

Klára Vaníčková
Lenka Suchomelová
Kateřina Matušťiková

Příručka na podporu adaptace
zahraničních studentů
a zahraničních akademických
pracovníků na Karlově
univerzitě za pomoci jazykové
a sociokulturní výuky

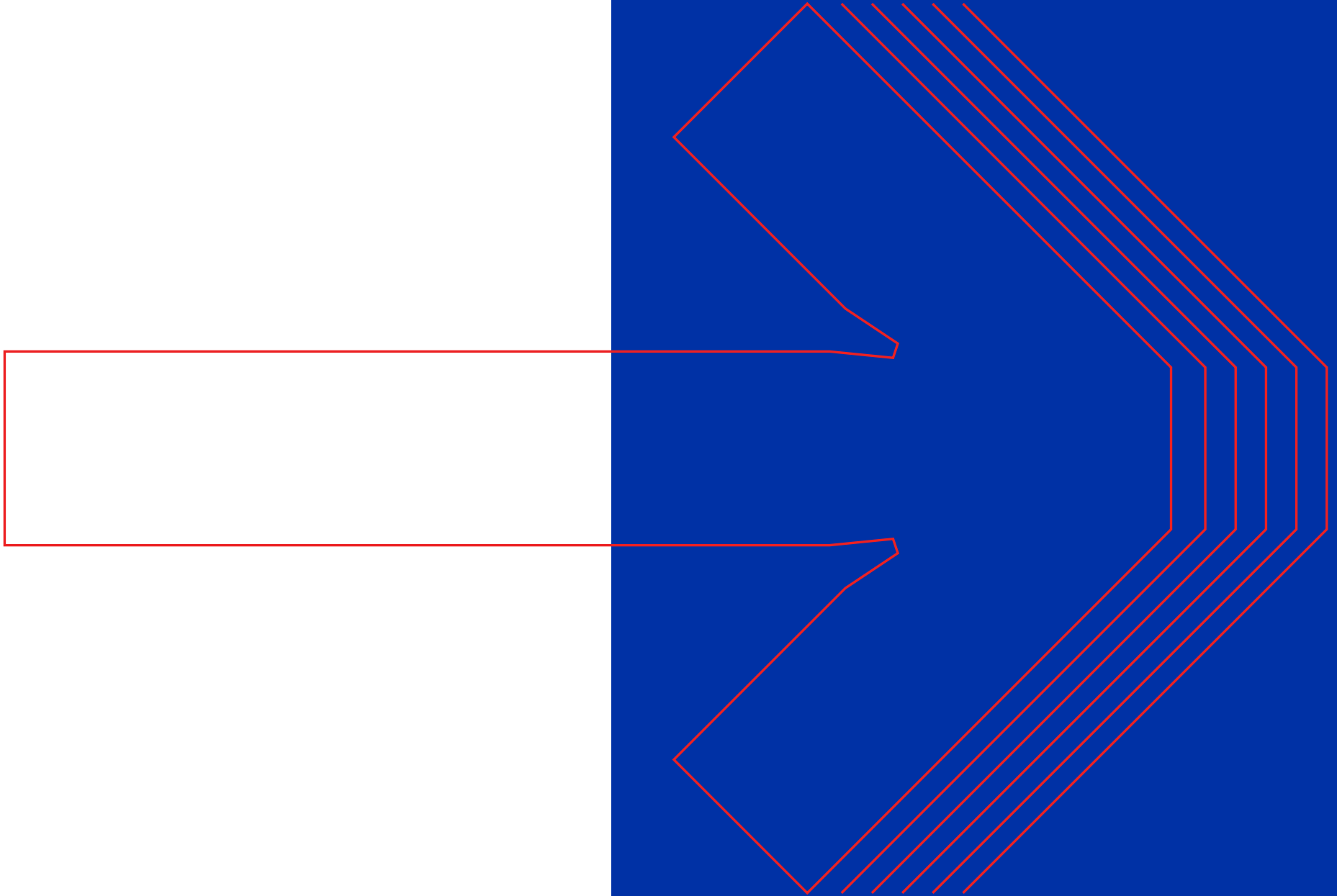
EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

ÚSTAV JAZYKOVÉ
A ODBORNÉ PŘÍPRAVY
Univerzita Karlova

Obsah

ÚVOD 6—8

MAPOVÁNÍ SITUACE 10—11

ZAHRANIČNÍ STUDENTI—PROBLÉMY A POTŘEBY	12
Nejčastěji řešené otázky před příjezdem do české republiky	20
Nepříjemné situace	25
ZAHRANIČNÍ AKADEMIČTÍ PRACOVNÍCI—PROBLÉMY A POTŘEBY	38
PRAKTICKÉ ZKUŠENOSTI Z VÝUKY	40

PRAKTICKÁ ČÁST 42—47

JAK PŘIPRAVIT PRACOVNÍ LIST	48
Jak připravit metodickou poznámku k pracovnímu listu	52
JAK VÉST JAZYKOVOU KONZULTACI	54
Příprava na konzultaci	55
Diagnostická fáze	55
Míra zastoupení zprostředkujícího jazyka při jazykové konzultaci	56
PRACOVNÍ LISTY VYTVOŘENÉ A VYZKOUŠENÉ V PILOTNÍ ČÁSTI PROJEKTU	57
METODICKÉ DOPORUČENÍ K PŘÍPRAVĚ DIDAKTICKÉ PROCHÁZKY	134
Cíle	135
Studenti—účastníci	135
Povaha procházky	137
Procházka po Praze—ukázka interaktivních úkolů	140

ZÁVĚR 142—144

ÚVOD

Ústav jazykové a odborné přípravy má dlouholetou intenzivní zkušenost s výukou češtiny jako cizího jazyka pro různé cílové skupiny. Primární náplní je příprava jinojazyčných studentů ke studiu vysoké školy v češtině. Další oblastí, kterou se ústav zabývá, je výuka studentů z programu Erasmus a podpora jazykové výuky vysokoškolských studentů.

ÚJOP UK je garantem oboru výuky češtiny jako cizího / cílového jazyka a pořádá řadu metodických kurzů, jak češtinu jako cizí, resp. druhý jazyk učit, pro pedagogy z různých stupňů a typů škol. Vzhledem k těmto zkušenostem se ústav zapojil do projektu OP VVV a nabídl univerzitě možnost podpořit zahraniční studenty a zahraniční experty prostřednictvím výuky češtiny a potřebných kulturně ukotvených kompetencí, které se do jazyka promítají.

V první fázi Projektu Zvýšení kvality vzdělávání na UK a jeho relevance pro potřeby trhu práce dílčí projekt Podpora strukturálních potřeb interního rozvoje UK jsme se blíže seznámili se situací zahraničních studentů a zahraničních akademických pracovníků, kteří přijeli působit na Univerzitu Karlovu, aby bylo možné vyvinout nově pojatou metodiku specifické výuky zaměřené na hlavní komunikační potřeby těchto cílových skupin.

Vnímání jazykové bariéry jako výrazného problému je jednou z nejčastějších příčin, proč studenti zvažují, zda na zahraniční výjezd vyrazit, či nikoli. Je zřejmé, že se v cílové zemi neobejdou zcela pouze s angličtinou, a to jak v běžných každodenních situacích, tak mnohdy ani na samotné univerzitě.

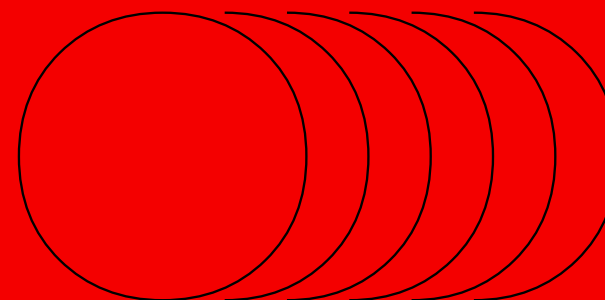
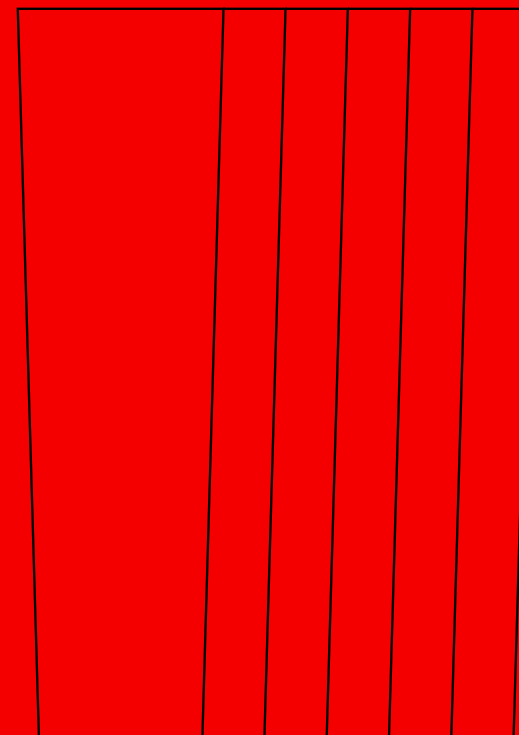
Pokud se kdokoli vydá do cizí země, setká se s novými postupy, pohledy a přístupy k nejrůznějším tématům. Nejinak je tomu také na akademické půdě. Akademik přijíždějící do jiné země se setkává nejen s kolegy, ale také s dalšími příslušníky daného národa, se kterými vyřizuje záležitosti týkající se denní potřeby, jež se k dlouhodobému pobytu v odlišném prostředí nutně pojí. Návštěvník je tak účasten interkulturního dialogu, který je ze své podstaty v mnoha ohledech odlišný od obdobné interakce v jeho vlasti. Ačkoli univerzitní vzdělání je z principu věci mezinárodní, existuje řada drobných i větších rozdílností, které jsou způsobeny rozdílnou kulturou. Tyto rozdíly jsou také intenzivně reflektovány v jazyce.

Prostřednictvím specifické jazykové výuky lze tedy účastníkům pomáhat překonávat kulturní bariéry a pochopit, v čem základní rozdíly tkví. Důvody ke strávení delšího času na zahraniční univerzitě bývají různé a s věkem a akademickými hodnotami se proměňují, Univerzita Karlova se snaží zahraničním studentům i akademikům nabízet co nejvstřícnější přístup a neustále zlepšuje své služby.

Jedním z možných využití výstupů z tohoto projektu a vytvoření centra InterU je spolupráce s Welcome Centrem a UK Pointem, které by mohly možnosti výuky češtiny se specifickou potřebou zahraničních studentů či akademiků využít a nabízet je v rámci balíčku služeb. Na následujících stranách jsou představeny výsledky našeho setkávání se

zahraničními studenty a akademickými pracovníky z nejrůznějších pracovišť z celé Univerzity Karlovy. Vedle konkrétních údajů o jejich všedním životě jsou uvedeny také komentáře, které mají podpořit pracovníky univerzity komunikující se zahraničními návštěvníky, kterým mohou usnadnit pobyt jak na univerzitě, tak také v České republice.

V druhé části této příručky jsou připraveny materiály, které mají podpořit studenty i akademiky, aby komunikovali v češtině a řízeně se seznamovali s českou sociokulturní realitou. Příručka zahrnuje také metodickou podporu pro lektory a další pracovníky přicházejícími do kontaktu s cizojazyčnými mluvčími a nabízí efektivní způsob práce s jinojazyčnou komunitou na Univerzitě Karlově.

MAPOVÁNÍ SITUACE

2.1. Zahraniční studenti—problémy a potřeby

2.1.1. Nejčastěji řešené otázky před příjezdem do České republiky

2.1.2. Nepříjemné situace

2.2. Zahraniční akademičtí pracovníci—problémy a potřeby

2.3. Praktické zkušenosti z výuky

V této části příručky jsou uvedeny údaje vycházející z anket mezi zahraničními studenty a zahraničními akademiky. Ankety byly realizovány prostřednictvím dotazníkových formulářů v letech 2018/2019. Otázky pro studenty a akademiky se soustředily na život na univerzitě a život v České republice. Zvláštní akcent byl kladen na problémy a potřeby, které jsou s těmito okruhy témat spojeny. K získání informací z opačného pohledu byli do šetření zapojeni také zaměstnanci univerzity, kteří s danou skupinou kooperují při řešení všednodenních otázek. Za spolupráci jim patří poděkování, neboť bez nich by nebyly vstupy potřebné pro vytvoření metodiky úplné.

Skupina zahraničních studentů byla oslovena centrálně přes Studijní informační systém. Do šetření byli zahrnuti studenti, kteří přijeli v rámci mezinárodních mobilit i studenti, kteří absolvují celé studium na Univerzitě Karlově v cizím jazyce.

Skupina zahraničních akademických pracovníků je příliš heterogenní, aby na ni byl systém centrálního oslovení

aplikován, proto byli zahraniční akademičtí pracovníci osloveni přes síť kontaktů, kterou mají tvůrci šetření k dispozici. Vedle toho byli kontaktováni také zástupci vybraných kateder a ústavů, kteří byli požádáni o pomoc při distribuci anket. Toto šetření tedy z důvodů velké náročnosti oslovování neproběhlo plošně, což odpovídá také počtu sebraných dotazníků.

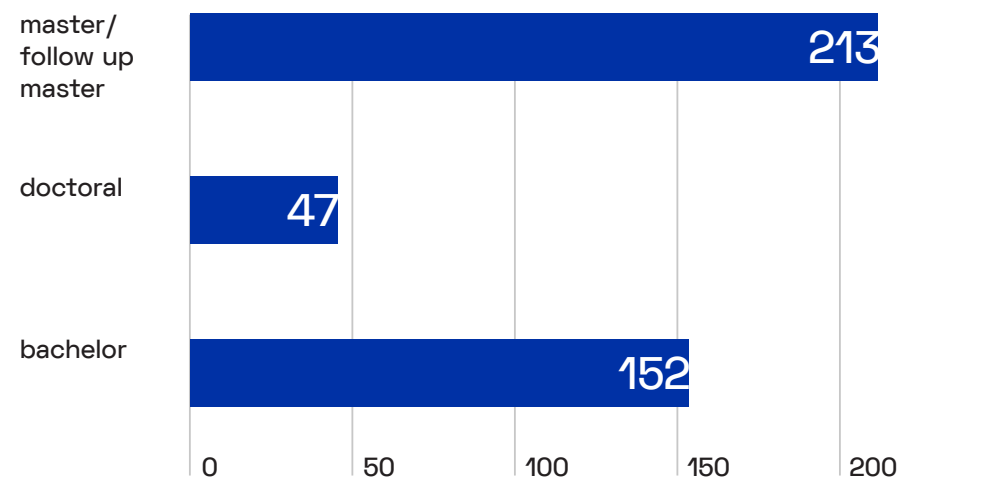
Třetí skupina – zaměstnanci Univerzity Karlovy, kteří pracují se zahraničními studenty a zahraničními akademickými pracovníky, byla oslovena systematicky. Na všech sedmnácti fakultách Univerzity bylo kontaktováno vedení následujících oddělení: ekonomické, studijní, zahraniční, personální a oddělení vědy, pokud fakulty těmito odděleními disponují.

Na následujících stránkách jsou uvedeny výsledky našich šetření s ohledem na srozumitelnost údajů a možnou využitelnost při práci s jinojazyčnými mluvčími na Univerzitě Karlově.

2.1. Zahraníční studenti—problémy a potřeby

Mezi zahraničními studenty bylo sebráno 430 dotazníků. V následujícím grafu uvádíme rozdělení studentů podle stupně studia. Jak je patrné, nejvíce dotazníků vyplnili respondenti magisterského cyklu studia.

Stupeň studia

Co vám v ČR nejvíce chybí?

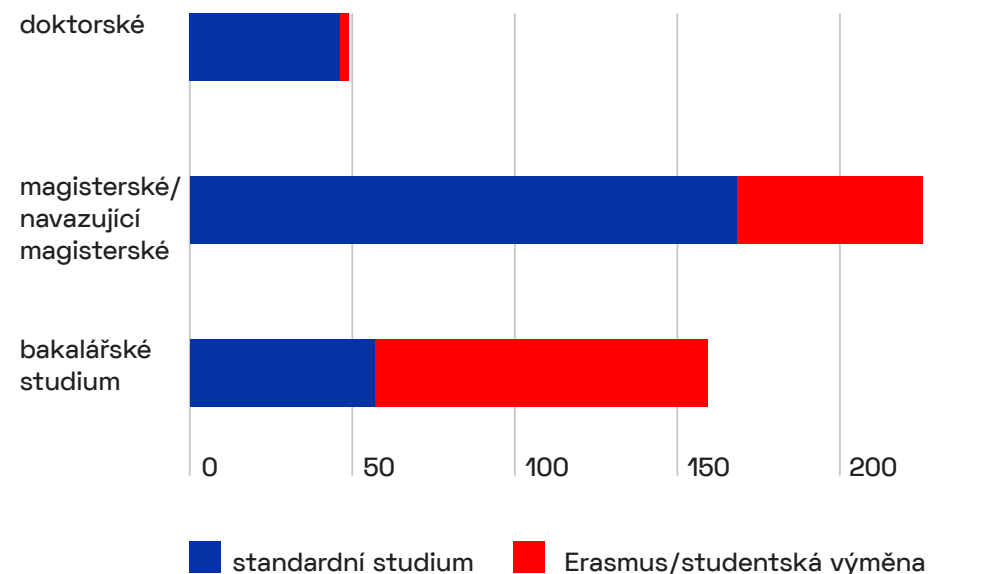
- o Common spaces in dormitories, study spaces.
- o Free water at restaurants and free refills of beverages.
- o Solutions when having to solve a problem. Visas, doctors appointments, dorm issues.
- o That events are not advertised in English hence not knowing what's going on.
- o Societies/clubs for international students
- o Russian theatre. Compensates with amazing opera.
- o A clear online system which provides information about the courses I can take, exam dates, where I can sign up for courses
- o The sea and the dunes and the wind blowing over the polders.
- o Student Discounts in restaurants in Hradec Kralove or any other food or grocery shop.
- o Czech Republic creates the best studying atmosphere
- o A good accommodation. UK dormitories are not good.
- o Proper Integration of the Czech and English parallels, in terms of curricular and extracurricular work. As an English parallel I did not get much exposure to official varsity sports and activities. I did not get any alumni exposure, which could have been really beneficial for career progression.
- o Access to paperwork via online sources, not standing in long waiting lines.
- o In the US, administration is very quick and accommodating. Here, my questions took weeks to answer (and usually culminated in a need to email someone else with the same question).
  - o All of our classes in the US had an online site, where we could read the syllabus, find updated course readings, and read any announcements from our professors. At Charles University, communication was much more difficult because there were no online components.
  - o In the US, plagiarism and academic integrity are explained in the syllabus for every class and each course instructors spends some time in the very first meeting to explain those concepts. Charles University lacked this emphasis. When a fellow student of mine blatantly cheated on a test with her phone, I and a few other students reported the incident, and absolutely nothing happened. At home, that student would have either been expelled or forced to repeat the course entirely. The fact that Charles University did nothing about this issue makes its academics feel so much less prestigious and takes away from the value of the degree all of us are awarded
- o Nothing much, I like it here.
- o Spring and Autumn season.
- o Všechno je v pořádku.

Následující graf zobrazuje zastoupení studentů účastnících se ankety podle typu smlouvy umožňující jim studium na UK. Pro jednoduchost se rozlišuje pouze standardní studium na UK a studentská výměna, která ve valné většině odpovídá studijnímu pobytu ERASMUS.

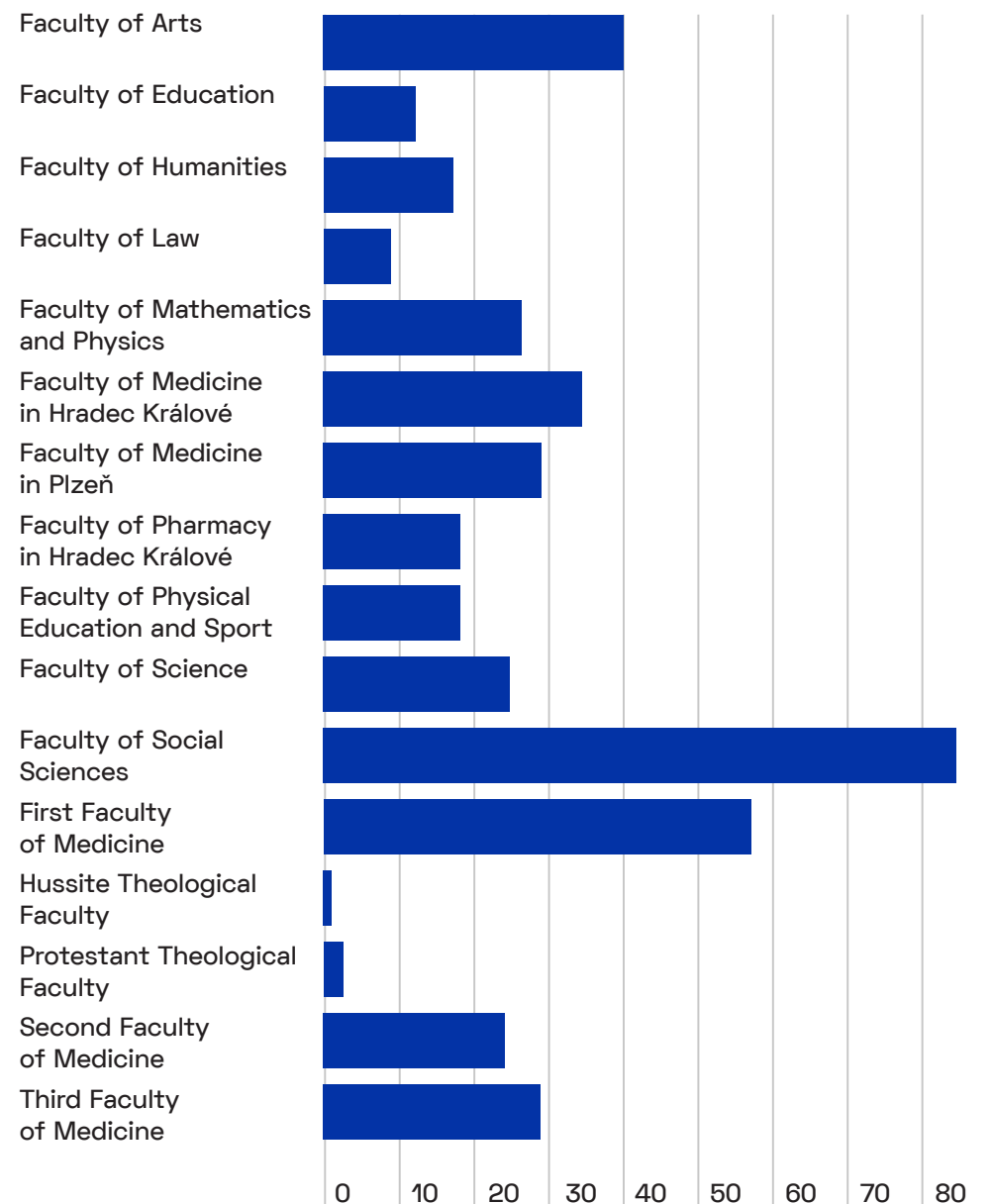
Z grafu je zřejmé, že nejvíce studentů z výměnných pobytů, kteří vyplnili anketu, přijelo do bakalářských studijních programů. Těmto studentům je v rámci komunikace před příjezdem nabízen jazykový kurz češtiny, v některých případech je tento kurz dokonce povinný. Pro studenty magisterského/navazujícího magisterského a doktorského studia převažuje standardní studium. Pro tyto studenty není sociokulturní ani jazyková podpora systematicky stanovena, a proto je dobré se na ně při oslovování s případnými adaptačními kurzy soustředit.

Podíl studentských výměn

Na grafu zastoupení studentů podle fakulty vidíme, že nejvíce dotazníků vyplnili studenti z Fakulty sociálních věd a z 1. lékařské fakulty. Naopak nejméně zastoupené fakulty v datech jsou Husitská teologická fakulta, Evangelická teologická fakulta a Právnická fakulta.

Zastoupení studentsků podle fakulty

2.1.1.

Nejčastěji řešené otázky před příjezdem do České republiky

Následující graf představuje témata, kterými se zabývají zahraniční studenti před příjezdem do České republiky. Studenti měli možnost zvolit více možností. Nejvyšší hodnoty dosahuje položka ubytování.

Na druhém místě se objevily náklady na život v České republice. Téma nákladů na život univerzita neovlivní, respondenti by nicméně uvítali přehled na univerzitním webu. Ten by jim mohl pomoci zorientovat se a udělat si základní představu o cenách v České republice. Jako variantu lze studenty odkazovat na informace na webové stránce Study in Prague¹ (do těchto aktivit je také Univerzita Karlova významně zapojena), kde se těmto nákladům věnují. Obecně se náklady na život počítají z položek: bydlení, jídlo, cestovné, volnočasové aktivity. Je zřejmé, že všechny údaje (snad kromě cestovného) jsou velmi variabilní.

¹ <https://studyinprague.cz/life-in-prague/cost-of-living/>

V tabulce níže jsou pro ilustraci uvedeny ceny vybraných položek, které umožňují vytvořit si základní představu o cenách v naší zemi.

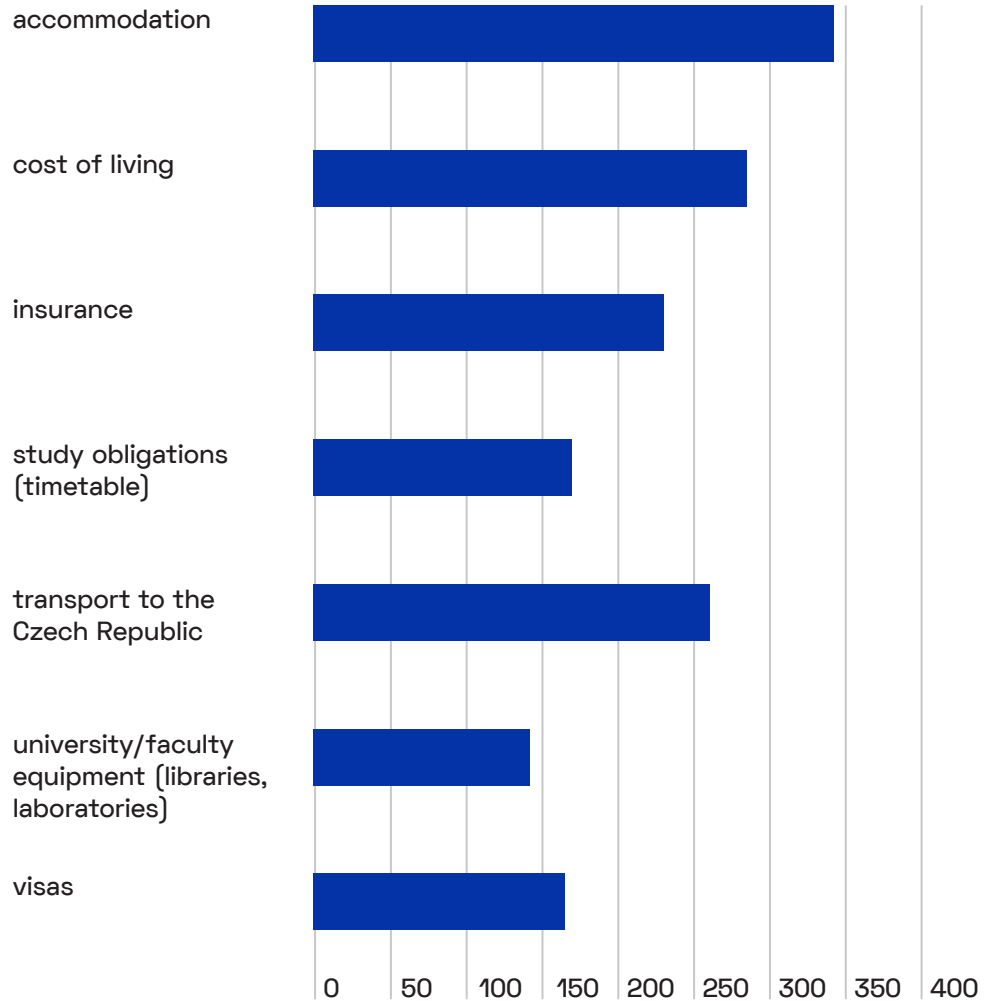
Položka	Cena
Ubytování Kolej Větrník dvoulůžkový pokoj Soukromý pokoj v centru Prahy	Cena za měsíc cca 3 000 Kč/117 € Cena za měsíc cca 10 000 Kč/390 €
Jídlo Oběd v restauraci Oběd v menze UK Chléb 1kg Špagety 0,5 kg Rýže 1 kg	150 Kč/6 € 60 Kč/2,5 € 28 Kč/1,08 € 20 Kč/ 2,16 € 45 Kč/1,76 €
Jízdné Měsíční jízdné v Praze do 26 let	130 Kč/5,07 €
Volnočasové aktivity 1 hodina v bazénu Vstupenka do galerie hlavního města Prahy Vstupenka do Národního divadla - činohra	110 Kč/4,29 € 120 Kč/4,68 € 190-450 Kč/7,42-17,56 €

*Při používání metodiky je ovšem třeba mít na mysli, že ceny se mohou vyvíjet a lišit. Uvedené ceny odpovídají lednu 2020.

2.1.2.

Nepříjemné Situace

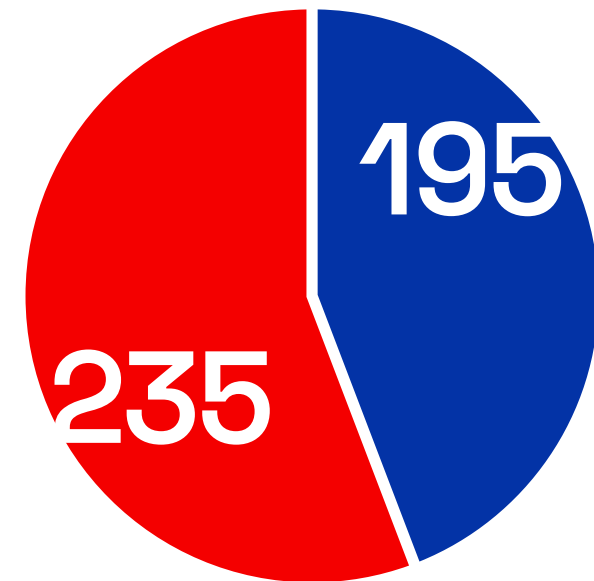
Témata před příjezdem

„Dostali jste se v České republice do nějaké nepříjemné situace?“ – Tato otázka byla do dotazníkového šetření zařazena za účelem zjištění konkrétních situací, které studenti považují za nepříjemné, a to z toho důvodu, abychom mohli do výuky zařadit potřebnou slovní zásobu a jazykové i komunikační kompetence, které by pomohli účastníkům nepříjemnou situaci zvládnout, nebo jí dokonce i zcela předejít. To, že v České republice zažili nějakou nepříjemnou situaci, si myslí 45 % studentů z našeho vzorku.

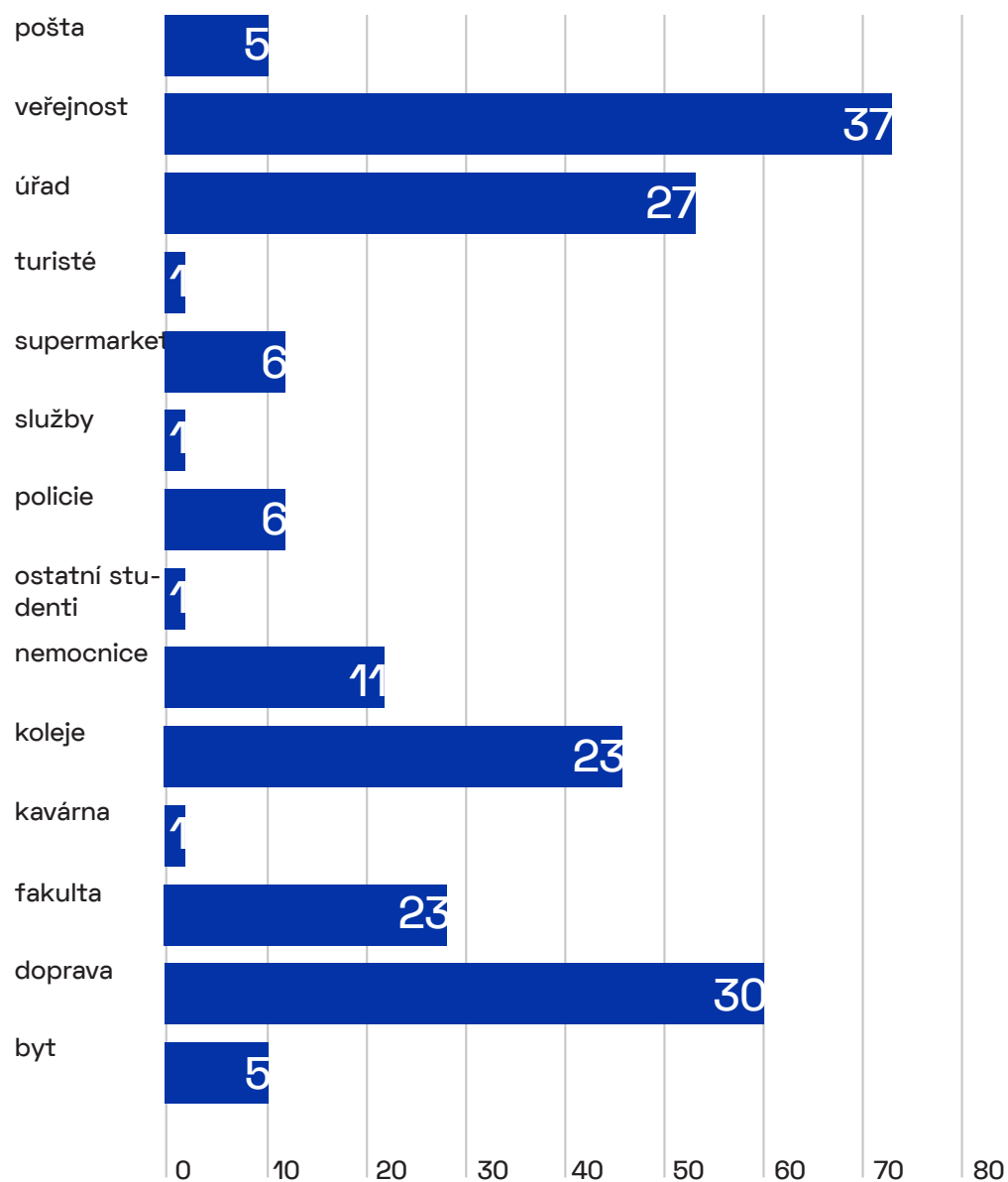
Dostali jste se v České republice do nepříjemné situace?

Studentům, kteří odpověděli, že nějakou nepříjemnou situaci zažili, a určili oblast, byly kladeny další rozvíjející otázky - především Čeho se tato nepříjemná situace týkala? Studenti měli možnost otevřené odpovědi, aby mohli plně vyjádřit svou obtíž. Pro účely dalšího zpracování byly jejich odpovědi kategorizovány podle místa/oblasti, kde nepříjemná situace nastala, a podle typu nepříjemné události. Stejně tak byli studenti dotázáni, zda věděli, na koho se v nepříjemné situaci obrátit. Dvě třetiny studentů odpověděly, že **ne**.

■ Ano ■ Ne

Nepříjemné situace - oblast

Jsou zde uvedeny příklady nejčastějších komplikovaných situací a možnosti, jak k nim přistupovat ve výuce.

Obecně lze očekávat, že hlavním zdrojem nepříjemných situací je primárně vzájemné nepochopení obou zúčastněných stran, neznalost místních zvyků a tak podobně. Podobným situacím je tedy možné minimálně z části předcházet vysvětlením nejmarkantnějších rozdílů, které tu studenty mohou nemile překvapit.

Metodicky je vždy možné zařadit cvičení s obrázky v situacích, kdy dochází často k nepochopení (první kontakt, seznámení, služby, kontakt s úřední osobou a podobně), a naučit účastníky základní fráze včetně správné intonace, které jim v takových situacích pomohou.

Čeho se ta nepříjemná situace týkala?

- o Mean bus driver.
- o No idea, I don't speak Czech. I was just yelled at.
- o Getting feed for crossing the street at a place without a traffic light by the city police (1500 CZK).
- o Hospitals are bad, barely anyone speaks English and they make you wait for a really long time.
- o Bureaucracy, many issues with changing visa status, with nostrification, with flat leases. No one seems to be an expert to help students correctly answer questions about these things.
- o I almost lost 1 year in my studying because of a mistake from the foreigner police employee because she said I can not understand English, so they cancelled my visa in the end of March and gave me 1 way visa to fix.
- o I had to pick up a package in kavalirka post office in my first month here and didn't understand enough Czech so I was convinced they were going to arrest me.
- o Tram inspector that was very aggressive and said that my mobile ticket was invalid since I received the message after I got on the tram even though I sent the message before I got on. He threatened me with the police and had another man help detain me until I gave up and paid him.
- o MY ISIC CARD WAS INVALID TO DO THE TRANSPORT TICKET
- o In the dormitories (Hostivar). Some of the receptionists are exceptionally and unreasonably unfriendly. If you meet the wrong one, you'll be shouted at and you can definitely forget all help. Just one example: I locked myself out of my building in the morning. I asked whether they could let me in, but all I got was an angry shout in Czech. Fortunately I found a few fellow students that were nice enough to let me in.
- o The billing lady at a supermarket asked for cash even though the money had already been deducted from my travel card. I had to pay twice.
- o Get lost on the streets and nobody tried to help me, because I wasn't a Czech speaker. Trying to pay my bills at banks/post office and NOBODY speaks in English. The main unpleasant situation was the language barrier.

Veřejnost

Je politováníhodné, že nejvíce nepříjemných situací studenti zažívají ze strany veřejnosti. To je nepříjemné mimo jiné proto, že se jedná o celospolečenské nastavení české společnosti, která není vnímána jako primárně vstřícná. Češi jsou při styku s někým neznámým spíše odměření a při setkání s cizincem, jehož jazyk neovládají, nebo jen velmi špatně, se tento jev pravděpodobně ještě zesiluje.

Do velké míry se jedná o nepochopení a nedorozumění. Zde se právě nabízí možnost prostřednictvím interkulturních témat v kurzu zajistit dostatečnou informovanost o významech některých způsobů komunikace, vybavit účastníky potřebnými frázemi a kompetencemi, pomoci jim pochopit kulturní nastavení, a do jisté míry tak i některým nepříjemnostem předcházet, nebo je alespoň minimalizovat.

Jak s problémem pracovat?

Jak je zmíněno výše, důvodem pro frustraci respondentů z chování Čechů může být jednoduše to, že naše kultura je uzavřenější než kultura, ze které sem student přijíždí. Prostým vysvětlením tohoto faktu se může studentům ulevit, protože pochopí, že problém není v nich.

Na základě předchozích informací se nabízí jako varianta vstřícný krok ze strany zahraničního návštěvníka. Napříč kulturami lidé velmi pozitivně hodnotí, pokud se cizinec snaží mluvit jejich jazykem, Češi, jakožto mluvčí malého jazyka, nejsou výjimkou.

Měli bychom tedy vést účastníky jazykových kurzů k tomu, aby se naučili alespoň základní české fráze a snažili se je aktivně používat. (Pozdravit, poděkovat, omluvit se.)

Úřad

Vysoko na žebříčku nepříjemných situací se objevuje úřad. Studenti si primárně stěžují na velké množství byrokracie a nepříjemné úředníky.

Jak s problémem pracovat?

Rozhodně je dobré upozornit studenty, že v České republice mohou všechny věci týkající se “papírů” velmi dlouho trvat, a proto je dobré začít vše zařizovat co nejdříve. Zbaví se tak minimálně části nervozity způsobené vyřizováním nutných formalit na poslední chvíli.

Složitost státní správy navíc komplikuje poměrně běžná nevstřícnost úředníků a také neznalost cizího jazyka/angličtiny na jejich straně. Jako příklad je možné použít video¹, které připravil Národní ústav pro vzdělání. Je v něm cizinka vyplňující žádost na úřadě a nepříjemný úředník. Poukaz na to, že pravděpodobně i každému Čechovi se někdy něco podobného stalo, by mohlo studentům ukázat, že v podobné situaci nejsou sami.

Doprava

Studenti se také velmi často dostali do nepříjemné situace ve veřejné dopravě. Vedle kontrol revizory šlo také o nepříjemné spolucestující.

Jak s problémem pracovat?

Studenty je vhodné upozornit, že výskyt revizorů je velmi běžný, a i proto je tedy rozumné mít s sebou vždy platný cestovní doklad. Důvodem nepříjemného chování spolucestujících může být neznalost českých konvencí v dopravních prostředcích na straně cizinců. Za tímto účelem byly připraveny dva pracovní listy, které komplexně zpracovávají témata cestování ve veřejné dopravě (Pracovní list Cestování v MHD), které studentovi mimo jiné ozřejmí, které lidi by měl v MHD pustit sednout, a aktuální téma, jak se vyhnout pokutě (Pracovní list Pokuta).

¹ <http://trvaly-pobyt.cestina-pro-cizince.cz/index.php?p=jak-vyplnit-formular-na-urade>

Pošta

Dalším místem, kde se studenti dostávají do nepříjemné situace, je pošta. Sami respondenti udávají jako důvod své nespokojenosti nízkou jazykovou vybavenost zaměstnanců pošty.

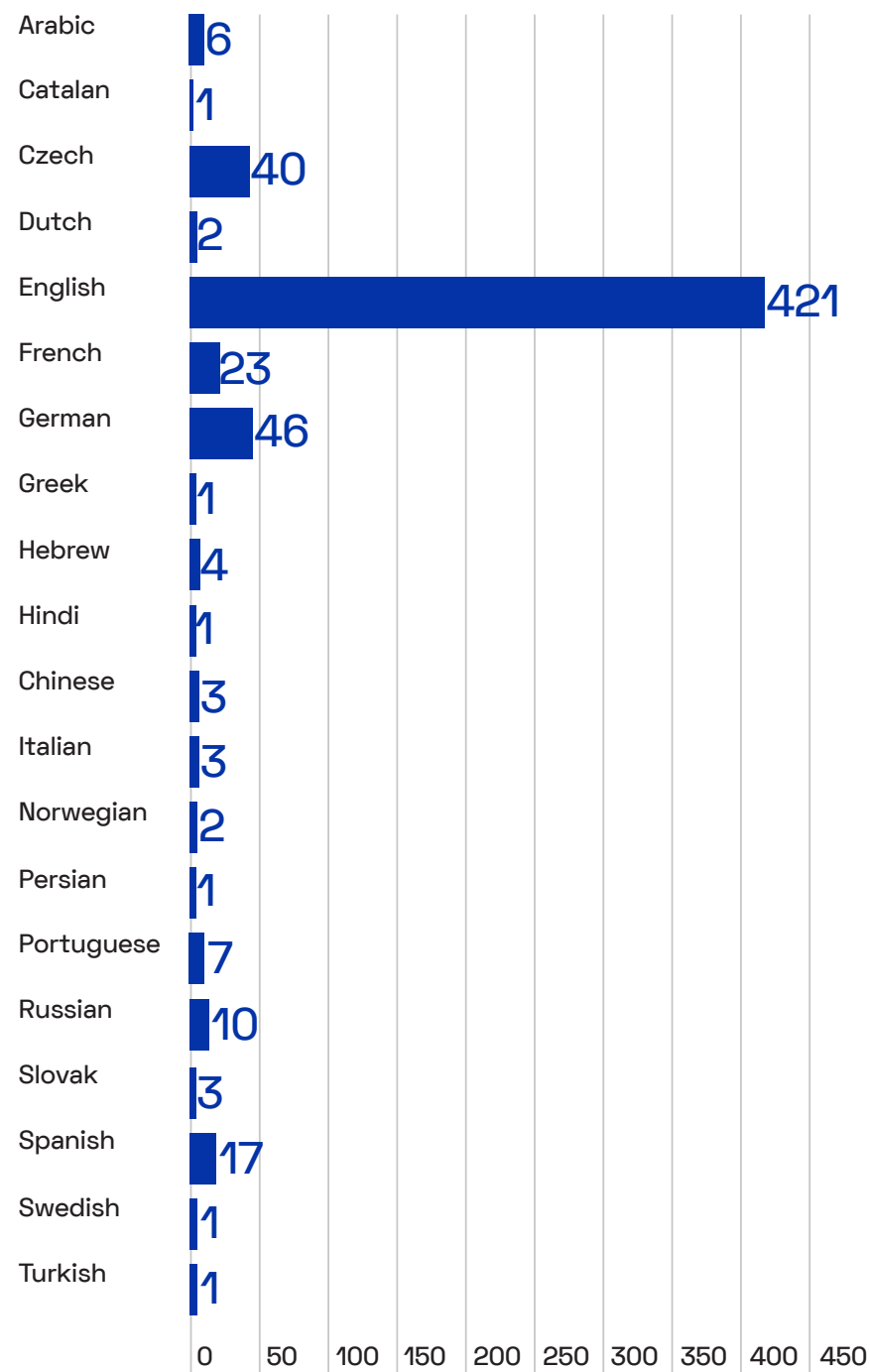
Jak s problémem pracovat?

Připravili jsme pracovní list pomáhající účastníkům kurzu se základními úkony na poštovním úřadě (Pracovní list Na poště).

Komunikace zahraničních studentů

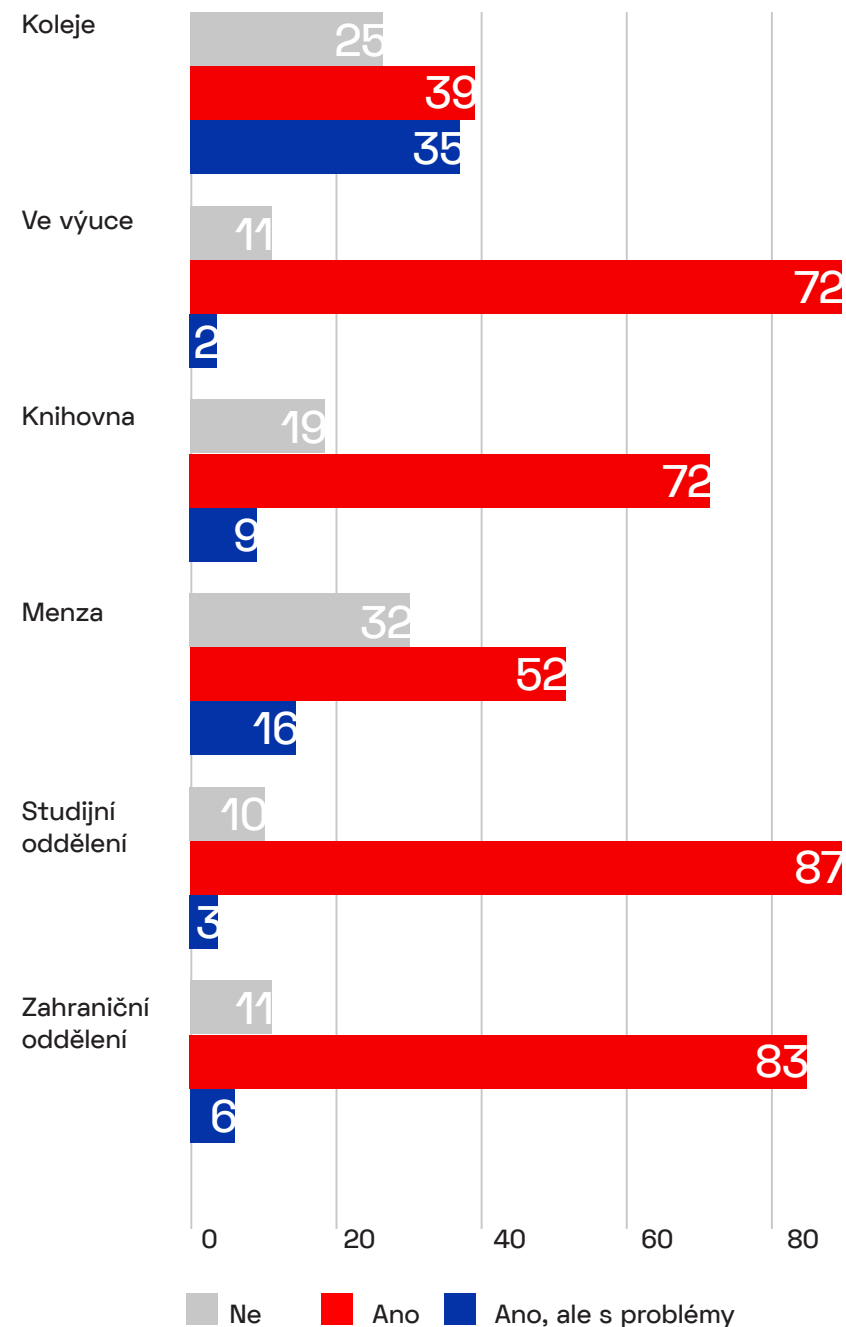
Jako klíčové téma při akomodaci zahraničních studentů se jeví možnost efektivně komunikovat, proto je tento oddíl zaměřena na jazyk a efektivitu jeho používání na jednotlivých součástech Univerzity Karlovy. Z celkového počtu 431 respondentů 421 odpovědělo, že nejčastěji komunikují anglicky. Z následujícího grafu ale vyplývá, že všechny ostatní jazyky jsou ve značné menšině.

Jakým jazykem komunikujete nejčastěji?

Další otázky zkoumaly efektivitu komunikace. Studenti měli možnost ohodnotit, jakou měrou rozumějí na koleji, ve výuce, v knihovně, v menze, na studijním oddělení a také na zahraničním oddělení. Respondenti nevyplnili data ve všech oblastech stejnou měrou (někteří např. nebydlí na koleji). Hodnoty v grafu jsou proto převedeny na procenta.

Porozumění v instituci (v procentech)

2.2. Zahraniční akademičtí pracovníci— problémy a potřeby

Jak je již zmíněno výše, mezi zahraničními akademickými pracovníky neproběhlo šetření plošně. V průběhu mapování situace se nepodařilo shromáždit dostatečně velký vzorek komplexních odpovědí, který by umožnil stejným způsobem grafické zpracování a vyvozování samostatných závěrů. V průběhu realizace konzultací jsme však měli možnost prozkoumat detailněji potřeby konzultovaných osob a rovnou vyzkoušet, jak s danými podněty nakládat. V tomto shrnutí tedy vycházíme jednak z několika anket a jejich dílčích částí, které zodpověděli někteří akademičtí pracovníci z různých fakult, jednak ze zkušenosti z konzultací.

V podstatě lze říci, že témata před příjezdem, o která se zajímají, a nepříjemnosti, s nimiž se zahraniční akademici setkávají, jsou velmi obdobné jako ty, které se týkají zahraničních studentů.

U části zahraničních pracovníků existuje silná potřeba nebo zájem učit se česky. Důvody k tomu jsou různé, obvykle možnost lepšího proniknutí do kultury naší země a samozřejmě také praktické využití v běžném životě. Potřeba učit se česky se zdá být silnější, pokud mají malé děti. Téma dětí je také oblastí, v níž vzniká rozdíl v potřebách studentů a akademiků. Nezjišťovali jsme, zda studenti, kteří odpovídali na otázky, děti mají, ale žádný z nich toto téma nezmiňoval, kdežto akademičtí pracovníci, ačkoli rovněž nebyli na to přímo dotazováni, otázku dětí, jejich vzdělání, umístění do školy, pojištění a podobně zmiňovali poměrně často.

2.3. Praktické zkušenosti z výuky

Mezi skupinou zahraničních akademiků, které měli lektoři z ÚJOP v minulosti příležitost učit, zpravidla převládají ženy/akademičky. Častým praktickým a neakademickým důvodem, proč se rozhodly věnovat svůj čas studiu češtiny, jsou jejich děti. U mladých akademiček, které mají zároveň roli matky, je velmi patrná nutnost domluvit se ohledně potřeb svých dětí. Například jejich slovní zásoba týkající se jídla výrazně převyšuje znalosti odpovídající jazykové úrovni i znalosti ostatních kolegů na jazykovém kurzu. Druhým žádaným tématem je komunikace ve škole a ve školce.

Akademickým důvodem, proč se zahraniční akademici zajímají alespoň o základy češtiny je fakt, že mnozí jsou coby příslušníci ústavů a kateder zapojováni do univerzitních ceremonií, typicky účast na promócích. Je vhodné seznámit akademické pracovníky s průběhem promoce a naučit je základní fráze, kterými budou moci poblahopřát studentům k absolutoriu.

PRAKTICKÁ ČÁST

- 3.1. Jak připravit pracovní list
  - 3.1.1. Jak připravit metodickou poznámku k pracovnímu listu
- 2.2. Jak vést jazykovou konzultaci
  - 3.2.1. Příprava na konzultaci
  - 3.2.2. Diagnostická fáze
  - 3.2.3. Míra zastoupení zprostředkujícího jazyka při jazykové konzultaci
- 3.3. Pracovní listy vytvořené a vyzkoušené v pilotní části projektu
- 3.4. Metodické doporučení k přípravě didaktické procházky
  - 3.3.1. Cíle
  - 3.3.2. Studenti – účastníci
  - 3.3.3. Povaha procházky
  - 3.3.4. Procházka po praze – ukázka interaktivních úkolů

Druhá část metodické příručky vznikla v přímé návaznosti na část první. Data, která byla sebrána mezi dotazovanými zahraničními studenty a zahraničními akademickými pracovníky, jasně určila, o jakých tématech je potřeba se zájemci o konzultace mluvit a na jaká úskalí a možné nejasnosti je třeba je upozornit, aby byl jejich život v České republice a působení na Karlově univerzitě co nejpříjemnější.

Jazyková konzultace pro účely této příručky je speciálním formátem, který má doplnit podporu zahraničních studentů a zahraničních akademických pracovníků dlouhodoběji působících na Univerzitě Karlově. Tyto konzultace oscilují někde na pomezí služeb UK Pointu, jakožto informačního, poradenského a sociálního centra Univerzity Karlovy, především v rámci jeho aktivit staff Welcome Centre, a klasické jazykové výuky češtiny pro cizince. Jazyková konzultace může probíhat individuálně i skupinově, záleží hlavně na vůli jednotlivců a jejich časových a jazykových dovednostech, tak aby vznikla příjemná homogenní skupina.

Za účelem podpory k jazykovým konzultacím jsou na následujících stránkách uvedeny vybrané pracovní listy s nejběžnějšími tématy, ve kterých potřebují návštěvníci ze zahraničí často pomoci a která zároveň nepokrývají běžně dostupné jazykové učebnice.

Protože v příručce nejsou a snad ani nemohou být zahrnuta všechna témata, která by mohla být důvodem setkání lektora se zahraničními studenty nebo akademiky, je na úvod přiložen také postup, jak připravit pracovní list a jak k němu vypracovat metodickou poznámku, aby jej mohli snadno používat také další uživatelé.

Není samozřejmě důvod, aby lektor nepracoval i s materiály, které už existují, v této souvislosti je věnována pozornost výukovým videím Národního ústavu pro vzdělání, která svým zaměřením na adaptaci cizince v české společnosti odpovídají možným potřebám zahraničních návštěvníků na UK.

Jako další typ setkání se zahraničními studenty a zahraničními akademiky je navržena didaktická procházka, díky které mohou nově příchozí vidět odpovídající situace přímo v terénu. Vedle příkladu konkrétní procházky je uveden opět i postup, jak didaktickou procházku připravit. Návod na přípravu je u procházky velmi důležitý, protože v tomto případě jsou potřeby jednotlivých zájemců individuální, a navíc je naplánovaná procházka bohužel špatně přenositelná do jiného města.

Je třeba zdůraznit, že zmiňovaný způsob práce formou konzultací klade výrazné nároky na lektory, především pak na jejich flexibilitu, kreativitu a zkušenost, neboť často musí reagovat na specifické požadavky, časové možnosti, a to především v případě zahraničních akademiků. Je třeba, aby byl vyučující schopen určit jazykovou úroveň konzultovaného zájemce, uměl podle toho adaptovat a variovat složitost výkladu a náročnost jednotlivých cvičení a aktivit, měl přehled o dostupných materiálech, byl schopen v krátkém období vytvořit materiály vlastní. Především poslední

jmenované dovednosti má napomoci tato metodika. Kromě toho, že především zahraniční akademičtí pracovníci mají plný rozvrh, je dalším indikátorem fakt, že zahraniční studenti a zahraniční akademici zpravidla potřebují řešení bezprostředně. Jejich cílem je obstát v komunikaci s rodilými mluvčími, často o dosti obtížných tématech, která mají značné nároky na slovní zásobu. Tato témata jsou daleko za hranicemi úvodních učebnic češtiny pro cizince a samozřejmě také úvodní znalosti jazyka u jinojazyčného mluvčího. Jako příklad náročnosti uvádíme ukázkou z tématu Pošta.

Zahraniční studenti a zahraniční akademičtí pracovníci se nejčastěji setkají se standardizovanými dokumenty při styku s českými institucemi. V těchto dokumentech se zpravidla jedná o slovní zásobu využitelnou ve velmi specifickém kontextu. Taková slovní zásoba značně převyšuje začátečnické úrovně znalosti cizího jazyka, které jsou nejčastějším případem u naší cílové skupiny. Vysvětlení jednotlivých slov se svým zcela konkrétním obsahem blíží až terminologickému slovníku.

Doporučený dopis	Pošlu dopis. Když ho pošta ztratí, musí mi zaplatit.
(Poštovní) schránka	Místo, kde najdu dopis, který mi přišel. (na domě, v chodbě domu, kde bydlím) Místo, kam hodím dopis, který chci poslat. (na ulici, na poště)
Přepážka	Místo na poště, kde sedí pan/paní poštačka.
Podací lístek	Formulář, který musím vyplnit, když chci poslat doporučený dopis nebo balík.
Adresát	Člověk, kterému posílám dopis.
Odesílatel	Já – posílám dopis/pohled/balík.
Zásilka	To, co posílám.
Hmotnost	Kolik to váží. Kolik to má gramů/kilogramů.
Dodejka	Zpráva, která říká, odkdy si adresát může vyzvednout balík.

3.1. Jak připravit pracovní list

Pracovní list, někdy také označovaný jako handout, je tištěný materiál pro studenta, který by měl pokrýt látku probíranou na jazykové konzultaci. Četné pracovní listy jsou připraveny přímo v této publikaci a další jsou dostupné na webových stránkách. V určitých případech je ale nutné, aby si lektor připravil vlastní pracovní list. Na následujících řádcích je přehled toho, co k přípravě pomůže.

V následující tabulce jsou uvedeny otázky, které by měl lektor zvážit, než začne připravovat nový pracovní list.

Co si rozmyslet

Téma	s kým bude zahraniční student/akademik o tématu využívat češtinu jen v nejn nutnějších případech – pokud druhá strana neumí anglicky (police, pošta) jedná se o oblast, kde musí zahraniční student/akademik komunikovat česky ¹ komunikace na konferenci X komunikace s vrátným po přednášce
Student/akademik	komu je pracovní list určen: student/akademik se pravidelně učí česky – pracovní list je rozšíření učebnice student/akademik se češtině nevěnuje – materiál musí fungovat samostatně
Cíl	hlavní cíl pracovního listu: praktické zvládnutí situace studentem/akademikem podklad pro zopakování na doma součástí pracovního listu mohou být poznámky ve zprostředkujícím jazyce, které studentovi poskytnou rozšiřující informace
Použití	jak bude pracovní list použit: student/akademik jej bude využívat samostatně k práci s materiálem je nutná pomoc lektora

¹ Některá očekávaná témata nejsou do uvedeného výběru pracovních listů zařazena, protože je možné v těchto situacích komunikovat v angličtině. Typicky karta na hromadnou dopravu v Praze - Lítačka má webové stránky a systém na zakoupení vybraného jízdného kompletně v angličtině. Obdobně jsou v angličtině často dostupné formuláře pro registraci v knihovně.

Lektor v roli autora pracovního listu, by měl mít zvláště na zřeteli cíle, které se k přípravě pracovního listu váží. Všechny cíle lze považovat za rovnocenné, protože pouze díky dosažení této komplexity může být zahraniční student nebo zahraniční akademik úspěšný při řešení svých úkolů.

Nejočekávanější cíl pro obsáhnutí tématu je cíl **jazykový**, to znamená představení slovní zásoby k tématu a odpovídající gramatiky. Je vhodné, aby lektor dbal na klíčová slova a fráze, které jsou nutné k osvojení tématu, a s ohledem na to je také v pracovním listu zdůraznil.

Druhý cíl je cíl **sociokulturní**. Je neméně podstatný, protože vhodným ukotvením znalostí do české jazykové reality a kulturního kontextu teprve vzniká schopnost efektivní komunikace. Je vhodné zařazovat do pracovního listu konkrétní informace, rady a doporučení. Například kolik stojí lístek na metro, na jaké webové stránce je možné zakoupit dlouhodobé jízdné, proč je nutné v komunikaci s revizorem používat vykání apod.

Třetí cíl pracovního listu je **lingvodaktický**. Je vhodné koncipovat pracovní list tak, aby v jeho rámci mohl lektor testovat, že zahraniční student

či akademik tématu rozumí, a bude tedy pravděpodobně schopen využívat pracovní list, nebo jeho části i bez asistence lektora.

Uvedené tři cíle je vhodné mít na paměti jak při přípravě samotného pracovního listu, tak také při psaní metodické poznámky a během každé jazykové konzultace, která podle pracovního listu proběhne.

V rámci přípravy samotného pracovního listu je nasnadě pracovat i s již existujícími materiály, případně je vhodně transformovat a doplňovat. Jako jeden z vhodných, volně dostupných zdrojů lze využít výuková videa připravená Národním ústavem pro vzdělání, dostupná na webových stránkách. Tento způsob zprostředkování jazykového materiálu není dodnes v tuzemsku příliš běžný, ale u studentů je poměrně populární. Na webových stránkách připravujících studenty na zkoušku k trvalému pobytu jsou zdarma zveřejněna výuková videa orientující se na češtinu jako druhý jazyk v každodenních situacích. Vídeá pokrývají 15 nejdůležitějších situací pro komunikaci s majoritní společností, a to na dvou jazykových úrovních A1 a A2: Bydlení (3 situace), Řešení krizových situací, Zdravotní péče a zdravotní pojištění

(3 situace), Styk s policií, Práce, Styk s úřady, Cestování, Okolní prostředí a počasí (2 situace), Kontakt s majoritní společností (2 situace). Výuková videa je možné spustit ve variantě s titulky a bez titulků. Všechna videa jsou na webových stránkách doplněna také o přepis nahrávek a často také o pracovní list.

Primárně videa¹ vznikla jako pomocný výukový materiál ke zkoušce pro

trvalý pobyt, tj. primárně pro imigranty, kteří v České republice žádají o příslušné povolení. Uplatnění videí je ale možné pro výrazně širší skupinu nerodilých mluvčích, protože videa jsou orientovaná velmi prakticky a do zvolených všednodenních situací se dostává většina cizinců, kteří se ocitnou v České republice. V rámci konzultací lze využívat jejich části, vypracovat si k nim vlastní pracovní list a podobně.

¹ http://trvaly-pobyt.cestina-pro-cizince.cz/index.php?p=vyukova-videa&hl=cs_CZ

3.1.1.

Jak připravit metodickou poznámku k pracovnímu listu

Své místo při přípravě pracovního listu má též metodická poznámka, která se v současnosti stala běžnou součástí moderních jazykových učebnic, protože informace mířená přímo na lektora umožňuje využít výukový materiál s maximální efektivitou. Pro účely této příručky je téma metodické poznámky zpracováno formou návodu, jak k takové poznámce přistupovat. Zdůrazňujeme, že díky vytvořené metodické poznámce je možné pracovní listy mnohem snáze sdílet.

Postup vypracování metodického listu

uvedení tématu / kontextové ukotvení	otázky na porovnání situace v České republice a v zemi zahraničního studenta/akademického pracovníka otázky na konkrétní zkušenosti
cíle jednotlivých cvičení	explicitně uvést, co student trénuje u jednotlivých cvičení/ co je jejich cílem explicitně uvést, kdy má lektor trénovat fonetiku (hlavně čísla, jména, adresy apod.) uvést otázky na porozumění
zpětná vazba, zúplnění	porovnání se situací v zemi zahraničního studenta/ akademika konkrétní otázky: Jak je to u vás? Co vás překvapilo? Co si musíte pamatovat? Na co si musíte dávat pozor? z toho ještě jednou určení nejdůležitějších rozdílů (cílem je, aby si konzultovaný tyto rozdíly zapamatoval)
kontrola schopnosti samostatného používání pracovního listu	cílem je, aby konzultovaný obstál v dané komunikační situaci, tzn. aby dokázal situaci vyřešit sám nebo za pomoci pracovního listu v metodickém listu musí být konkrétně uvedeno, jakým způsobem to bude lektor zjišťovat – navrhnout konkrétní cvičení na kartičku s novou/obdobnou situací
zpětná vazba	zjistit, jestli student k tématu nemá další otázky Máte další otázky?

Checklist pro přípravu metodické poznámky k pracovnímu listu

Kontextové ukotvení tématu	
Konkrétní cíl pro každé cvičení v pracovním listě	
Jasně stanovený úkol pro fonetický nácvik	
Jasně stanovený úkol pro porozumění slovní zásobě	
Jasně stanovený úkol na produkci – mluvení	
Jasně stanovený úkol na samostatnou práci s pracovním listem	
Otázky k porovnání situace se situací v rodné zemi konzultovaného	
Zvýraznění nejdůležitějších informací, které si má konzultovaný zapamatovat	
Informace, která cvičení provádíme výhradně v češtině	

3.2. Jak vést jazykovou konzultaci

3.2.1. Příprava na konzultaci

Mnoho stresových situací je možno odstranit už v zárodku, pokud jsou jazykové konzultace správně organizovány a zahraniční studenti a akademici se na konzultaci hlásí v dostatečném předstihu a poskytnou o sobě a důvodu konzultace dostatek informací – za optimální je možno v tomto případě považovat uvedení národnosti nebo univerzity, odkud přijíždí, míra znalosti češtiny, důvod konzultace. To umožňuje lektorovi, aby se na jazykovou konzultaci řádně připravil – seznámil se s materiály, podle kterých konzultaci povede, a zkontroloval úplnost výukového materiálu podle cílů, které jsou uvedeny výše. K tomu může lektorovi pomoci Checklist pro přípravu metodické poznámky k pracovnímu listu.

3.2.2. Diagnostická fáze

Zásadní pro průběh celé konzultace je iniciační fáze. Na začátku konzultace je vhodné se zahraničním studentem/akademikem mluvit o tom, jak se téma týká života v České republice, kde se s ním může setkat, na jaké situace má dávat pozor, ideálně lektor zjistí konkrétní zkušenosti studenta/zahraníčního akademického pracovníka, a to včetně toho, jak si s nimi poradil. Podle toho může lektor odhadnout, v čem se příslušný zájemce o konzultaci neorientuje a jak by potřeboval pomoci, lektor tak také zmapuje míru znalosti slovní zásoby, obeznámení s kulturním kontextem a podobně.

3.2.3.

Míra zastoupení zprostředkujícího jazyka při jazykové konzultaci

Jazyková konzultace je obvykle vedena pouze jednorázově, proto nárok na výlučné používání češtiny, který je běžný například u semestrálního kurzu nebo i několikahodinového workshopu, není nutné dodržet. Nejdůležitějším cílem jazykové konzultace je, aby zájemce o konzultaci dostal srozumitelné odpovědi na své otázky a ideálně také návod, jak komunikovat v situaci, která jej na konzultace přivedla. Obecným řešením problémů spadajících do oblasti jazykových konzultací je pochopení situace (sociokulturní kompetence) a naučení se příslušné slovní zásoby (jazyková kompetence), která zájemci o konzultaci umožní aktivně se do situace zapojit, a tím nad ní získat kontrolu. Proto je přijatelné vést jazykovou konzultaci do značné míry ve zprostředkujícím jazyce. Samozřejmě pokud úroveň češtiny zájemce o konzultaci dosahuje potřebných kvalit, není potřeba uchýlovat se ke zprostředkujícímu jazyku.

Na češtinu ale není nutné rezignovat během celé konzultace. Právě naopak. Je vhodné, aby konzultant do konzultace vědomě zařazoval cvičení, kde se bude mluvit výhradně v češtině, protože tyto situace zájemci o konzultaci umožní vyzkoušet si se vstřícným komunikačním partnerem své schopnosti a získat zpětnou vazbu o svých aktuálních schopnostech vyřešit problém.

3.3.

Pracovní listy vytvořené a vyzkoušené v pilotní části projektu s řešením a metodickou poznámkou

CESTOVÁNÍ V MHD
Gramatika: minulý čas

Dialog 1

Marie: Čau Alexi, co se děje? Vypadáš smutně.

Alex: Ahoj, ale nic. Pořád mám problémy, když jezdím tramvají, autobusem nebo metrem. Myslím, že Češi nemají rádi cizince.

Marie: Proč?

Alex: Nevím, co dělám špatně, ale lidi se na mě pořád špatně dívají, někdy na mě křičí.

Marie: To je divné...

Alex: Třeba včera jsem jel tramvají do školy. Tramvaj přijela, otevřely se dveře, já jsem chtěl nastoupit a všichni lidé, co vystupovali, do mě strkali a mračili se na mě. Když jsem se pak v tramvaji otočil, omylem jsem batohem strčil do pána, který tam stál. Hned na mě začal křičet, že musím dávat pozor, i když jsem se mu omluvil. Když jsem si sednul, všichni na mě špatně koukali a vrtěli hlavou.

Marie: No, víš, to je jednoduché. V České republice vždycky musíme počkat, než vystoupí všichni lidé, a pak teprve nastoupíme do tramvaje, metra i autobusu. Když nastoupíme do plné tramvaje, batoh si sundáme a vezmeme do ruky, abychom nikoho nestrkali. A s tím sezením je to taky komplikovanější.

Alex: Proč? Bylo tam místo.

Marie: A nebyla tam kolem nějaká stará paní nebo pán? Nebo nějaká maminka s dítětem? Nebo těhotná paní? Nebo někdo nemocný?

Alex: To nevím. Nedíval jsem se.

Marie: To musíš. Všichni tihle lidé mají přednost a měl bys je vždycky pustit sednout.

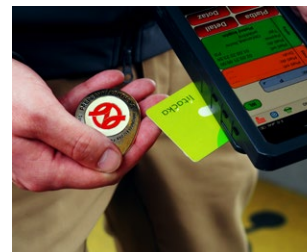
Alex: Aha, to jsem nevěděl. A proč se na mě nějaká paní zlobila, když jsem čekal na autobus a zapálil jsem si cigaretu? Tomu nerozumím, nedělal jsem přece nic špatného.

Marie: To ne, ale v České republice se na zastávkách ani v MHD kouřit nesmí. Když si chceš zapálit cigaretu, musíš jít kousek dál, aby kouř nešel na lidi, co čekají na zastávce.

Alex: Aha. To jsem nevěděl, u nás taková pravidla nemáme. Tak já si to budu pamatovat. Děkuju.

Marie: To se rychle naučíš, cestování není nic těžkého. Tak se měj hezky a zatím ahoj.

Alex: Čau.

Dialog 2

Revizor: Dobrý den, kontrola jízdenek.

Alex: Dobrý den, moment... Tady je.

Revizor: Tahle jízdenka už ale půl hodiny neplatí.

Alex: To není možné! Koupil jsem ji, když jsem nastupoval do autobusu.

Revizor: Tohle je jízdenka za 24 Kč. Ta platí jenom 30 minut.

Alex: Aha. To jsem nevěděl. Promiňte.

Revizor: Je mi líto, budete muset zaplatit pokutu. Váš občanský průkaz.

Alex: Hm. Prosim. Kolik to je?

Revizor: Děkuju. Když zaplatíte teď, je to 800 Kč. Jestli budete platit na centrále, bude to 1500 Kč.

Alex: Počkejte. Jo, mám to tady. Prosim.

Revizor: Děkuju, na shledanou.

Alex: Na shledanou.

1. Koho pustíte v tramvaji, metru nebo autobuse sednout? Spojte slova a obrázky.

stará paní — starý pán — maminka s dítětem — těhotná žena — nemocný člověk

2. Kde si můžete koupit jízdenku?

3. Kdy si nemusíte kupovat jízdenku? Kdy máte slevu (platíte méně)? Kdy musíte zaplatit plnou cenu?

Jsem dítě do 6 let. – Jsem dítě od 6 do 15 let. – Je mi od 15 do 18 let. – Jsem student od 18 do 26 let. – Jsem dospělý od 18 do 60 let. – Jsem handicapovaný. – Mám s sebou miminko (dítě do 3 let). – Jsem senior od 60 do 65 let. – Jsem senior od 65 do 70 let. Jsem senior od 70 let.

Nemusím kupovat jízdenku	Mám slevu	Musím zaplatit plnou cenu

4. Jaké jízdenky znáte? Spojte cenu jízdenky a informaci, jak dlouho platí.

Kolik jízdenka stojí?	Jak dlouho platí?
1. 30 Kč	A. 1 rok
2. 40 Kč	B. 1 měsíc 310 Kč
3. 120 Kč	C. 90 minut
4. 330 Kč	D. 1 den
5. 550 Kč	E. 30 minut
6. 1480 Kč	F. 5 měsíců
7. 2450 Kč	G. 3 měsíce
8. 3650 Kč	H. 72 hodin

5. Jak si koupíte SMS jízdenku?

6. Jak vysokou pokutu můžete dostat?

1. Koho pustíte v tramvaji, metru nebo autobuse sednout? Spojte slova a obrázky.

stará paní — starý pán — maminka s dítětem — těhotná žena — nemocný člověk

starý pán   těhotná žena   stará paní   maminka s dítětem   nemocný člověk

2. Kde si můžete koupit jízdenku?

Papírové jízdenky si můžete koupit v automatu na jízdenky, v trafice nebo v infocentru. Jízdenku si můžete koupit i u řidiče autobusu, ale bude stát víc peněz. Jízdenku si můžete koupit také formou SMS nebo si koupit PID Lítačku (mobilní aplikace: <https://app.pidlitacka.cz/>).

3. Kdy si nemusíte kupovat jízdenku? Kdy máte slevu (platíte méně)? Kdy musíte zaplatit plnou cenu?

Jsem dítě do 6 let. – Jsem dítě od 6 do 15 let. – Je mi od 15 do 18 let. – Jsem student od 18 do 26 let. – Jsem dospělý od 18 do 60 let. – Jsem handicapovaný. – Mám s sebou miminko (dítě do 3 let). – Jsem senior od 60 do 65 let. – Jsem senior od 65 do 70 let. Jsem senior od 70 let.

Nemusím kupovat jízdenku	Mám slevu	Musím zaplatit plnou cenu
Jsem dítě do 6 let. Jsem dítě od 6 do 15 let. Jsem senior od 65 do 70 let. Jsem senior od 70 let. Jsem handicapovaný. Mám s sebou miminko (dítě do 3 let).	Je mi od 15 do 18 let. Jsem student od 18 do 26 let. Jsem senior od 60 do 65 let.	Jsem dospělý od 18 do 60 let.

4. Jaké jízdenky znáte? Spojte cenu jízdenky a informaci, jak dlouho platí.

1E, 2C, 3D, 4H, 5B, 6G, 7F, 8A

Na krátkou dobu		Na dlouhou dobu	
Zaplatím 30 Kč	Jízdenka platí 30 minut	Zaplatím 550 Kč	Jízdenka platí 1 měsíc
Zaplatím 40 Kč	Jízdenka platí 90 minut	Zaplatím 1480 Kč	Jízdenka platí 3 měsíce
Zaplatím 120 Kč	Jízdenka platí 24 hodin	Zaplatím 2450 Kč	Jízdenka platí 5 měsíců
Zaplatím 330 Kč	Jízdenka platí 72 hodin	Zaplatím 3650 Kč	Jízdenka platí 1 rok

5. Jak si koupíte SMS jízdenku?

Pošlete SMS na číslo 902 06. Zaplatíte cenu jízdenky + cenu vaší SMS.

Text SMS:

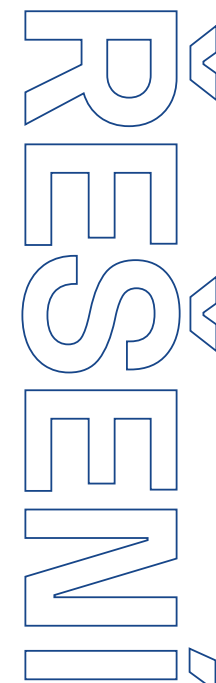
DPT24 – Jízdenka stojí 30 Kč a platí 30 minut.
DPT32 – Jízdenka stojí 40 Kč a platí 90 minut.
DPT110 – Jízdenka stojí 120 Kč a platí 24 hodin.
DPT310 – Jízdenka stojí 330 Kč a platí 72 hodin.

SMS jízdenka přijde většinou do dvou minut. POTOM můžete nastoupit do autobusu/metra/tramvaje a cestovat. Musíte počkat na jízdenku! **Pozor!** SMS jízdenka neplatí ve vlaku a v autobusech, které jezdí mimo Prahu. Musíte mít české telefonní číslo.

6. Jak vysokou pokutu můžete dostat?

Nemám jízdenku. – Musím zaplatit 1500 Kč. Když ji zaplatím hned na místě, budu platit jenom 1000 Kč. Když nezaplatím za velké zavazadlo nebo velkého psa, musím zaplatit 400 Kč. Když platím hned, zaplatím jen 200 Kč.

Když Lítačku nemám u sebe, ale mám ji koupenou, musím zaplatit 50 Kč.

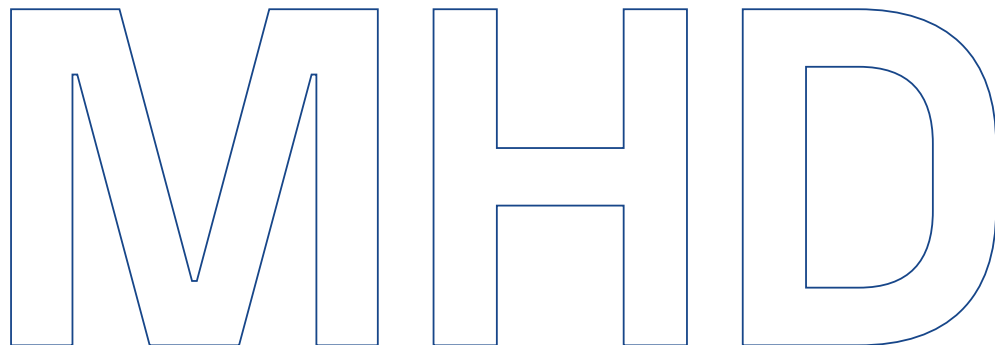
Cestování v MHD – metodická poznámka

Sociokulturní kontext

Pracovní list o cestování v městské hromadné dopravě vychází ze skutečnosti, že zvyklosti při cestování hromadnými prostředky se v jednotlivých zemích značně liší. Cizinci se tak v České republice často setkávají s nepochopením a nepříjemnými reakcemi svého okolí. Pracovní list by jim měl pomoci vyvarovat se podobných zkušeností. Dalším cílem pracovního listu je pomoci studentům v ujasnění toho, jakým způsobem si mohou koupit jízdenky a jaké typy jízdenek existují.

Návrh práce s pracovním listem

V metodické poznámce záměrně neuvádíme časovou dotaci jednotlivých cvičení, protože je podle nás přímo závislá na jazykové úrovni studenta. Lektor se v rámci lekce/konzultace snaží v maximální možné míře používat češtinu, nikoliv však na úkor porozumění studenta. Zadání jednotlivých cvičení jsou jednoduchá. Věříme, že k vysvětlení instrukcí postačí lektorům gesta a názorné ukázky. Předpokládáme, že obrázkový materiál napomůže maximálnímu možnému využití češtiny v průběhu konzultace/lekce. Lektor si musí být jist, že student skutečně rozumí probírané slovní zásobě a důležitým frázím, aby je byl schopen prakticky využít v běžných komunikačních situacích. Kdykoli je to nutné, použije proto lektor zprostředkovací jazyk. Lektor má za všech okolností na zřeteli sociokulturní aspekty jazykových konzultací.

Dialog 1

Cílem dialogu je především uvedení studentů do konkrétní komunikační situace. Dialog pomáhá studentům lépe si představit konkrétní komunikační situaci a ukotvit se v tématu.

Lektor ukáže studentovi obrázek z pracovního listu. Snaží se studenta přimět k jednoduché konverzaci. Např. Kdo to je? Kde to je? Co dělá ten muž? Co dělá ta žena?

S pokročilejšími studenty může pokračovat v konverzaci na dané téma. Např. Cestujete často autobusem/tramvají/metrem? Kam jezdíte nejčastěji? Jaké jsou výhody a nevýhody cestování autobusem/tramvají/metrem?

Lektor dá studentům několik otázek před poslechem dialogu. Ověří, zda jim studenti rozumí. Otázky doporučujeme upravit podle jazykové vybavenosti studenta. Příklad: Jaký má Alex problém? Co udělal Alex špatně?

Pak lektor čte dialog. Následně lektor vyzve studenty, aby odpověděli na otázky, v případě nutnosti odpovědi opraví. U méně pokročilých studentů čte lektor ještě jednou a vyzve studenty, aby sledovali text. U pokročilejších studentů je možné tuto část vynechat. Následně lektor se studenty dialog nahlas přečte. Pokud má k dispozici více studentů, nechá studenty přečíst dialog

nahlas ve dvojici, pokud jde o individuální konzultaci, vystupuje lektor primárně v roli úředníka/revizora/kamaráda a cizinec v roli cizince.

Při čtení lektor opravuje výslovnost do té míry, která je nezbytná pro bezproblémové porozumění studentova projevu.

S pokročilejšími studenty lektor opět může doplnit konverzaci. Např. Stalo se vám někdy něco podobného? Jak jste situaci řešil/a? Znáte tato pravidla? Platí i ve vaší zemi? Máte problémy, když cestujete v České republice? Co si myslíte o chování lidí v městské hromadné dopravě v České republice? Porovnejte tuto situaci se situací ve vaší zemi.

Cvičení 1

Cílem cvičení jedna je seznámení studentů se skupinami obyvatel, které mají v městské hromadné dopravě přednost. Není zde důležitá aktivní znalost slovní zásoby, ale především to, aby si studenti dobře zapamatovali, o jaké lidi se jedná.

Lektor vyzve studenty, aby spojili slova s obrázky podle zadání. Následně překontroluje správnost odpovědí, případně opraví, co je potřeba.

S pokročilejšími studenty může navázat konverzaci. Např. Proč mají tyto lidé přednost? Platí tato pravidla i ve vaší zemi?

Dialog 2

Cílem dialogu je především uvedení studentů do konkrétní komunikační situace. Student si prostřednictvím dialogu osvojuje fráze, které může využít v reálné situaci. Dialog pomáhá studentům lépe si představit konkrétní komunikační situaci a ukotvit se v tématu.

Lektor ukáže studentům obrázek u dialogu dva. Pokusí se zjistit, zda studenti vědí, co tento odznak znamená.

U méně pokročilých studentů postačí jednoduché otázky, např. Co je to? Kdo je to? Kde je to? Lektor v tomto případě může použít zprostředkovací jazyk k tomu, aby studenta uvedl do situace. Např. To je revizor. Revizor je člověk, který kontroluje, jestli máte jízdenku. Když nemáte jízdenku, musíte platit pokutu.

Lektor dá studentům otázky před posledním dialogem. Výběr otázek přizpůsobí jazykové úrovni studenta, např.

Co udělal Alex špatně?
Proč musí Alex platit pokutu?
Kolik korun musí Alex zaplatit?
Má u sebe Alex dost peněz?

Podle pokročilosti studentů může lektor číst dialog vícrát. Následně lektor vyzve studenty, aby odpověděli na otázky, překontroluje, v případě nutnosti odpovídi opraví. U méně pokročilých studentů čte lektor ještě jednou a vyzve studenty, aby sledovali. U pokročilejších studentů je možné tuto část vynechat.

Následně lektor se studenty dialog přečte. Pokud má k dispozici více studentů, nechá studenty přečíst dialog formou dialogu, pokud jde o individuální konzultaci, vyzve studenta, aby přečetl roli Alexe, sám se ujme role revizora. V tomto případě je cílem, aby si student od počátku fixoval fráze, které může použít v reálné situaci. Při čtení lektor opravuje výslovnost do té míry, která je nezbytná pro bezproblémové porozumění studentova projevu.

U pokročilejších studentů je možné opět doplnit konverzaci, např.
Dostal jste někdy pokutu?
Máte vždy jízdenku, nebo jezdíte načerno?

Cvičení 2

Cílem je pouze zjistit, zda student má tuto znalost, v případě potřeby ji doplnit o všechny možné alternativy. Studenti často nevědí, že je možné koupit jízdenky jinde než v automatu. Cílem by tedy mělo být především usnadnit studentům nákup jízdenky.

Lektor studentovi položí otázku. Pokud student nezná všechny dostupné možnosti, lektor je doplní, aby student získal komplexní informace o nákupu jízdného.

Cvičení 3

Ve cvičení tři si klademe za cíl pomoci studentům ujasnit si, jaký typ jízdného zvolit. Cvičení má spíše informativní charakter. V žádném případě zde není nutné dbát na schopnosti používat uvedenou slovní zásobu aktivně. Jde pouze o to, aby měl student jasno v obsahové stránce cvičení.

Pokročilejší studenty nebo studenty ze slovanských zemí nechá lektor vypracovat cvičení nejprve samostatně. Vyzve je, aby výše uvedené případy rozřadili do jednotlivých sloupců. Následně překontroluje správnost odpovědi, případně opraví a dovysvětlí, co je třeba.

Pokud student nedosahuje takové jazykové úrovně, aby vypracoval cvičení sám, může mu lektor pomoci použitím zprostředkujícího jazyka.

Lektor dbá na to, aby student pochopil obsahovou stránku cvičení a všem výrazům pasivně rozuměl.

Cvičení 4

Cvičení čtyři má stejně jako předchozí cvičení čistě informativní charakter. Jeho cílem je, aby si student ujasnil, jaký typ jízdenky potřebuje v konkrétních případech. Současně podává studentovi přehled o cenách jízdného v Praze.

Lektor vyzve studenty, aby spojili ceny jízdenek s dobou jejich platnosti. Následně překontroluje správnost údajů. Lexikum tohoto cvičení považujeme za základní, proto zde pravděpodobně nebude nutné používat zprostředkující jazyk. Správná řešení jsou logicky odvoditelná, proto zde může být pomoc lektora opravdu minimální a lektor si může dovolit nechat i méně pokročilé studenty pracovat samostatně.

Cvičení 5 a 6

Obě cvičení/otázky si opět kladou za cíl především informovat studenty o možnosti SMS jízdenek a výškách pokut při nezaplacení jízdného.

Lektor studentům položí otázky 5 a 6, pokud je potřeba, pomůže studentům odpovědět, nebo odpovědi doplní. Považuje-li to za užitečné a má-li takovou možnost, může studenty nechat potřebné informace najít na internetu.

S pokročilejšími studenty doporučujeme zakončit práci s pracovním listem konverzací, např.

Jaké jsou ceny jízdenek ve vaší zemi?
Co si myslíte o cenách a kvalitě hromadné dopravy v České republice?
Jaké výhody a nevýhody má hromadná doprava v České republice a ve vaší zemi?
Chybí vám v České republice něco, co ve vaší zemi funguje a naopak?

Na koleji

Gramatika: lokál

Dialog 1

Student: Dobrý den.

Recepční: Dobrý den.

Student: Prosim vás, já bydlím tady na koleji a zapomněl jsem si klíč.

Recepční: Aha a jak se jmenujete?

Student: Alexandr Kovaleski.

Recepční: Jaké je číslo vašeho pokoje?

Student: 234.

Recepční: Počkejte... (dívá se do seznamu/ počítače) Jo, už vás vidím, tak pojdte. (pouští studenta dovnitř)

Student: Děkuji moc. Na shledanou.

Recepční: Na shledanou.

Dialog 2

Student: Dobrý den.

Recepční: Dobrý den.

Student: Prosim vás, jmenuju se Nikos Atlantis a bydlím tady na koleji. Mám problém. Na pokoji nefunguje zásuvka.

Recepční: Jak to, že nefunguje?

Student: Nevím, zkusil jsem tam dát počítač, nabíječku, lampičku a nic nefunguje.

Recepční: Hm. To jste ji asi rozbil. Tak já zavolám opraváře. Jaké máte číslo pokoje?

Student: Je to číslo 358.

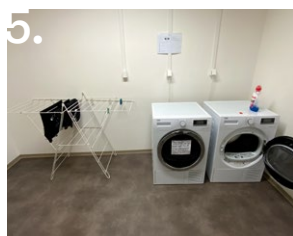
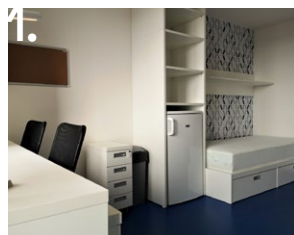
Recepční: Dobře. Já tam někoho pošlu, aby to opravil.

Student: Děkuju moc. Na shledanou.

Recepční: Na shledanou.

1. Spojte obrázky a místa.

pokoj— prádelna— kuchyňka— umývárna/koupelna— toaleta/záchod

2. Odpovězte: Kde to je?

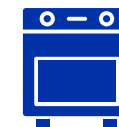
1. pokoj— v _____
 2. prádelna— v _____
 3. kuchyňka — v _____
 4. umývárna— v _____
 5. koupelna— v _____
 6. toaleta— na _____
 7. záchod— na _____

3. Co nefunguje? Spojte slova a obrázky.

pračka— sušička— žehlička— sušák

mikrovlnka— sporák— vaříč— trouba— lednička

internet— topení— světlo— zásuvka— vysavač— zámek

sprcha— umyvadlo— wc/toaleta/záchod

4. Jaký je problém? Spojte obrázky a věty.

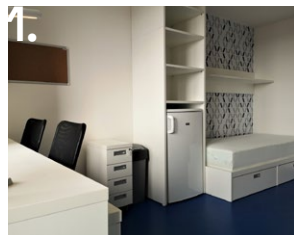
Dveře nejdou otevřít.— Neteče voda.— Neodtéká odpad.— WC je ucpané.

5. Dělejte dialogy. Bydlíte na koleji. Něco nefunguje / máte problém. Musíte to říct na recepci.

1. Spojte obrázky a místa.

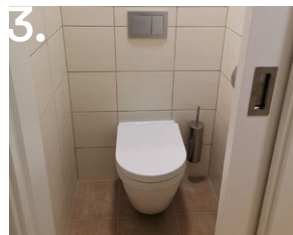
pokoj — prádelna — kuchyňka — umývárna/koupelna — toaleta/záchod

1. pokoj

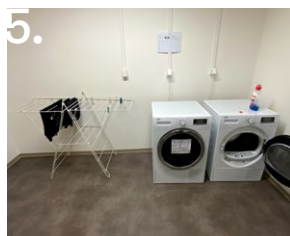
2. kuchyňka

3. toaleta/záchod

4. umývárna/koupelna

5. prádelna

2. Odpovězte: Kde to je?

1. pokoj — v pokoji
 2. prádelna — v prádelně
 3. kuchyňka — v kuchyňce
 4. umývárna — v umývárně
 5. koupelna — v koupelně
 6. toaleta — na toaletě
 7. záchod — na záchodě

3. Co nefunguje? Spojte slova a obrázky.

pračka — sušička — žehlička — sušák

žehlička

pračka

sušička

sušák na prádlo

mikrovlnka — sporák — vařič — trouba — lednička

mikrovlnka

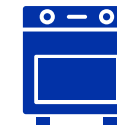
lednička

sporák

vařič

trouba

internet — topení — světlo — zásuvka — vysavač — zámek

sprcha — umyvadlo — wc/toaleta/záchod

sprcha

WC/toaleta/záchod

umyvadlo

4. Jaký je problém? Spojte obrázky a věty.

Dveře nejdou otevřít. — Neteče voda. — Neodtéká odpad. — WC je ucpané.

WC je ucpané. Neodtéká odpad. Dveře nejdou otevřít. Neteče voda.

5. Dělejte dialogy. Bydlíte na koleji. Něco nefunguje / máte problém. Musíte to říct na recepci.

Na koleji – metodická poznámka

Sociokulturní kontext

Cílem pracovního listu je usnadnit studentům život na koleji nebo jiném ubytovacím zařízení podobného typu. V praxi se často setkáváme s tím, že běžní zaměstnanci kolejí a ubytoven nemluví světovými jazyky nebo je jejich úroveň jazykových znalostí příliš nízká na to, aby byli schopni v cizím jazyce vyřešit nějaký problém. Studenti (klienti) jsou proto nuceni v těchto situacích komunikovat česky. Předkládaný pracovní list studentům nabízí základní slovní zásobu a fráze, které mohou využít při nejběžnějších komplikacích spojených s bydlením v podobném zařízení.

Návrh práce s pracovním listem

V metodické poznámce záměrně neuvádíme časovou dotaci jednotlivých cvičení, protože je podle nás přímo závislá na jazykové úrovni studenta. Lektor se v rámci lekce/konzultace snaží v maximální možné míře používat češtinu, nikoliv však na úkor porozumění studenta. Zadání jednotlivých cvičení jsou jednoduchá. Věříme, že k vysvětlení instrukcí postačí lektorům gesta a názorné ukázky. Předpokládáme, že pestrý obrázkový materiál napomůže maximálnímu možnému využití češtiny v průběhu konzultace/lekce.

Lektor si musí být jist, že student skutečně rozumí probírané slovní zásobě a důležitým frázím, aby je byl schopen prakticky využít v běžných komunikačních situacích. Kdykoli je to nutné, použije proto lektor zprostředkovací jazyk. Lektor má za všech okolností na zřeteli sociokulturní aspekty jazykových konzultací.

Dialogy

Cílem dialogů je především uvedení studentů do konkrétní komunikační situace. Student si prostřednictvím dialogů osvojuje fráze, které může využít v reálné situaci. Dialogy pomáhají studentům lépe si představit konkrétní komunikační situaci a ukotvit se v tématu.

Dialog 1

Lektor ukáže studentovi obrázek z pracovního listu. V tomto případě si může vybrat, který chce. Snaží se studenta přimět k jednoduché konverzaci. Např. Kdo to je? Kde to je? Co dělá ten muž? Co dělá ta žena?

S pokročilejšími studenty může pokračovat v konverzaci na dané téma. Např. Bydlíte/Bydlel/a jste někdy na koleji? Jak často komunikujete na recepci? Kdy tam chodíte? Proč? Co potřebujete?

Lektor dá studentům několik otázek před poslechem prvního dialogu. Ověří, zda jim student rozumí. Otázky doporučujeme upravit podle jazykové vybavenosti studenta. Příklad:

Jaký má student problém?

Ve kterém pokoji student bydlí?

Co recepční potřebuje?

Podle pokročilosti studentů může lektor přečíst dialog víckrát. Následně lektor vyzve studenty, aby odpověděli na otázky, v případě nutnosti odpovědi opraví. U méně pokročilých studentů lektor čte ještě jednou a vyzve studenty, aby sledovali text. U pokročilejších studentů je možné tuto část vynechat.

Následně lektor se studenty dialog přečte. Pokud má k dispozici více studentů, nechá studenty přečíst dialog formou dialogu, pokud jde o individuální konzultaci, nechá studenta přečíst roli studenta, sám se vždy ujímá role recepčního. Cílem je, aby si student od počátku fixoval fráze, které může použít v reálné situaci.

Při čtení lektor opravuje výslovnost do té míry, která je nezbytná pro bezproblémové porozumění studentovu projevu. S pokročilejšími studenty lektor opět může doplnit konverzaci. Např. Stalo se vám někdy něco podobného? Zapomněl/a jste si někdy kartu nebo klíče? Jak jste situaci řešil/a?

Dialog 2

Druhý dialog doporučujeme uvést konverzaci u pokročilejších studentů. Např. Co děláte, když vám na koleji něco nefunguje?

U méně pokročilých studentů může lektor přejít rovnou k otázkám a poslechu dialogu. Vzhledem k předchozím aktivitám by v této chvíli studenti měli být uvedeni v tématu dostatečně.

Lektor studentům předloží otázky k poslechu. Jejich náročnost a formulace opět závisí na jazykové úrovni studentů. Např. Jaký má student problém? Jak zkoušel problém řešit? Jaké řešení navrhuje recepční?

Na jakém pokoji student bydlí? Podle pokročilosti studentů může lektor přečíst dialog víckrát. Následně lektor vyzve studenty, aby odpověděli na otázky, v případě nutnosti odpovědi opraví. U méně pokročilých studentů lektor přečte ještě jednou a vyzve studenty, aby sledovali text. U pokročilejších studentů je možné tuto část vynechat.

Následně lektor se studenty dialog přečte. Pokud má k dispozici více studentů, nechá studenty přečíst dialog formou dialogu, pokud jde o individuální konzultaci, nechá studenta přečíst roli studenta, sám se vždy ujímá role recepčního. Cílem je, aby si student od počátku fixoval fráze, které může použít v reálné situaci. Při čtení lektor opravuje výslovnost do té míry, která je nezbytná pro bezproblémové porozumění studentovu projevu.

Cvičení 1

Cílem prvního cvičení je, aby si student osvojil slovní zásobu související s orientací na koleji. Student se zde seznámí s názvy místností a společných prostor. Lektor vyzve studenty, aby spojili obrázky a slova. Poté, co studenti úkol dokončí, s nimi cvičení opraví.

Zábavnější formou cvičení může být, pokud lektor pracovní list rozstříhá a vytvoří kartičky s obrázky a kartičky se slovíčky, které studenti spojují. Pokud to lektor považuje za užitečné, může slovní zásobu ještě procvičit tím, že vyzve studenty, aby pojmenovávali jednotlivá místa, která jim ukazuje na obrázcích. K tomu stačí otázka typu **Co je to?**

Cvičení 2

Cílem cvičení 2 je procvičení lokativu se slovní zásobou z předchozího cvičení. Vycházíme z předpokladu, že je pro studenty často nezbytné umět lokalizovat problém, případně uvést, kde k problémové situaci došlo. U pokročilejších studentů je dobré nechat studenty cvičení vypracovat a následně překontrolovat správnost odpovědí včetně diakritiky.

U méně pokročilých studentů doporučujeme vypracovat cvičení spolu se studenty a následně je vést k tomu, aby si uvedené vazby pamatovali. Pokud to lektor považuje za užitečné a má na to dostatek času, samozřejmě může předučit základy lokativu, případně se tento gramatický jev pokusit vysvětlit na příkladech ze cvičení 2.

Cvičení 3

Cílem cvičení 3 je osvojení slovní zásoby spojené s běžným životem na koleji. Současně se domníváme, že tuto slovní zásobu student využije v jakémkoli typu ubytování včetně podnájmu, spolubydlení apod. Lektor může v tomto cvičení postupovat buď po jednotlivých navržených skupinách, nebo nechat studenty, aby pracovali rovnou se všemi obrázky.

První způsob doporučujeme zejména u méně pokročilých studentů, které by větší počet slov pravděpodobně mátl. Stejně jako v případě cvičení 1 může lektor pracovat buď se samotným pracovním listem, nebo si předpřipravit kartičky (případně oboje). Lektor nechá studenta nejprve spojit slova s obrázky, následně překontroluje správnost studentova řešení. Považuje-li to za užitečné, procvičí slovní zásobu stejným způsobem jako ve cvičení 1. Jednoduchou otázkou **Co je to?** vyzve studenty, aby pojmenovávali věci na kartičkách.

Cvičení 4

Na základě cvičení 4 by si student měl osvojit slovní zásobu spojenou se složitějšími problémy týkajícími se ubytování. Slovní zásoba je sice obtížnější, nicméně řeší banální a časté potíže, s nimiž se studenti v různých typech ubytovacích zařízení musejí často potýkat.

Lektor opět nechá studenta spojit slova s obrázky. Pokud studentovi není jasné, co který obrázek znázorňuje, pokusí se lektor dovysvětlit, v případě potřeby použije zprostředkovací jazyk.

Následně opět může nově nastudovanou slovní zásobu procvičit podobným způsobem jako v případě izolovaných slov

v předchozích cvičeních pomocí otázky např. Jaký je problém? Pro pokročilejší studenty můžeme doplnit konverzaci. Např. Jaké problémy nejčastěji ve svém ubytování řešíte? Bydlel/a jste na koleji ve své zemi? Jaký je rozdíl mezi ubytováním na koleji v ČR a ve vaší zemi? Jaké problémy řešíte nejčastěji ve vaší zemi a jaké v ČR?

Cvičení 5

Cílem cvičení 5 je procvičení veškeré výše uvedené slovní zásoby a současně její zasazení do patřičného kontextu. Studenti si prakticky vyzkoušejí, jak použít nově osvojenou slovní zásobu ve větách.

Lektor vyzve studenty, aby variovali dialog 1 a dialog 2 z úvodu pracovního listu. Buď jim určí, co mají nahradit, nebo je nechá vylosovat kartičky se slovy/obrázky, kde studenti zjistí „jaký mají problém“ a ten pak mají za úkol vyřešit. Samozřejmě studenty může nechat vybrat z výše probrané slovní zásoby dle jejich vlastního uvážení nebo potřeb (co používají nejčastěji). Lektor nechá studenty dialogy připravit a zahrát. Při závěrečné produkci se soustředí hlavně na srozumitelnost v dané komunikační situaci. U pokročilejších studentů lektor dbá rovněž na gramatickou správnost.

Na poště

Gramatika: akuzativ; konjugace sloves posílat/poslat, balit/zabalit, lepit/nalepit; přítomný a minulý čas

Dialog

Klient: Dobrý den!

Poštovní úředník: Dobrý den, co si přejete?

Klient: Prosím vás, potřebuju poslat balíček na Slovensko.

Poštovní úředník: A máte vyplněný podací lístek?

Klient: Ano, tady.

Poštovní úředník: Dobře. Tak mi dejte ten balíček.

Klient: Prosím.

Poštovní úředník: Tak to máme střední balík, váží 10 kg. Jak to chcete poslat?

Klient: Obvykle.

Poštovní úředník: Bude to 680 Kč.

Kartou nebo hotově?

Klient: Kartou.

Poštovní úředník: Prosím.

Klient: Děkuju, na shledanou.

Poštovní úředník: Na shledanou.

1. Jak vyplníte podací lístek?

Podací lístek		
Vyplní pošta:		
Odesílatel *		
Adresát		Dobírka Kč
		Udaná cena Kč
Druh záсылky	Hmotnost	Cena služby
Podací číslo	Poznámka (popište služby)	Placeno v hotovosti
11-036 (10-06)		Česká pošta, s.p. IČ: 47114983

2. Spojte obrázky a slova.

izolepa (lepicí páska)— balík— pohled (pohlednice)— obálka — známka— dopis

1.

2.

3.

4.

5.

6.

3. Doplňte slova ze cvičení 2. do vět v akuzativu. Hledejte více možností.

Když chci poslat (1) _____ kamarádovi, musím na něj koupit (2) _____
 Když chci poslat mamince (3) _____, musím použít (4) _____
 _____, aby se neotevřel.
 Když jsem na prázdninách, posílám babičce (5) _____.
 Na (6) _____ i (7) _____ musím nalepit (8) _____.
 Tomáš nemá rád (9) _____, nikdy nemůže najít její konec.

4. Spojte, co k sobě patří.

1. Doporučený dopis	A. Zpráva, která říká, kdy adresát dostal balík.
2. (Poštovní) schránka	B. Místo na poště, kde sedí poštovní úředník/úřednice.
3. Přepážka	C. Místo, kde najdu dopis, který mi přišel. Místo, kam dám dopis, který chci poslat.
4. Podací lístek	D. Pošlu dopis. Když ho pošta ztratí, musí mi zaplatit.
5. Adresát	E. Já – posílám dopis/pohled/balík.
6. Odesílatel	F. Kolik to váží. Kolik to má gramů/kilogramů.
7. Zásilka	G. Formulář, který musím vyplnit, když chci poslat
8. Hmotnost	H. doporučený dopis nebo balík. Člověk, kterému posílám dopis.
9. Dodejka	I. To, co posílám.
10. Doručenka	J. Zpráva, která říká, odkdy si adresát může vyzvednout balík.

5. Kolik to stojí v České republice? Spojte čísla a písmena.

Podací lístek	Cena
4. Dopis (do 50 g)	D. 119 Kč
5. Doporučený dopis (do 50 g)	E. 89 Kč
6. Malý balík (max. 35 cm)	F. 19 Kč
7. Střední balík (max. 50 cm)	G. 44 Kč

6. Doplňte tvary sloves.

posílat
 já posílám
 ty _____
 on/ona/to _____
 my _____
 vy _____
 oni/ony _____
 Minulý čas: posílal/a jsem

balit
 já balím
 ty _____
 on/ona/to _____
 my _____
 vy _____
 oni/ony _____
 Minulý čas: balil/a jsem

lepit
 já lepím
 ty _____
 on/ona/to _____
 my _____
 vy _____
 oni/ony _____
 Minulý čas: lepil/a jsem

poslat
 já pošlu
 ty _____
 on/ona/to _____
 my _____
 vy _____
 oni/ony _____
 Minulý čas: poslal/a jsem

zabalit
 já zabalím
 ty _____
 on/ona/to _____
 my _____
 vy _____
 oni/ony _____
 Minulý čas: zabalil/a jsem

zalepit
 já zalepím
 ty _____
 on/ona/to _____
 my _____
 vy _____
 oni/ony _____
 Minulý čas: zalepil/a jsem

7. Doplňte tvary sloves.

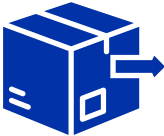

Minulý týden (já - poslat) (1) _____ pohled ze Šumavy.
 Naše sekretářka (posílat) (2) _____ minulý měsíc tyhle
 informace každý týden.
 (ty - zabalit) (3) _____ už ten balík? – Ano, (já - balit)
 (4) _____ ho hrozně dlouho.
 Tuhle známku (5) _____ (my - lepit) vždy do pravého horního rohu.
 Řehákovi (nalepit) (6) _____ všechny známky špatně.

1. Jak vyplníte podací lístek?

Podací lístek		
Vyplněná pošta: 177 04 DEPO Praha 704	201	
RR033008344CZ 848 Cena služby: 136,00Kč		
DL-DH: 19.08.19 0,020kg 18259 2 8		
Cena: 0,00Kč Dobírka: 500,00Kč		
Sleva ZK: 0,00Kč K úhradě: 136,00Kč		
Placeno v hotovosti: 136,00Kč		
Odesílatel: POŠTA KAREL		
MÍROVA 25		
2910	011	PODEBRADY
*Tel. číslo: +420		
*E-mail:		
Adresát: POŠTOVÁ JANA	Dobírka Kč: 500,-	
AZALKOVA 11/5	Udaná cena Kč: XXXXXXXXX	
NYMBURK		
2188	02	
*Tel. číslo: +420		
*E-mail:		
Druh záclinky: R	Hmotnost: 0,020kg	Cena služby: 136,00Kč
Podací číslo	Poznámka (doplňkové služby)	Placeno v hotovosti

2. Spojte obrázky a slova.

izolepa (lepicí páska)—balík—pohled (pohlednice)—obálka—známka—dopis

1.	2.	3.
balík	pohled (pohlednice)	izolepa (lepicí páska)
4.	5.	6.
dopis	obálka	známka

3. Doplňte slova ze cvičení 2. do vět v akuzativu. Hledejte více možností.

Když chci poslat (1) dopis/pohled kamarádovi, musím na něj koupit (2) známku.
Když chci poslat mamince (3) balík, musím použít (4) izolepu (lepicí pásku), aby se neotevřel.

Když jsem na prázdninách, posílám babičce (5) pohled/dopis.
Na (6) pohled i (7) dopis musím nalepit (8) známku.
Tomáš nemá rád (9) izolepa (lepicí páska), nikdy nemůže najít její konec.

4. Spojte, co k sobě patří.

1D, 2C, 3B, 4G, 5H, 6E, 7I, 9J, 10A

5. Kolik to stojí v České republice? Spojte čísla a písmena.

1C, 2D, 3B, 4A

6. Doplňte tvary sloves.

posílat
já posílám
ty posíláš
on/ona/to posílá
my posíláme
vy posíláte
oni/ony posílají
Minulý čas: posílal/a jsem

poslat
já pošlu
ty pošleš
on/ona/to pošle
my pošleme
vy pošlete
oni/ony pošlou
Minulý čas: poslal/a jsem

balit
já balím
ty balíš
on/ona/to balí
my balíme
vy balíte
oni/ony balí
Minulý čas: balil/a jsem

zabalit
já zabalím
ty zabališ
on/ona/to zabali
my zabalíme
vy zabalíte
oni/ony zabalí
Minulý čas: zabalil/a jsem

lepit
já lepím
ty lepiš
on/ona/to lepi
my lepíme
vy lepíte
oni/ony lepi
Minulý čas: lepil/a jsem

zalepit
já zalepím
ty zalepiš
on/ona/to zalepi
my zalepíme
vy zalepíte
oni/ony zalepi
Minulý čas: zalepil/a jsem

7. Doplňte tvary sloves.

Minulý týden (já - poslat) (1) jsm poslal pohled ze Šumavy.
Naše sekretářka (posílat) (2) posílala minulý měsíc tyhle informace každý týden.
(ty - zabalit) (3) Zabalil jsi už ten balík? - Ano, (já - balit) (4) balil jsem ho hrozně dlouho.
Tuhle známku (5) jsme lepili (my - lepit) vždy do pravého horního rohu.
Řehákovi (nalepit) (6) nalepili všechny známky špatně.

Na poště – metodická poznámka

Sociokulturní kontext

Pracovní list se snaží zpřístupnit studentům základní slovní zásobu potřebnou pro komunikaci na poště. Student by měl být schopen na jeho základě poslat balík po České republice a zejména do zahraničí, vyplnit podací lístek a zvládnout běžné komunikační situace na poště v češtině. Současně student získá přibližný přehled o cenách a fungování základních služeb České pošty.

Návrh práce s pracovním listem

V metodické poznámce záměrně neuvádíme časovou dotaci jednotlivých cvičení, protože je podle nás přímo závislá na jazykové úrovni studenta. Lektor se v rámci lekce/konzultace snaží v maximální možné míře používat češtinu, nikoliv však na úkor porozumění studenta. Zadáání jednotlivých cvičení jsou jednoduchá. Věříme, že k vysvětlení instrukcí postačí lektorům gesta a názorné ukázky. Předpokládáme, že pestrý obrázkový materiál napomůže maximálnímu možnému využití češtiny v průběhu konzultace/lekce.

Lektor si musí být jist, že student skutečně rozumí probírané slovní zásobě a důležitým frázím, aby je byl schopen prakticky využít v běžných komunikačních situacích. Kdykoli je to nutné, použije proto lektor zprostředkovací jazyk. Lektor má za všech okolností na zřeteli sociokulturní aspekty jazykových konzultací.

Dialogy

Cílem dialogů je především uvedení studentů do konkrétní komunikační situace. Student si prostřednictvím dialogů osvojuje fráze, které může využít v reálné situaci. Dialogy pomáhají studentům lépe si představit konkrétní komunikační situaci a ukotvit se v tématu.

Lektor ukáže studentovi obrázek z pracovního listu, na kterém je poštovní přepážka. Vyzve studenta jednoduchými otázkami k popisu obrázku. Např. Kde to je? Co ti lidé potřebují? Co dělají?

S pokročilejšími studenty může pokračovat v konverzaci na dané téma. Např. Jak často chodíte na poštu? Co vyřizujete na poště nejčastěji? Kdy jste byl/a na poště naposledy? Co jste potřeboval/a? Jak jste to řešil/a? V jakém jazyce na poště komunikujete?

Lektor dá studentům několik otázek před poslechem. Ověří, zda jim student rozumí. Otázky doporučujeme upravit podle jazykové vybavenosti studenta.

Příklad:

Proč jde klient na poštu? Co muž potřebuje?

Co musí udělat? Co musí vyplnit?

Kolik a jak bude klient platit?

Podle pokročilosti studentů může lektor přečíst dialog víckrát. Následně lektor vyzve studenty, aby odpověděli na otázky, v případě nutnosti odpovědi opraví. U méně pokročilých studentů lektor čte ještě jednou a vyzve studenty, aby sledovali text. U pokročilejších studentů je možné tuto část vynechat.

Následně lektor se studenty dialog přečte. Pokud má k dispozici více studentů, nechá studenty přečíst text formou dialogu ve dvojici/dvojicích, pokud jde o individuální konzultaci, nechá studenta přečíst roli klienta, sám se vždy ujímá role poštovního úředníka. Cílem je, aby si student od počátku fixoval fráze, které může použít v reálné situaci.

Při čtení lektor opravuje výslovnost do té míry, která je nezbytná pro bezproblémové porozumění studentova projevu.

Cvičení 1

Na základě cvičení jedna by měl student být schopen orientovat se v podacím lístku a pasivně porozumět slovní zásobě v něm obsažené (co se vyplňuje do které kolonky).

Lektor vyzve studenta, aby se podíval na obrázek vyplněného podacího lístku a odpověděl na otázky pod obrázkem. Lektor nechá studenta vypracovat otázky samostatně. Následně lektor opraví studentovy odpovědi. V případě potřeby ukáže na podacím lístku správná řešení.

Cvičení 2

Ve cvičení 2 si student prakticky vyzkouší nabyté vědomosti ze cvičení 1. Student se naučí vyplňovat podací lístek. Lektor nechá studenta vyplnit podací lístek samostatně a následně překontroluje správnost po obsahové i pravopisné stránce. U méně pokročilých studentů je možné poskytnout jim doplňované informace předem – na kartičkách, vypsané na tabuli nebo na papíru. Student pak jen vybírá, kam kterou informaci zařadí.

Cvičení 3

Cvičení 3 se zaměřuje na osvojení základní slovní zásoby spojené s komunikací na poště. Lektor vyzve studenta, aby spojil obrázky se slovy. Nechá studenty pracovat samostatně, následně překontroluje správnost řešení.

Pro zopakování doporučujeme použít kartičky s obrázky nebo promítání obrázků na počítači a vyzvat studenty, aby odpovídali na jednoduchou otázku: **Co je to?**

Pro pokročilejší studenty je možné pracovat se cvičením sofistikovaněji. Lektor si např. připraví kartičky se slovní zásobou, student si losuje vždy jednu kartičku a snaží se popsat věc, kterou na kartičce má, aniž by použil její název. Pokud pracujeme s více studenty, ostatní mohou hádat, co to je.

Cvičení 4

Cílem cvičení 4 je seznámit studenty s obtížnější slovní zásobou, kterou mohou při komunikaci na poště potřebovat. V tomto případě se domníváme, že studentům postačí pasivní znalost slovní zásoby. Lektor vyzve studenty, aby spojili, co k sobě patří, tedy slova / slovní spojení a jejich definice. Následně lektor překontroluje správnost řešení a ověří, zda student rozumí všem slovům, případně dovysvětlí, co je potřeba.

U pokročilejších studentů lektor může vyžadovat aktivní znalost slovní zásoby. Může ji procvičit například tak, že nechá studenty tahat kartičky a vysvětlovat jednotlivé pojmy (podobně jako v předchozím cvičení 3) nebo použije definice ze cvičení 4 a ptá se studentů, co to je. U pokročilejších studentů je také možné doplnit toto cvičení konverzací.

Příklady otázek:

Máte vlastní poštovní schránku? Jak vypadá? Jak vypadají poštovní schránky ve vaší zemi? Jak vypadají české poštovní schránky?

Jak často posíláte doporučené dopisy?

Kdy? Komu?

Vyplňoval/a jste už někdy podací lístek?

Proč? Kdy? Jak? Jak vypadá podací lístek ve vaší zemi? Nebo používáte jiný formulář s jinými informacemi? Jakými?

Cvičení 5

Cvičení 5 ověřuje zvládnutí základní slovní zásoby ze cvičení 3. Považuje-li to lektor za nutné, může před tímto cvičením zopakovat slovní zásobu ze cvičení 3. Stejně tak je možné toto cvičení zařadit hned po vypracování cvičení 3.

Lektor nechá studenty pracovat samostatně. Studenti doplňují do vět slova ze cvičení 3 ve formě akuzativu. Poté, co student cvičení dokončí, lektor ověří správnost jeho odpovědí, opraví pravopisné chyby včetně diakritiky. Pokud je to nutné, zopakuje základní pravidla akuzativu.

Cvičení 6

Ve cvičení 6 se student seznamuje s reálnými cenami České pošty pro odeslání drobných zásilek.

Lektor nechá studenta samostatně pospojovat druhy zásilek s jejich cenou. Následně ověří správnost studentových odpovědí. (Pozor! Toto cvičení je nutné aktualizovat podle aktuálního nastavení cen.) U pokročilejších studentů opět doporučujeme doplnit konverzaci.

Např:

Jaké jsou ceny jednotlivých zásilek ve vaší zemi?

Jaké máte zkušenosti se službami České pošty?

Zdá se vám Česká pošta drahá/levná/srovnatelná s cenami ve vaší zemi?

Cvičení 7

Cílem cvičení 7 je osvojení konjugace sloves, která v rámci komunikace na poště považujeme za základní. Důraz je kladen především na přítomný čas. Pro informaci uvádíme také formu minulého času.

Lektor nechá studenty doplnit tabulky s konjugací sloves v přítomném čase jednu po druhé. Vždy nejprve zjistí, zda student rozumí danému slovesu. Následně může doplnit krátkou konverzaci v přítomném čase. U pokročilejších studentů doporučujeme procvičit i minulý čas. K procvičení může lektor využít buď vlastní otázky, v nichž sloveso využije, nebo může studenta nechat vytvářet věty na vybrané formy. U tohoto typu cvičení se nám osvědčila např. kostka, na které si student hodí číslo 1–6, aby zjistil osobu, kterou má ve větě použít (1–á, 2–ty atd.).

Cvičení 8

Cvičení 8 si klade za cíl ověřit znalost forem sloves ze cvičení 7 v minulém čase. Lektor nechá studenta pracovat samostatně. Vyzve ho, aby do vět doplnil slovesa z předchozího cvičení v minulém čase. Následně ověří studentovy odpovědi a opraví je včetně diakritiky.

V závěru jazykové konzultace doporučujeme vrátit se znovu k úvodnímu dialogu a variovat ho. Studenti mohou „posílat“ různě velké balíčky či dopisy. Lektor může studentům zadání přesně určit nebo nechat vylosovat na kartičkách. Cílem by mělo v tomto případě být komplexní ověření nově nabyté slovní zásoby a ověření toho, že je student skutečně schopen si bez větších problémů poradit v základních komunikačních situacích, se kterými se na poště může setkat.

Na studijním oddělení

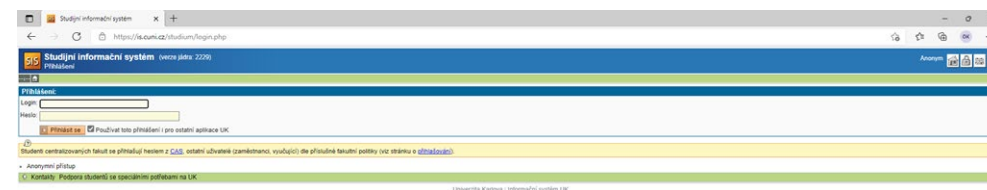
Gramatika: modální slovesa chtít a moct

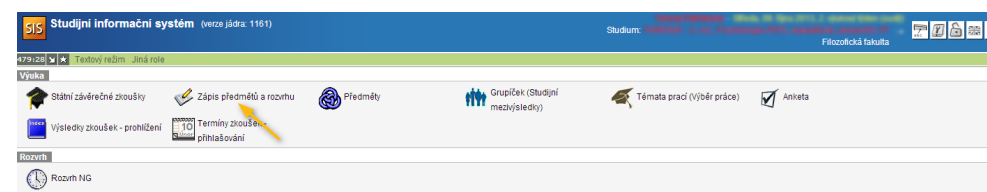
Studentka: Dobrý den.
Studijní referentka: Dobrý den, jak vám můžu pomoci?
Studentka: Já jsem Eri Takanako. Jsem tady na Erasmu a chci chodit na světovou literaturu.
Studijní referentka: A máte ten předmět zapsaný?
Studentka: Ne, nevím, co mám dělat.
Studijní referentka: Předmět si musíte zapsat v SISu.
Studentka: V čem? / Kde?
Studijní referentka: Ve studijním informačním systému.
Studentka: Aha. Prosim vás, kde to je? / jak to můžu udělat?
Studijní referentka: Ukáže cestu on-line

Studentský informační systém - SIS

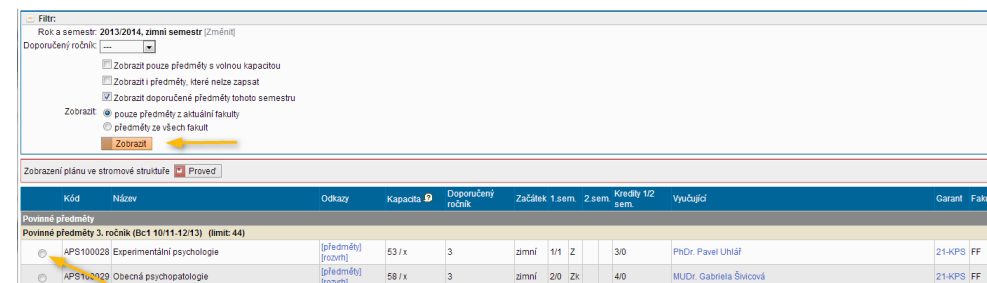
Přihlášení, odhlášení, heslo, změna hesla,

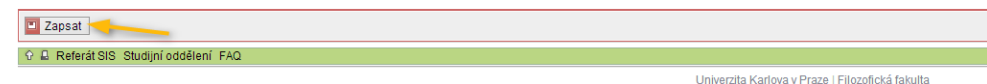
Zápis předmětu—Chci na ten předmět chodit a mít za něj kredity.
Musím se registrovat.

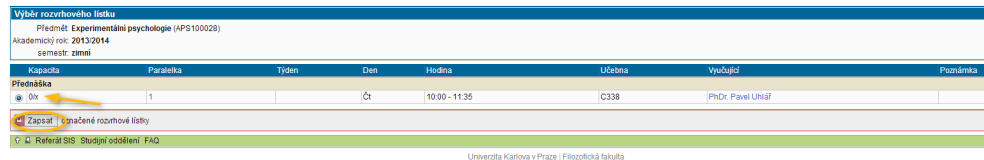
Musím vybrat předmět, který potřebuju.

Kliknu na ZAPSAT

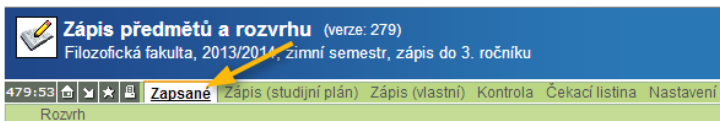
Vyberu, kdy budu na předmět chodit a kliknu na ZAPSAT.

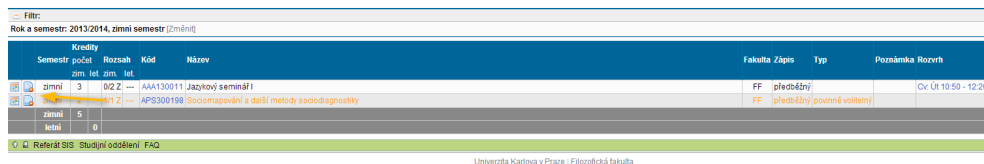
Kontrola: Předmět jsem si zapsal/a dobře.

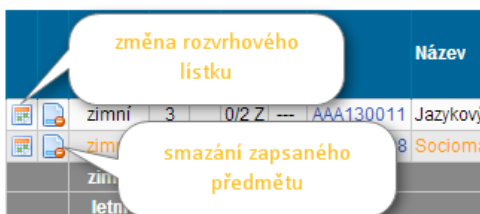
Škrtnutí předmětu—Chtěl jsem na ten předmět chodit, ale už nechci/nemůžu. Musím hledat předmět, na který už nechci chodit.

Vyberu předmět, na který už nechci chodit.

Změna rozvrhového listku: Můžu chodit jiný den / jinou hodinu. Smazání zapsaného předmětu: Nebudu na předmět chodit.

Zimní semestr—Doba, kdy jsou kurzy. Začíná v říjnu, končí v únoru (např. 1. 10. 2018—15. 2. 2019).

Letní semestr— Doba, kdy jsou kurzy. Začíná v únoru, končí v září (např. 18. 2. 2019—13. 9. 2019).

Zkouškové období—Doba, kdy budu dělat atestace.

V zimním semestru např. od 14. 1. 2019 do 15. 2. 2019

V letním semestru např. od 27. 5. 2019 do 30. 6. 2019 a od 2. 9. 2019 do 13. 9. 2019

Rozvrh hodin

Gramatika: vokativ, minulý čas, budoucí čas perfektivních sloves

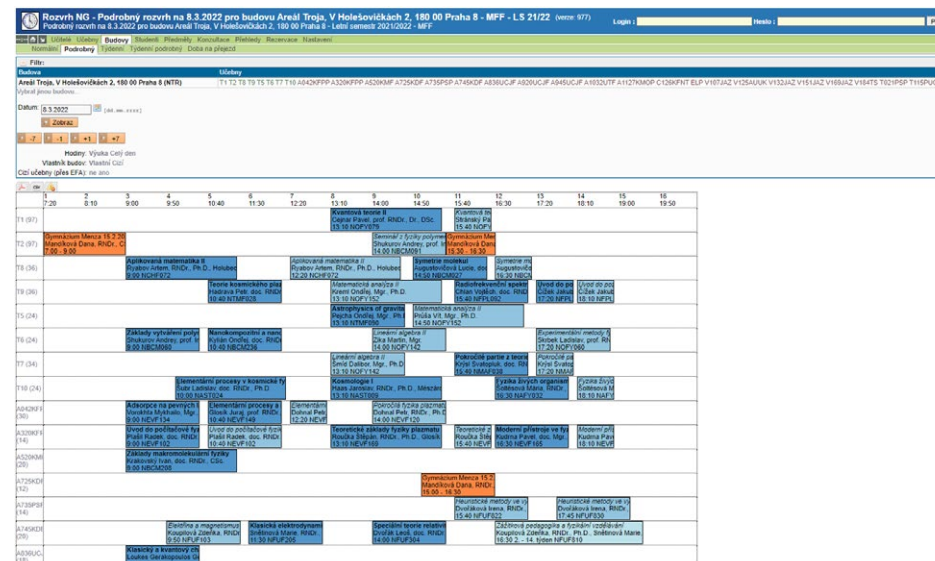
Student 1: Ahoj, už máš rozvrh?

Student 2: Rozvrh?

Student 1: Rozvrh hodin. Už víš, kdy budeš chodit na jaké předměty?

Student 2: Jo, počkej, tady.

Rozvrh hodin

Student 1: To mám taky (ukáže předmět X a Y).
To budeme chodit spolu.

Student 2: Super. Nevíš, proč je tohle červeně?

Student 1: To je kolize. Ve stejný čas / ve čtvrtek od 14:30 / máš dva předměty. Můžeš chodit jen na jeden.

Student 2: Aha, ale já potřebuju oba.

Student 1: A co to je? Světová literatura... Počkej...

Podívej, ta je ještě v úterý od 16:00.

Máš tam volno?

Student 2: Ano, mám.

Student 1: Tak můžeš chodit v úterý na světovou literaturu a ve čtvrtek na interpretaci.

Student 2: Fajn, děkuju, tak já si to zapíšu v úterý.

Přednáška – Na přednášku může přijít, kdo chce. Je veřejná. Když z ní chce mít atestaci, musím se zapsat. Pokud nepotřebuju atestaci, můžu chodit i bez zápisu, na které přednášky chci.

Seminář – Musím se zapsat. Na seminář může chodit jen málo lidí (např. 15).

Kolize – Dva předměty jsou ve stejný čas. Můžu si vybrat jenom jeden.

1. Doplňte deklinaci slovesa ZAPSAT SE

zapsat se – přítomný čas

já zapíšu se

ty _____

on/ona/to _____

my _____

vy _____

oni/ony _____

zapsat se – minulý čas

já zapsal/a jsem se

ty _____

on/ona/to _____

my _____

vy _____

oni/ony _____

3. Jaká další podobná/příbuzná slova najdete v dialogu 1 a 2?

_____

4. Spojte atestace a jejich definice.

1. Zápočet	A. Mluvím před komisí o své práci. Chci mít titul magistra.
2. Zkouška	B. Velká zkouška. Mluvím s učitelem o tom, co jsme studovali během celého studia (3–5 let).
3. Kolokvium	C. Píšu test z toho, co jsme studovali během semestru.
4. Obhajoba bakalářské práce	D. Mluvím před komisí o své práci. Chci mít titul doktora (Ph.D.).
5. Obhajoba magisterské/diplomové práce	E. Mluvím s učitelem o tom, co jsme studovali během semestru.
6. Obhajoba doktorské/disertační práce	F. Mluvím před komisí o své práci. Chci mít titul bakaláře.
7. Státní závěrečná zkouška	G. Píšu test nebo mluvím s učitelem (nebo oboje) o tom, co jsme studovali během semestru.

ATESTACE — KONTROLA STUDIA

Jak učitel kontroluje, jestli znám všechny důležité informace, které jsme v předmětu studovali.

5. Spojte tituly a jejich označení. / Spojte, co k sobě patří.

1. Bc.	A. Doktor
2. Mgr.	B. Profesor
3. Ph. D.	C. Docent
4. doc.	D. Magistr
5. prof.	E. Bakalář
6. Ing.	F. Zubní doktor
7. MUDr.	G. Inženýr
8. MDDr.	H. Kandidát věd
9. JUDr.	I. Doktor přírodních věd
10. PhDr.	J. Doktor teologie
11. RNDr.	K. Doktor práv
12. ThDr.	L. Doktor filozofie
13. CSc.	M. Doktor medicíny

6. Jak řeknete učiteli s tímto titulem?

1. Pane (Bc.) – _____
2. Pane (Mgr.) – _____
3. Pane (Ph.D., MUDr., JUDr...) – _____
4. Pane (doc.) – _____
5. Pane (prof.) – _____

7. Jak řeknete učiteli, který má titulů víc?

1. Mgr. et Bc. Iva Vomáčková — _____
2. Mgr. Tomáš Kulich, Ph. D. — _____
3. prof., doc., JUDr. Marcela Silná — _____

8. Které tituly napíšete před jméno a které za jméno?

Před jméno napíšu: _____

Za jméno napíšu: _____

1. Doplňte deklinaci slovesa ZAPSAT SE

zapsat se – přítomný čas

já zapíšu se

ty zapíšeš se

on/ona/to zapíše se

my zapíšeme se

vy zapíšete se

oni/ony zapíšou se

zapsat se – minulý čas

já zapsal/a jsem se

ty zapsal/a ses

on/ona/to zapsal/a se

my zapsali/y jsme se

vy zapsali/y jste se

oni/ony zapsali/y se

3. Jaká další podobná/příbuzná slova najdete v dialogu 1 a 2?

zapsaný předmět (adjektivum), zápis (substantivum)

4. Spojte atestace a jejich definice.

1C, 2G, 3E, 4F, 5A, 6D, 7B

5. Spojte tituly a jejich označení. / Spojte, co k sobě patří.

1E, 2D, 3A, 4C, 5B, 6G, 7M, 8F, 9K, 10L, 11I, 12J, 13H
([Starý titul, dnes už ho nemůžete dostat, ale stále platí.]])

6. Jak řeknete učiteli s tímto titulem?

1. Pane (Bc.) – Pane bakaláři / Paní bakalářko
2. Pane (Mgr.) – Pane magistře / Paní magistro
3. Pane (Ph.D., MUDr., JUDr...) – Pane doktore / Paní doktorko
4. Pane (doc.) – Pane docente / Paní docentko
5. Pane (prof.) – Pane profesore / Paní profesorko

7. Jak řeknete učiteli, který má titulů víc?

1. Mgr. et Bc. Iva Vomáčková — Paní magistro Vomáčková
2. Mgr. Tomáš Kulich, Ph. D. — Pane doktore Kulichu
3. prof., doc., JUDr. Marcela Silná — Paní profesorko Silná

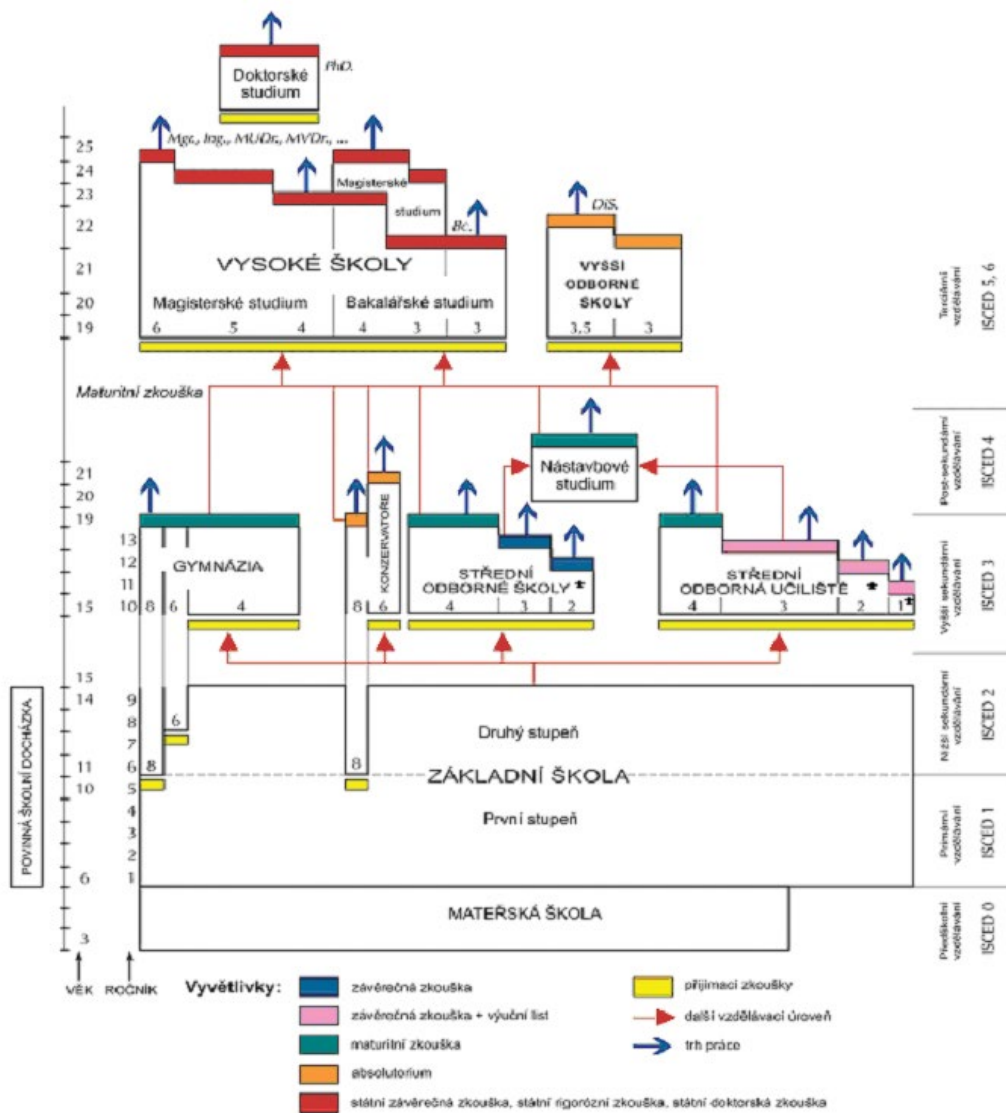
8. Které tituly napíšete před jméno a které za jméno?

Před jméno napíšu: Bc., Mgr., doc., prof., MUDr., MDDr., JUDr., PhDr., RNDr., ThDr., Ing.

Za jméno napíšu: PhD., CSc.

Schéma vydělávacího systému České republiky

Na studijním oddělení – metodická poznámka

Sociokulturní kontext

Při tvorbě pracovního listu jsme vycházeli z potřeby studentů vysokých škol zorientovat se na studijním oddělení v prvních dnech studia, kdy jsou povinni si zapsat předměty, případně změnit rozvrh dle svých potřeb. Cílem pracovního listu je poskytnout studentům základní slovní zásobu a fráze k tomu, aby se byli v těchto komunikačních situacích schopni orientovat v českém jazyce. Druhá část pracovního listu je zaměřena na používání akademických titulů v českém prostředí. Jedná se spíše o pokročilejší slovní zásobu a pokročilejší gramatiku, nicméně se domníváme, že díky této části student získá základní povědomí a dovednosti k tomu, aby byl schopen akademické tituly bez obav používat. Taková znalost je podle nás více než užitečná i pro studenty začátečníky, kteří se musí v českém akademickém světě pohybovat. Současně se jedná o látku, která, pokud je nám známo, nebyla dosud nikde zpracována.

Návrh práce s pracovním listem

V metodické poznámce záměrně neuvádíme časovou dotaci jednotlivých cvičení, protože je podle nás přímo závislá na jazykové úrovni studenta. Lektor se v rámci lekce/konzultace snaží v maximální možné míře používat češtinu, nikoliv však na úkor porozumění studenta. Zadáání jednotlivých cvičení jsou jednoduchá. Věříme, že k dovyvětlení instrukcí postačí lektorům gesta a názorné ukázky. Za tímto účelem pracovní list doplňujeme o printscreeny ze studijního informačního systému, které by měly napomoci maximálnímu možnému využití českého jazyka v průběhu jazykové konzultace.

Lektor si musí být jist, že student skutečně rozumí probírané slovní zásobě a důležitým frázím, aby je byl schopen prakticky využít v běžných komunikačních situacích. Kdykoli je to nutné, použije proto lektor zprostředkovací jazyk. Lektor má za všech okolností na zřeteli sociokulturní aspekty jazykových konzultací.

Dialogy

Cílem dialogů je především uvedení studentů do konkrétní komunikační situace. Student si prostřednictvím dialogů osvojuje fráze, které může využít v reálné situaci. Dialogy pomáhají studentům lépe si představit konkrétní komunikační situaci a ukotvit se v tématu.

Lektor ukáže studentovi obrázek ze studijního oddělení. Použije vlastní obrázek nebo první obrázek z pracovního listu. Jednoduchými otázkami vyzve studenty k popisu situace.

Např. Kdo je na obrázku? Kde jsou? Co dělají? Jaký má studentka problém? S pokročilejšími studenty může pokračovat v konverzaci na dané téma. Např. Co potřebujete nejčastěji řešit na studijním oddělení? Kdy jste byl/a na studijním oddělení naposledy? Co jste potřeboval/a? Jak jste to řešil/a?

Následně lektor vyzve studenty, aby poslouchali první dialog na studijním oddělení. Lektor přečte dialog. Zeptá se studentů, co z poslechu pochopili. Např. Proč je studentka na studijním oddělení? Co potřebuje? Jak jí studijní referentka pomůže? Otázky je vhodné dát studentům před poslechem v písemné podobě. U méně pokročilých studentů lektor čte ještě jednou a vyzve studenty, aby sledovali text. U pokročilejších studentů je možné tuto část vynechat. Následně lektor se studenty dialog přečte. Pokud má k dispozici více studentů, nechá studenty přečíst text formou dialogu ve dvojici/dvojicích, pokud jde o individuální konzultaci, nechá studenta přečíst roli studentky, sám se ujímá role studijní referentky. Cílem je, aby si student od počátku fixoval fráze, které může použít v reálné situaci.

Při čtení lektor opravuje výslovnost do té míry, která je nezbytná pro bezproblémové porozumění studentovu projevu. Po čtení lektor ověří, zda student dialogu rozumí, případně dovysvětlí, co je potřeba.

Následně lektor se studentem projde cestu přihlašování na předměty, vyškrtnutí předmětu a slovní zásobu k tomu potřebnou – zimní a letní semestr, zkouškové období apod. V ideálním případě lektor studentovi vše ukazuje přímo v informačním systému. Pracovní list by v této části měl sloužit spíše jako zachytný bod, podle kterého si student může nově získané znalosti připomenout později. Pokud to jazyková úroveň studenta umožňuje, vysvětluje lektor vše česky. Vzhledem k obtížnější slovní zásobě zde však předpokládáme možnost použití zprostředkovacího jazyka. Pokud takový jazyk lektor k dispozici nemá, musí o to více dbát na to, aby si student byl skutečně schopen osvojit potřebné znalosti k základní práci se studijním informačním systémem na základě praktické ukázky.

Dialog 2

U druhého dialogu lektor opět vyzve studenty k popisu obrázku.

Např. Kdo je na obrázku? Kde jsou? Co dělají?

Lektor studentovi přečte druhý dialog. Následně zjistí, jestli student rozumí základní dějové linii. Lektor pokládá otázky, např. O čem studenti mluví? Jaký má druhý student problém? Zejména u méně pokročilých studentů doporučujeme položit otázky před poslechem, případně je dát studentům k dispozici v psané podobě.

Lektor nechá studenty dialog přečíst. Má-li k dispozici dva studenty, nechá je číst dialog ve dvojici. Pokud probíhá konzultace individuálně, ujme se lektor role informovanějšího studenta. Cílem je, aby si zahraniční student od počátku fixoval fráze, kterými může zjistit potřebné informace pro tvorbu vlastního rozvrhu. Při četbě lektor opravuje pouze takové chyby ve výslovnosti, které by bránily porozumění studentovu projevu.

Po přečtení se lektor ujistí, zda student rozumí dialogu a projde s ním slovní zásobu pod dialogem (přednáška, seminář, kolize). Pokud je potřeba, může zde opět bez obav použít zprostředkovací jazyk. Jazykový cíl je v tomto případě mírně upozaděn, jde nám primárně o to, aby si byl student skutečně schopen vytvořit vlastní rozvrh.

Po práci s dialogy doporučujeme zopakovat důležitou slovní zásobu. Za vhodné procvičení považujeme např. to, že si lektor připraví kartičky se slovní zásobou, nechá studenta losovat jednotlivé kartičky a vysvětlovat, co dané slovo znamená. Pro méně pokročilé studenty doporučujeme spíše překopírovat na kartičky nejen slovní zásobu, ale i definice jednotlivých slov a nechat studenty spojovat dané slovo/slovní spojení s jeho významem.

Cvičení 1 a 2

První 2 cvičení pracovního listu jsou orientována na gramatiku. Student by si zde měl zopakovat/nastudovat konjugaci sloves, která bude při běžné komunikaci ve výše uvedených komunikačních situacích potřebovat. Ve cvičení 1 student procvičuje přítomný čas, ve cvičení 2 procvičuje minulý čas.

Lektor nejprve ověří, zda student rozumí významu slovesa. Následně ho nechá doplnit tabulku s konjugací v přítomném čase. Poté co student úkol dokončí, lektor překontroluje správnost slovesných tvarů včetně diakritiky. Stejně postupuje ve cvičení 2.

Cvičení 3

Cvičení 3i si klade za cíl ve studentech podpořit schopnost odvozování významu a orientace v textu.

Lektor studenta vyzve, aby se pokusil v dialozích najít další příbuzná slova ke slovesu „zapsat se“. Následně ověří, že student rozumí významu příbuzných slov. Pokud to lektor považuje za vhodné, může daná slova ještě krátce procvičit při konverzaci. V případě, že pracuje se dvěma studenty, nechá jednoho studenta vytvořit otázky s jednotlivými slovy z tohoto a předchozího cvičení. Druhý student na otázky odpovídá. Efektivnější je, pokud se studenti při tvorbě otázek a odpovědí střídají. Pokud lekce probíhá individuálně, nechá lektor studenta použít slova ve větách.

Cvičení 4

Cvičení 4 si klade za cíl seznámit studenta s nejčastějšími atestacemi na českých vysokých školách. Hlavní je zde porozu-

mění významu jednotlivých slov. Domníváme se, že u méně pokročilých studentů stačí pasivní znalost těchto termínů. V případě pokročilejších studentů je možné vyžadovat jejich aktivní znalost a používání v komunikačních situacích. Lektor studentovi nejprve vysvětlí pojem „atestace“, případně ho nechá, aby si přečetl vysvětlení v pracovním listu, a následně ověří porozumění. Dále lektor nechá studenta, aby se pokusil spojit jednotlivé atestace s jejich popisy ve cvičení 4. Když student úkol dokončí, lektor překontroluje správnost a ověří porozumění jednak samotnému obsahu atestací, jednak slovní zásobě v jednotlivých definicích.

Cvičení 5–8

Následující čtyři cvičení si kladou za cíl pomoci studentům v lepší orientaci v českém akademickém prostředí. Studenti se naučí rozumět českým akademickým titulům a jejich použití při oslovování akademických pracovníků. Domníváme se, že tyto znalosti jsou důležité při každodenní komunikaci v akademickém prostoru.

Cvičení 5

Lektor nechá studenta, aby spojil akademické tituly s jejich běžně užívanými zkratkami. Poté, co student úkol splní, lektor ověří správnost a porozumění jednotlivým akademickým titulům. Pokud lektor usoudí, že je třeba další procvičení, může studentovi nechat losovat kartičky s jednotlivými zkratkami titulů nebo je psát na papír či tabuli a nechat studenta, aby v češtině říkal, co který titul znamená.

Cvičení 6

Ve cvičení 6 pracujeme s formami vokativu. Necháváme na lektorovi, zda při této příležitosti vysvětlí základní pravidla pro užívání této gramatické formy či nikoli. Méně pokročilí studenti mohou toto cvičení využít k tomu, aby se naučili pouze potřebné formy bez podrobnější znalosti vokativu. Pokročilejší studenti ho mohou využít k hlubšímu procvičení této látky. V každém případě by lektor měl studentovi poskytnout alespoň základní povědomí o vokativu (např. že to je forma, kterou používáme při přímém oslovení mluvčího apod.).

Lektor studenta nechá, aby sám doplnil formy vokativu do cvičení 6. Následně ověří jejich správnost, přičemž dbá na diakritiku. Je vhodné cvičení transformovat také do ženského rodu (tj. udělat ho ještě jednou s oslovením „paní“).

S pokročilejšími studenty můžeme tuto část doplnit krátkou konverzací na téma titulů, které nejčastěji používají.

Níže uvádíme příklady otázek.

Jaké tituly máte?

Jaké tituly mají vaši kolegové?

Jaké tituly mají vaši nadřízení?

Jaké tituly používáte na univerzitě nejčastěji?

V jakých případech používáte oslovení pomocí titulu?

Cvičení 7

Cvičení 7 si klade za cíl ujasnit studentům orientaci v oslovování lidí s více tituly, které bývá pro mnohé komplikované. Po gramatické stránce je toto cvičení náročnější, protože vyžaduje lepší znalost vokativu než předchozí cvičení.

Pokročilejší studenty nechá lektor vyplnit cvičení samostatně. Následně překontroluje a opraví všechny chyby, případně dovysvětlí, co je potřeba.

U méně pokročilých studentů doporučujeme práci spolu s lektorem v průběhu celého cvičení.

Cvičení 8

Cílem posledního cvičení je další prohloubení slovní zásoby a ujasnění pozice jednotlivých titulů u jména akademického pracovníka. Přestože se jedná o záležitost spíše formální, domníváme se, že může studentům, a zvláště pak akademickým pracovníkům značně usnadnit život. Stejně jako v předchozím cvičení i zde může lektor nechat pokročilejší studenty pracovat samostatně a následně překontrolovat správnost odpovědí. U méně pokročilých studentů doporučujeme opět spíše společnou práci s lektorem. Závěrem by lektor měl ověřit, zda student vše správně pochopil, zeptat se ho, zda všemu rozumí, případně dovysvětlit nebo zopakovat, co uzná za vhodné.

Pokuta

Gramatika: minulý čas, slovesa pohybu jet a jít

Dialog

Petr: Ahoj Ahmede, jak se máš?

Ahmed: Ahoj, no, nic moc.

Petr: Proč? Máš nějaký problém?

Ahmed: To ne, ale ráno jsem musel zaplatit pokutu.

Petr: Pokutu? Co jsi dělal?

Ahmed: Šel jsem pozdě na lekci, tak jsem tady před fakultou přeběhl silnici a viděl mě policista.

Petr: Ty jsi nešel po přechodu?

Ahmed: Přechod byl daleko a já jsem neměl čas, spěchal jsem. Nevěděl jsem, že za to můžu dostat pokutu.

Petr: To můžeš a docela velkou, kolik jsi platil?

Ahmed: Hodně, 1500 Kč!

Petr: Tak to je ještě dobré, policista viděl, že jsi cizinec, tak byl asi hodný. Za tohle můžeš platit dokonce 2500 Kč.

Ahmed: Hm, příště si dám pozor.

Petr: Dávej si pozor i na tramvaje, ty mají vždycky přednost, takže je musíš pustit i na přechodu ty. Jinak taky můžeš dostat pokutu.

Ahmed: Aha, díky, to jsem taky nevěděl. Chodit po Praze není jednoduché...

1. Spojte slova a obrázky

přechod pro chodce—silnice—semafor—chodník—křižovatka—platit pokutu—policista—dát přednost—dát pozor

1.

2.

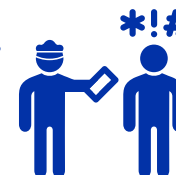
3.

4.

5.

6.

7.

8.

9.

2. Použijte slova ze cvičení 1 ve větách.

Na přechodu musíš (1) _____ tramvaji vždy _____ .
Když nepřecházíš na přechodu, můžeš (2) _____ .
Pozor, tamhle je (3) _____ . Musíš počkat na zelenou.
(4) _____ kontroluje doklady.
Tady je (5) _____ , tady můžeme jít přes silnici.
Pojď rychle, musíme na (6) _____ , nemůžeme stát na silnici.
Ta (7) _____ je nebezpečná, musíš (8) _____ .

3. Co je to?

metro — auto — autobus — taxík — loď — kolo — tramvaj — jít pěšky

1.	2.	3.	4.
			
_____	_____	_____	_____
5.	6.	7.	8.
			
_____	_____	_____	_____

4. Jak cestujete v Praze? Spojte, co k sobě patří.

Jedu autem. – Jedu metrem. – Jedu tramvají. – Jedu autobusem.
Jedu taxíkem. – Jdu pěšky. – Jedu lodí. – Jedu na kole.

1.	2.	3.	4.
			
_____	_____	_____	_____
5.	6.	7.	8.
			
_____	_____	_____	_____

5. Doplňte slova v závorkách do dialogu v minulém čase.

Petr: Ahoj Ahmede, jak se máš?
Ahmed: Ahoj, no, nic moc.
Petr: Proč? Máš nějaký problém?
Ahmed: To ne, ale ráno (1) _____ (muset zaplatit) pokutu.
Petr: Pokutu? Co (2) _____ (dělat)?
Ahmed: (3) _____ (jít) pozdě na lekci, tak jsem tady před fakultou (4) _____ (přeběhnout) silnici a (5) _____ (vidět) mě policista.
Petr: Ty (6) _____ (nejít) po přechodu?
Ahmed: Přechod (7) _____ (být) daleko a já (8) _____ (nemit) čas, (9) _____ (spěchat). (10) _____ (nevědět), že za to můžu dostat pokutu.
Petr: To můžeš a docela velkou, kolik (11) _____ (platit)?
Ahmed: Hodně, 1500 Kč!
Petr: Tak to je ještě dobré, policista (12) _____ (vidět), že jsi cizinec, tak (13) _____ (být) asi hodný.
Za tohle můžeš platit dokonce 2500 Kč.
Ahmed: Hm, příště si dám pozor.
Petr: Dávej si pozor i na tramvaje, ty mají vždycky přednost, takže je musíš pustit i na přechodu ty. Jinak taky můžeš dostat pokutu.
Ahmed: Aha, díky, to (14) _____ (taky nevědět).
Chodit po Praze není jednoduché...

ŘEŠENÍ

1. Spojte slova a obrázky

1. semafor	2. přechod pro chodce	3. silnice
4. chodník	5. platit pokutu	6. dát pozor
7. dát přednost	8. křižovatka	9. policista

2. Použijte slova ze cvičení 1 ve větách.

Na přechodu musíš (1) dát tramvaji vždy přednost.
 Když nepřecházíš na přechodu, můžeš (2) platit pokutu.
 Pozor, tamhle je (3) semafor. Musíš počkat na zelenou.
 (4) Policista kontroluje doklady.
 Tady je (5) přechod pro chodce, tady můžeme jít přes silnici.
 Pojd' rychle, musíme na (6) chodník, nemůžeme stát na silnici.
 Ta (7) silnice je nebezpečná, musíš (8) dát pozor.

3. Co je to?

1. autobus	2. taxík	3. tramvaj	4. loď
5. kolo	6. metro	7. auto	8. jít pěšky

4. Jak cestujete v Praze? Spojte, co k sobě patří.

1. Jdu pěšky.	2. Jedu autem.	3. Jedu tramvaji.	4. Jedu na kole.
5. Jedu taxíkem.	6. Jedu loďí.	7. Jedu autobusem.	8. Jedu metrem.

5. Doplňte slova v závorkách do dialogu v minulém čase.

Petr: Ahoj Ahmede, jak se máš?

Ahmed: Ahoj, no, nic moc.

Petr: Proč? Máš nějaký problém?

Ahmed: To ne, ale ráno (1) jsem musel zaplatit (muset zaplatit) pokutu.

Petr: Pokutu? Co (2) jsi dělal (dělat)?

Ahmed: (3) Šel jsem (jít) pozdě na lekci, tak jsem tady před fakultou (4) přeběhl (přeběhnout) silnici a (5) viděl (vidět) mě policista.

Petr: Ty (6) jsi nešel (nejít) po přechodu?

Ahmed: Přechod (7) byl (být) daleko a já (8) jsem neměl (nemít) čas, (9) spěchal jsem (spěchat). (10) Nevěděl jsem (nevědět), že za to můžu dostat pokutu.

Petr: To můžeš a docela velkou, kolik (11) jsi platil (platit)?

Ahmed: Hodně, 1500 Kč!

Petr: Tak to je ještě dobré, policista (12) viděl (vidět), že jsi cizinec, tak (13) byl (být) asi hodný.

Za tohle můžeš platit dokonce 2500 Kč.

Ahmed: Hm, příště si dám pozor.

Petr: Dávej si pozor i na tramvaje, ty mají vždycky přednost, takže je musíš pustit i na přechodu ty. Jinak taky můžeš dostat pokutu.

Ahmed: Aha, díky, to (14) jsem taky nevěděl (taky nevědět). Chodit po Praze není jednoduché...

Pokuta – metodická poznámka

Sociokulturní kontext

Při tvorbě tohoto pracovního listu vycházíme ze skutečnosti, že cizinci přijíždějící do České republiky bývají zejména ve větších městech překvapeni tím, že mohou dostat pokutu za přestupky coby chodci.

Pracovní list se je proto snaží na tuto situaci upozornit a nabídnout jim základní slovní zásobu a fráze, které mohou v případě podobného problému využít v praxi. Současně je upozorňuje na vybraná pravidla silničního provozu, která musí při pohybu ve městě dodržovat, aby se podobné situaci vyhnuli.

Návrh práce s pracovním listem

U jednotlivých cvičení záměrně neuvádíme časovou dotaci jednotlivých aktivit. Ta podle našeho názoru velmi závisí na jazykové úrovni studenta.

Lektor se snaží mluvit v maximální možné míře česky. Má však na zřeteli, že v případě jazykových konzultací je primární absolutní porozumění dané situaci a daným frázím. Pokud tedy student nerozumí nebo si není jist, použije zprostředkovací jazyk.

Dialog

Cílem dialogu je uvést studenta do situace, zakotvit dané fráze v kontextu. Lektor najde vhodný obrázek. Vyzve studenta k popisu situace na obrázku. Pokud to jazykové znalosti studenta dovolí, pokusí se lektor zjistit, zda má student předchozí zkušenost s uvedeným tématem. Lektor upozorní studenta, že uslyší dialog dvou kamarádů a předem dá studentovi k dispozici otázky: Co udělal Ahmed špatně? Jaký má Ahmed problém?

Lektor přečte studentovi dialog.

Pokud je jazyková úroveň vyšší, může lektor opět doplnit krátkou konverzaci. Např. Dostal jste někdy pokutu, když jste šel pěšky? Kdy? Kde? Proč? Kolik?

Práce s textem dialogu

V případě nižší jazykové úrovně přečte lektor dialog ještě jednou a vyzve studenta, aby současně sledoval text. Pokud je úroveň studenta vyšší, může přejít rovnou ke čtení dialogu. Zde doporučuji číst dialog skutečně jako dialog. Pokud má lektor k dispozici dva studenty, nechá je číst dialog ve dvojici, pokud je lekce individuální, ujmeme se role Petra lektor.

Při četbě lektor opravuje chyby ve výslovnosti, které brání nebo výrazně ztěžují porozumění. V této fázi nám jde především o srozumitelnost studentova projevu, nikoli o dokonalou výslovnost. Po četbě se lektor studenta zeptá, zda textu rozumí, případně vysvětlí pasáže, které mu nejsou jasné. U nižších jazykových úrovní volí překladovou metodu. Pokud je student schopen pochopit výklad v češtině, vysvětlí vše česky.

Cvičení 1

Hlavním cílem cvičení je důkladné osvojení slovní zásoby.

Lektor vyzve studenta, aby pracoval podle zadání, tedy aby spojil slova a obrázky. Pokud student nerozumí, doplní vysvětlení gestem, naznačí spojování náhodných slov a obrázků. Zde by nemělo být zapotřebí zprostředkovacího jazyka.

Kontrola cvičení

Lektor vyzve studenta jednoduchými otázkami, aby mu sdělil, k jakému došel závěru. Např.: Co je na obrázku číslo 1? Kde je silnice?

Další variantou tohoto cvičení je obrázky i slova rozstříhat na kartičky a nechat studenta, aby je pospojoval.

Pro kontrolu lektor také může jednotlivé obrázky promítnout studentovi na počítači / ukázat na kartičkách a ptát se, co vidí na obrázku.

Cvičení 2

Ve cvičení dva lektor ověřuje jednak porozumění slovní zásobě, jednak schopnost studenta využít slova v jiném kontextu. Lektor vyzve studenta, aby doplnil slova ze cvičení 1 do vět ve cvičení 2. Pokud student nerozumí, naznačí lektor gestem spojování a doplňování.

Pokud student neví, může lektor napovědět tím, že ho upozorní na správný obrázek slova, který do konkrétní věty patří. Při zadávání všech cvičení se lektor snaží mluvit pouze česky.

V případě individuální konzultace může lektor cvičení kontrolovat průběžně, případně studenta upozornit na věty, které má chybně a nechat ho, aby svá řešení přehodnotil.

Pro kontrolu cvičení lektor studenta vyzve, aby věty přečetl nahlas. Následně ověří porozumění jednotlivým větám. V případě vyšší jazykové úrovně studenta může lektor zařadit krátkou konverzaci na téma porovnání dopravních předpisů v ČR a ve studentově zemi (zaměřeno na chodce). Např. Jaká pravidla musíte dodržovat ve vaší zemi?

Cvičení 3

Cílem cvičení 3 je zautomatizování základních frází pro popis cestování po městě. Předpokládáme, že některé z uvedených výrazů již student zná, proto zde můžeme dbát na co nejpreciznější provedení výslovnosti.

Lektor vyzve studenta, aby spojil obrázek, název dopravního prostředku a větu.

Pro kontrolu opět nejprve studenta může upozornit na chybná spojení a nechat ho, aby sám našel správná řešení.

Následně může ověřit porozumění pomocí obrázků na kartičkách/promítnutí obrázků, kdy studenta vyzve, aby ukazované dopravní prostředky pojmenoval a vytvořil správnou větu typu „jedu + čím“.

Lektor opět může cvičení doplnit krátkou konverzací. Např. Jak jedete do práce? Jak jedete do školy? Jak jedete domů?

Cvičení 4

Zde si student fixuje psanou podobu základních frází z předchozího cvičení. V tomto cvičení si student ověří znalost základních frází z předchozího cvičení v psané podobě. Lektor studenta při kontrole upozorní na všechny nedostatky v psaném projevu včetně diakritiky. Jedná se o jednoduché věty, proto by je student podle našeho názoru měl fixovat ve zcela správné podobě hned od začátku.

Cvičení 5

Cílem pátého cvičení je zopakování minulého času a současně opětovně zopakování a fixace situačních frází.

V závěru cvičení doporučujeme studenta upozornit na důležité slovní obraty a fráze. Ty zvolí lektor podle jazykové úrovně studenta. Lektor vyzve studenta, aby slovesa v závorkách napsal v minulém čase. Pro kontrolu lektor přečte dialog a nechá studenta, aby své odpovědi opravil podle poslechu. Následně lektor ověří pravopis a celkovou správnost napsaných odpovědí.

Tvorba dialogu

Cílem závěrečných fází konzultace je ověření získaných znalostí a jejich využití v praxi / v samostatném projevu. Pokud má lektor k dispozici více studentů, vyzve je, aby vytvořili podobný dialog na některé ze zadaných témat [lektor téma vybere nebo nechá studenty téma losovat].

Např.

Dostal/a jste pokutu za přecházení mimo přechod. Řekněte o tom kamarádovi.
Dostal/a jste pokutu za přecházení před tramvají. Řekněte o tom kamarádovi.
Dostal/a jste pokutu za přecházení na červenou. Řekněte o tom kamarádovi.
Dostal/a jste pokutu, protože jste u sebe neměl/a doklady.
Řekněte o tom kamarádovi.

Pokud to jazyková úroveň studenta dovolí, může lektor uzavřít konzultaci další konverzací se studentem na téma pokuty.

Příklady otázek:

Platí ve vaší zemi nějaká další pravidla, která musíte dodržovat, když jdete pěšky?

Co je pro vás nové? Co jste nevěděl/a? Na co si musíte dávat pozor?

Co si o pravidlech pro chodce myslíte? Zdají se vám přehnaná nebo byste jich naopak zavedl/a více?

Jak často chodíte pěšky? Chodíte rád/a pěšky? Proč ano, proč ne?

Jak nejráději cestujete po městě? Jaké jsou výhody a nevýhody cestování autobusem/tramvají/metrem... ve městě?

Jaký dopravní prostředek ve městě nemáte rád/a? Proč?

Technické problémy ve výuce

Gramatika: rody substantiv, shoda substantiva a adjektiva, nominativ plurálu

1. Popište učebnu na obrázku. Doplňte k číslům slova.

věšák— stůl/lavice— židle— světlo— topení— plátno— reproduktor— projektor— katedra— dveře— okno— tabule— hodiny

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____
7. _____
8. _____
9. _____
10. _____
11. _____
12. _____
13. _____

2. Kde to je?

okna— tabule— světla— topení— plátno— hodiny— dveře— reproduktory— projektor— katedra— stoly— židle

1. Vlevo jsou tři velká _____
2. Pod okny je bílé _____
3. Vepředu u okna je velké _____
4. Vedle plátna jsou dvě _____
5. Před plátnem a tabulemi je dlouhá _____
6. Vpravo jsou červené _____
7. Vlevo nad dveřmi jsou bílé _____
8. Vlevo mezi okny a vpravo v rohu jsou dva _____
9. Na stropě jsou tři bílá _____
10. Na stropě uprostřed je malý černý _____
11. V učebně jsou dřevěné _____
12. U každého stolu jsou dvě _____

3. Spojte slova a obrázky.

klíč— ovladač— fixa— počítač— křída— houba— učebna/třída— stůl/lavice— zámek— školník/školnice

4. Rozdělte slova do tří skupin TEN/TA/TO.

učebna, třída, klíč, projektor, okno, dveře, počítač, fixa, houba, křída, lavice, stůl, židle, katedra, reproduktor, zvuk, obraz, topení, světlo, plátno

ten	ta	to
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____

5. Doplňte adjektivum nový a moderní ve správné formě.

1. _____	učebna	1. _____	klíč
2. _____	třída	2. _____	projektor
3. _____	okno	3. _____	dveře
4. _____	počítač	4. _____	fixa
5. _____	houba	5. _____	křída
6. _____	lavice	6. _____	stůl
7. _____	židle	7. _____	katedra
8. _____	reproduktor	8. _____	zvuk
9. _____	obraz	9. _____	topení
10. _____	světlo	10. _____	plátno

6. Doplňte formy plurálu.

1. okno _____	11. projektor _____
2. třída _____	12. ovladač _____
3. fixa _____	13. reproduktor _____
4. dveře _____	14. židle _____
5. učebna _____	15. lavice _____
6. stůl _____	16. topení _____
7. katedra _____	17. tabule _____
8. světlo _____	18. počítač _____
9. plátno _____	19. houba _____
10. klíč _____	20. světlo _____

7. Řekněte, jaký máte problém.

fixa, dveře, okno, stůl, katedra, světlo, plátno, klíč, projektor, ovladač, reproduktor, židle, lavice, topení, tabule, počítač, zvuk, obraz, křída, houba

Co je rozbité? _____
Co nefunguje? _____
Co není ve třídě? _____

Minidialog 1
Učitel: Dobrý den, prosím vás, v učebně číslo 215 nefunguje projektor.
Školník: Jak nefunguje?
Učitel: Nevím, když ho chci zapnout, nic nedělá, nereaguje.
Školník: A zvuk jde?
Učitel: Ano, zvuk slyším, ale obraz není vidět.
Školník: Dobře, podívám se na to.

Dělejte podobné minidialogy.
Nefunguje vám počítač, reproduktor, ovladač, topení, světlo.

Minidialog 2
Učitel: Dobrý den, prosím vás, v učebně číslo 310 není fixa.
Školník: A co já s tím mám dělat?
Učitel: Mohl byste mi prosím poradit, kde si můžu vzít novou?
Školník: No přece dole na recepci.
Učitel: Aha, děkuju. Na shledanou.
Školník: Nashle.

Dělejte podobné minidialogy.
Nemáte houbu, křidu, ovladač, klíč.

Minidialog 3
Učitel: Dobrý den, prosím vás, v učebně číslo 145 je rozbité okno.
Školník: Jak rozbité?
Učitel: Je v něm díra.
Školník: Jak se to stalo?
Učitel: Nevím, když jsem přišel do třídy, už to tak bylo.
Školník: Hm, dobře, podívám se na to.

Dělejte podobné minidialogy.
Ve třídě je rozbitá tabule, plátno, dveře, hodiny, lavice, židle, katedra.

ŘEŠENÍ

1. Popište učebnu na obrázku. Doplňte k číslům slova.

věšák— stůl/lavice— židle— světlo— topení— plátno— reproduktor— projektor— katedra— dveře— okno— tabule— hodiny

1. <u>okno</u>	5. <u>plátno</u>	9. <u>reproduktor</u>
2. <u>tabule</u>	6. <u>hodiny</u>	10. <u>projektor</u>
3. <u>světlo</u>	7. <u>dveře</u>	11. <u>katedra</u>
4. <u>topení</u>	8. <u>věšák</u>	12. <u>stůl/lavice</u>
		13. <u>židle</u>

2. Kde to je?

okna— tabule— světla— topení— plátno— hodiny— dveře— reproduktory— projektor— katedra— stoly— židle

1. Vlevo jsou tři velká okna.
2. Pod okny je bílé topení.
3. Vepředu u okna je velké plátno.
4. Vedle plátna jsou dvě tabule.
5. Před plátnem a tabulemi je dlouhá katedra.
6. Vpravo jsou červené dveře.
7. Vlevo nad dveřmi jsou bílé hodiny.
8. Vlevo mezi okny a vpravo v rohu jsou dva reproduktory.
9. Na stropě jsou tři bílá světla.
10. Na stropě uprostřed je malý černý projektor.
11. V učebně jsou dřevěné stoly.
12. U každého stolu jsou dvě židle.

3. Spojte slova a obrázky.

klíč— ovladač— fixa— počítač— křída— houba— učebna/třídavstůl/lavice— zámek— školník/školnice

houba

třída/učebna

křída

klíč

ovladač

lavice/stůl

zámek

školník/školnice

počítač

fixa

4. Rozdělte slova do tří skupin TEN/TA/TO.

učebna, třída, klíč, projektor, okno, dveře, počítač, fixa, houba, křída, lavice, stůl, židle, katedra, reproduktor, zvuk, obraz, topení, světlo, plátno

ten	ta	to
klíč	učebna	okno
projektor	třída	topení
zámek	fixa	
počítač	houba	
stůl	křída	
reproduktor	avice	
zvuk	židle	
obraz	katedra	

5. Doplňte adjektivum nový a moderní ve správné formě.

1. <u>dobrá a moderní</u>	učebna	1. <u>dobry a moderni</u>	klíč
2. <u>dobrá a moderní</u>	třída	2. <u>dobry a moderni</u>	projektor
3. <u>dobré a moderní</u>	okno	3. <u>dobré a moderni</u>	dveře
4. <u>dobry a moderni</u>	počítač	4. <u>dobrá a moderni</u>	fixa
5. <u>dobrá a moderní</u>	houba	5. <u>dobrá a moderni</u>	křída
6. <u>dobrá a moderní</u>	lavice	6. <u>dobry a moderni</u>	stůl
7. <u>dobrá a moderní</u>	židle	7. <u>dobrá a moderni</u>	katedra
8. <u>dobry a moderni</u>	reproduktor	8. <u>dobry a moderni</u>	zvuk
9. <u>dobry a moderni</u>	obraz	9. <u>dobré a moderni</u>	topení
10. <u>dobré a moderní</u>	světlo	10. <u>dobré a moderni</u>	plátno

6. Doplňte formy plurálu.

1. okno	<u>okna</u>	11. projektor	<u>projektory</u>
2. třída	<u>třídy</u>	12. ovladač	<u>ovladače</u>
3. fixa	<u>fixy</u>	13. reproduktor	<u>reproduktory</u>
4. dveře	<u>dveře</u>	14. židle	<u>židle</u>
5. učebna	<u>učebny</u>	15. lavice	<u>lavice</u>
6. stůl	<u>stoly</u>	16. topení	<u>topení</u>
7. katedra	<u>katedry</u>	17. tabule	<u>tabule</u>
8. světlo	<u>světla</u>	18. počítač	<u>počítače</u>
9. plátno	<u>plátna</u>	19. houba	<u>houby</u>
10. klíč	<u>klíče</u>	20. světlo	<u>světla</u>

7. Řekněte, jaký máte problém.

fixa, dveře, okno, stůl, katedra, světlo, plátno, klíč, projektor, ovladač, reproduktor, židle, lavice, topení, tabule, počítač, zvuk, obraz, křída, houba

Co je rozbité?

Dveře jsou rozbité.
Katedra je rozbitá.
Projektor je rozbitý.
Židle je rozbitá.
Tabule je rozbitá.

Okno je rozbité.
Světlo je rozbité.
Ovladač je rozbitý.
Lavice je rozbitá.
Počítač je rozbitý.

Stůl je rozbitý.
Plátno je rozbité.
Reproduktor je rozbitý.
Topení je rozbité.

Co nefunguje?

Světlo nefunguje.
Reproduktor nefunguje.
Zvuk nefunguje.

Projektor nefunguje.
Topení nefunguje.
Obraz nefunguje.

Ovladač nefunguje.
Počítač nefunguje.

Co není ve třídě?

Fixa, klíč, ovladač, židle, křída, houba.

Můžeme také říct: Fixa nepíše. Topení netopí. Světlo nesvítilo. Plátno je roztržené.

Technické problémy ve výuce – metodická poznámka

Sociokulturní kontext

Cílem pracovního listu je poskytnout studentům základní slovní zásobu pro orientaci v běžné učebně/třídě. Pracovní list zachycuje tři nejčastější problémy při výuce – kdy ve třídě něco chybí, nefunguje či je rozbité. Studenti se naučí základní fráze, které v podobných situacích mohou použít a zdárně tak vyřešit běžné technické problémy ve výuce.

Návrh práce s pracovním listem

Záměrně zde neuvádíme časovou dotaci jednotlivých cvičení, protože je podle nás přímo závislá na jazykové úrovni studenta.

Lektor se v rámci lekce/konzultace snaží v maximální možné míře používat češtinu nikoliv však na úkor porozumění studenta. Zadání cvičení jsou jednoduchá. Věříme, že k dovysvětlení instrukcí postačí lektorům gesta a názorné ukázky. Předpokládáme, že pestrý obrázkový materiál napomůže maximálnímu možnému využití češtiny v průběhu konzultace/lekce.

Lektor si však musí být jist, že student skutečně rozumí probírané slovní zásobě a důležitým frázím a dokáže je prakticky využít v běžných komunikačních situacích. Kdykoli je to nutné, použije proto lektor zprostředkovací jazyk. Lektor má za všech okolností na zřeteli sociokulturní aspekty jazykových konzultací.

Dialog

Cílem dialogu je uvést studenta do situace, zakotvit dané fráze v kontextu. Lektor najde vhodný obrázek. Vyzve studenta k popisu situace na obrázku. Pokud to jazykové znalosti studenta dovolí, pokusí se lektor zjistit, zda má student předchozí zkušenost s uvedeným tématem.

Lektor upozorní studenta, že uslyší dialog dvou kamarádů a předem dá studentovi k dispozici otázku: Co udělal Ahmed špatně? Jaký má Ahmed problém?

Lektor přečte studentovi dialog.

Pokud je jazyková úroveň vyšší, může lektor opět doplnit krátkou konverzací. Např. Dostal jste někdy pokutu, když jste šel pěšky? Kdy? Kde? Proč? Kolik?

Práce s textem dialogu

V případě nižší jazykové úrovně přečte lektor dialog ještě jednou a vyzve studenta, aby současně sledoval text. Pokud je úroveň studenta vyšší, může přejít rovnou ke čtení dialogu. Zde doporučuji číst dialog skutečně jako dialog. Pokud má lektor k dispozici dva studenty, nechá je číst dialog ve dvojici, pokud je lekce individuální, ujmě se role Petra lektor.

Cvičení 1

Cílem prvního cvičení je zvládnutí základní slovní zásoby související s výukou. Student na jeho základě dokáže pojmenovat běžné vybavení učebny/třídy na vysoké či střední škole.

Lektor studenta vyzve, aby k číslům pod obrázkem vybral vhodná slova z nabídky podle obrázku.

Při kontrole lektor může studenta upozornit na chyby a nechat ho, aby svá řešení přehodnotil. Lektor překontroluje, zda student všechna slova opsal správně včetně diakritiky a ujistí se, že student všem výrazům správně rozumí. Dále lektor právě probranou slovní zásobu procvičí. K tomu může využít prostor, v němž konzultace probíhá – ptá se studenta jednoduchou otázkou Co to je? Na jednotlivé věci v místnosti.

Pokud k tomu učebna není vhodná (nedostatek vybavení apod.), využije podobný obrázek jako je v pracovním listě nebo přímo obrázek z pracovního listu. Další možností procvičení je kartičková metoda, kdy lektor nechá studenta losovat kartičky se slovíčky a vyzve studenta, aby mu danou věc na obrázku ukázal. Např. Kde je židle? (Podobné otázky

samozejmě lektor může studentovi pokládat i bez kartiček.)

Za vhodné cvičení pro pokročilejší studenty považujeme také popis učebny/místnosti, v níž konzultace probíhá.

Cvičení 2

Cílem cvičení je opět zvládnutí lexika potřebného pro běžnou výuku. Student se naučí orientovat v podrobnější slovní zásobě. Lektor vyzve studenta, aby spojil obrázky se správnými slovy.

Při kontrole upozorní studenta na chybná spojení a nechá ho, aby se je pokusil sám opravit. Následně ukazuje studentovi jednotlivé obrázky (na kartičkách, na počítači) nebo konkrétní věci v učebně a nechá ho, aby je pojmenovával.

Např. Co to je? To je klíč.

Současně opravuje chyby ve výslovnosti. Opět má na zřeteli především komunikační funkci. Opravuje tedy takové chyby, které znemožňují nebo komplikují porozumění.

Zábavnější variantou cvičení může být spojování nastříhaných obrázků se slovíčky na kartičkách.

Cvičení 3

Cílem cvičení 3 je zopakovat jmenný rod a ujasnit si jej u probírané slovní zásoby. Důležité je pro nás především to, aby byl student schopen slova správně používat jednak v následujících cvičeních, jednak v reálných komunikačních situacích. Lektor nechá studenta, aby přepsal slova z nabídky do tří sloupců podle jmenného rodu. V případě chybného zařazení slova označí a nechá studenta, aby je zařadil správně. Při kontrole lektor ověří, zda student slova správně přepsal včetně diakritiky. Jedná se o opis slov, proto je možné vyžadovat i u začínajících studentů absolutní správnost, aby si do budoucna fixovali správný pravopis. Jednodušší variantou cvičení je, pokud lektor slova předem napíše na kartičky a student slova pouze rozřadí, nepřepisuje je.

Stejně tak je možné, aby lektor slova říkal nahlas a student pouze poslechově přiřazoval slova ke správnému jmennému rodu. Pokročilejší studenty lektor může vyzvat, aby jmenovali další předměty související s výukou ve třídě. Případně může studenty vyzvat, aby se zeptali nebo si sami ve slovníku vyhledali další slovní zásobu spojenou s tématem. Tato slova je dobré si poznamenat a doplnit o ně následující cvičení, kdy lektor nechá určit studenty jmenný rod a případná adjektiva také u těchto přidaných slov, ať už pouze ústně, nebo i v psané formě.

Cvičení 4

Ve cvičení 4 přímo navazujeme na předchozí cvičení. Ověřujeme znalost jmenových rodů u studované slovní zásoby

a schopnost studenta vytvořit odpovídající formu měkkých i tvrdých adjektiv. Opět tak rozšiřujeme studentovu kompetenci popsat co nejpřesněji konkrétní technický problém, se kterým se ve výuce setká.

Lektor vyzve studenta, aby u jednotlivých slov rozhodl, o jaký jmenný rod se jedná a na základě toho pak vytvořil správnou formu měkkého a tvrdého adjektiva. Při kontrole lektor studenta upozorní na chybné tvary a nechá ho, aby sám přišel se správným řešením. Opět zde můžeme vyžadovat přesný pravopis a diakritiku i u začínajících studentů.

U pokročilejších studentů můžeme navázat konverzací a doplnit cvičení popisem jednotlivých předmětů. Lektor se ptá na základě obrázků z pracovního listu, vlastních obrázků nebo předmětů v místnosti např. Jaký je ten stůl?

Student ke každému předmětu doplní 3–5 adjektiv. Lektor v případě potřeby opravuje výslovnost a kontroluje správnou formu adjektiv.

Cvičení 5

Ve cvičení 5 si studenti fixují správné kolokace. Naším cílem je, aby student věděl, jakou vazbu slov může použít pro popis konkrétního problému.

Toto cvičení je obtížnější, přesto doporučujeme nechat studenty pracovat nejprve samostatně a následně společně opravit, co je potřeba.

Pokročilejší studenty můžeme vyzvat, aby jmenovali další předměty, které „jsou rozbité“ nebo „nefungují“ např. v domácnosti apod.

Minidialogy

V následujících třech minidialogích si studenti osvojují a upevňují používání základních frází při popisu konkrétního problému. Lektor se studenty nejprve dialogy přečte – formou dialogu buď nechá číst text dvěma studenty, pokud to není možné, ujímá se lektor role školníka. Student si tak opakuje přímo ty věty, které skutečně může použít v reálné situaci (nepředpokládáme, že by se student mohl dostat do pozice školníka). Při čtení lektor opravuje výslovnost tam, kde je to nutné pro bezproblémové porozumění studentovu projevu.

Následně lektor ověří porozumění slovům a větám, případně dovysvětlí, co je potřeba. Pod každým minidialogem jsou návrhy dalších slov, se kterými je možné dialog variovat. Tuto nabídku je možné samozřejmě rozšířit.

Lektor může nechat studenty vybrat nebo jim dá vylosovat jednotlivé výrazy, které mají do dialogu dosadit. Stejně tak může lektor studenty nechat, aby si problematický předmět sami zvolili.

Cvičení 6

Cvičení šest je určeno spíše pro pokročilejší studenty nebo pro Slované, pro které nebude používání slov v plurálu příliš matoucí. Cílem tohoto cvičení je prohloubit schopnost popisu místnosti a popsat učebnu podrobněji a přesněji. Student tím zvyšuje svou kompetenci co nejjednodušeji popsat konkrétní problém. Cvičení je vázáno na úvodní obrázek. Studenti doplňují věty popisující učebnu pomocí slov z nabídky. Slova jsou už

v požadovaném tvaru, není potřeba je měnit. Lektor kontroluje podle obrázku správnost vět, případně upozorní studenta na chybné věty a nechá ho, aby našel správné řešení.

Pro pokročilejší studenty je možné opět doplnit popisem místnosti na vyšší úrovni, případně popisem ideální učebny podle představ studenta.

Cvičení 7

Cílem cvičení je procvičení a následná fixace forem plurálu podstatných jmen. Studenti mohou jako pomoc používat výrazy z předchozího cvičení. Lektor ověří správnost výrazů v psané formě. Následně může procvičit formu mluvenou, kdy studenta nechá losovat kartičky se slovy v singuláru a vyzve ho, aby vytvořil správnou formu plurálu. Pokročilejší studenty mohou s jednotlivými slovy tvořit věty.

Hodinu doporučujeme uzavřít konverzací, v níž student procvičí právě získanou slovní zásobu. Příklady otázek pro studenty uvádíme níže. Jejich využití samozřejmě závisí na jazykové úrovni studenta.

Jak vypadá učebna, ve které často učíte / se často učíte?

Co v učebně často nefunguje? Co je často rozbité? Co často chybí?

Stalo se vám někdy, že jste museli podobný problém řešit? Jak jste to udělali?

Jak vypadají typické učebny ve vaší zemi? Jak jsou vybavené?

Jak vypadala nejlepší/nejhorší učebna, ve které jste učili / jste se učili?

Ukradli mi mobil!

Gramatika: minulý čas, akuzativ

Petr: NE! Někdo mi ukradl mobil?
Eva: Jsi si jistý? Nemáš ho někde jinde?
Petr: Ne, vždycky ho mám tady v kapse!
Eva: Tak zavolej operátora a zablokuj si rychle SIM kartu.
Petr: Hm, dobrý nápad.

Operátor: Dobrý den, Czech mobil, jak vám mohu pomoci?
Petr: Dobrý den, tady je Petr Venclovský. Ukradli mi telefon a potřebuju zablokovat SIM kartu.
Operátor: Aha, dobře. To není problém. Jaké je vaše heslo pro komunikaci?
Petr: XXXX1234.
Operátor: A vaše telefonní číslo?
Petr: 567 876 234.
Operátor: V pořádku, vaše SIM karta je zablokována.
Petr: Děkuju vám, na shledanou.
Operátor: Na shledanou.

Eva: Dobrý?
Petr: Jo, snad jo, ale co teď? Myslíš, že musím zavolat na policii?
Eva: To určitě ano.
Petr: Tak jo.
Petr volá linku 158
Policista: Policie České republiky. Dobrý den, co pro vás můžeme udělat?
Petr: Dobrý den, ukradli mi mobilní telefon. Chtěl bych ho zablokovat.
Policista: Aha a jaké je vaše jméno?
Petr: Petr Venclovský.
Policista: Kde jste a co se stalo?
Petr: Jsem v Praze na Staroměstském náměstí a ukradli mi telefon.
Policista: Kdy a jak se to stalo?
Petr: Před 20 minutami jsem telefonoval s kamarádem. Pak jsem si dal telefon do zadní kapsy kalhot, a když jsem se teď chtěl podívat, kolik je hodin, telefon tam nebyl.

Policista: Hm, dojděte si prosím vás na nejbližší policejní stanici, musíte vyplnit formulář o krádeži.
Petr: Dobře, děkuju. Na shledanou.
Policista: Na shledanou.

Eva: Tak co?
Petr: Ale nic, musím na policii osobně. Potřebujou vyplnit nějaký formulář.
Eva: Tak běž a hodně štěstí!
Petr: Ach jo. Díky. Tak ahoj.
Eva: Ahoj!

1. Co vám ukradli? Spojte slova a obrázky:

kabelka — taška — kufr — mobil — peněženka — platební karta — pas — peníze — klíče — batoh

1.

2.

3.

4.

5.

6.

7.

8.

9.

10.

2. Doplňte slova do dialogů ve správné formě.

nemít — operátor — ukrást — karta — mít

Petr: NE! Někdo mi (1) _____ mobil?
Eva: Jsi si jistý? (2) _____ ho někde jinde?
Petr: Ne, vždycky ho (3) _____ tady v kapse!
Eva: Tak zavolej (4) _____ a zablokuj si rychle SIM _____ (5).

mocť—být (3x)—ukrást—potřebovat—nebýt

Operátor: Dobrý den, Czech mobil, jak vám (6) _____ pomoci?

Petr: Dobrý den, tady (7) _____ Petr Venclovský. (8) _____ mi telefon a (9) _____ zablokovat SIM kartu.

Operátor: Aha, dobře. To (10) _____ problém. Jaké (11) _____ vaše heslo pro komunikaci?

Petr: XXXX1234.

Operátor: A vaše telefonní číslo?

Petr: 567 876 234.

Operátor: V pořádku, vaše SIM karta (12) _____ zablokovaná.

Petr: Děkuju vám, na shledanou.

Operátor: Na shledanou.

3. Doplňte věty do dialogu.

A—Aha a jaké je vaše jméno?

B—Hm, dojděte si prosím vás na nejbližší policejní stanici, musíte vyplnit formulář o krádeži.

C—Kde jste a co se stalo?

D—Kdy a jak se to stalo?

E—Na shledanou.

F—Police České republiky. Dobrý den, co pro vás můžu udělat?

Policista: (1) _____

Petr: Dobrý den, ukradli mi mobilní telefon. Chtěl bych ho zablokovat.

Policista: (2) _____

Petr: Petr Venclovský.

Policista: (3) _____

Petr: Jsem v Praze na Staroměstském náměstí a ukradli mi telefon.

Policista: (4) _____

Petr: Před 20 minutami jsem telefonoval s kamarádem. Pak jsem si dal telefon do zadní kapsy kalhot, a když jsem se teď chtěl podívat, kolik je hodin, telefon tam nebyl.

Policista: (5) _____

Petr: Dobře, děkuju. Na shledanou.

Policista: (6) _____

4. Dělejte dialog na policii. Pracujte podle vzoru.

Policista: Dobrý den, co pro vás můžu udělat.

Petr: Dobrý den, ukradli mi _____

Policista: Aha. A jak se jmenujete?

Petr: _____

Policista: Kdy, kde a jak se to stalo?

Petr: _____

Policista: Dobře. Musíte jít na nejbližší policejní stanici.

Petr: Kde to je?

Policista: _____

Petr: Dobře. Děkuju. Na shledanou.

Policista: Není zač. Na shledanou.

Co Petrovi řekli na policii?

5. Doplňte do vět:

na zádech/v batohu—dávat pozor—nahoru—dobře hlídejte—zavřete—v zadní kapse—kontrolujte—položenu ruku—na jednom místě—hodně peněz

1. Na své věci si musíte _____.
2. _____ své věci hlavně tam, kde je hodně lidí.
3. _____ svá zavazadla (kufry, tašky, kabelky).
4. Peníze, mobil a další drahé věci nenoste _____, kam nevidíte.
5. Kabelku vždy _____ a noste u těla.
6. Peníze, mobil a drahé věci nedávejte _____ do tašky.
7. Nikdy nenoste drahé věci _____ kalhot.
8. Nenoste všechny drahé věci _____.
9. Nenoste u sebe _____ najednou.
10. Tam, kde je hodně lidí, mějte _____ na kabelce/tašce/kufru, kde máte drahé věci.

1. Co vám ukradli? Spojte slova a obrázky:

kabelka—taška—kufr—mobil—peněženka—platební karta—pas—peníze—klíče—batoh

1.	2.	3.	4.	5.
				
peněženka	klíče	kabelka	mobil	kufr
6.	7.	8.	9.	10.
				
platební karta	taška	peníze	batoh	pas

2. Doplňte slova do dialogů ve správné formě.

nemít—operátor—ukrást—karta—mít

Petr: NE! Někdo mi (1) ukradl mobil?
Eva: Jsi si jistý? (2) Nemáš ho někde jinde?
Petr: Ne, vždycky ho (3) mám tady v kapse!
Eva: Tak zavolej (4) operátora a zablokuj si rychle SIM kartu (5).

mocht—být (3x)—ukrást—potřebovat—nebýt

Operátor: Dobrý den, Czech mobil, jak vám (6) můžu/můžeme pomoci?
Petr: Dobrý den, tady (7) je Petr Venclovský. (8) Ukradli mi telefon a (9) potřebuju zablokovat SIM kartu.
Operátor: Aha, dobře. To (10) není problém. Jaké (11) je vaše heslo pro komunikaci?
Petr: XXXX1234.

Operátor: A vaše telefonní číslo?

Petr: 567 876 234.

Operátor: V pořádku, vaše SIM karta (12) je zablokována.

Petr: Děkuju vám, na shledanou.

Operátor: Na shledanou.

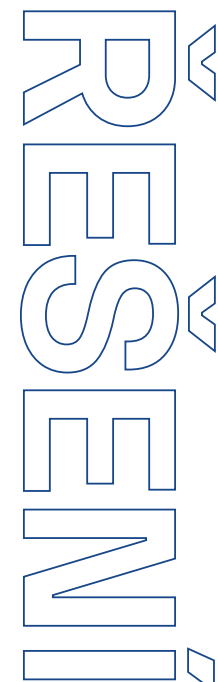
3. Doplňte věty do dialogu.

1F, 2A, 3C, 4 D, 5B, 6E

Co Petrovi řekli na policii?

5. Doplňte do vět:

- Na své věci si musíte dávat pozor.
- Dobře hlídejte své věci hlavně tam, kde je hodně lidí.
- Pořád kontrolujte svá zavazadla (kufry, tašky, kabelky).
- Peníze, mobil a další drahé věci nenoste na zádech, kam nevidíte.
- Kabelku vždy zavřete a noste u těla.
- Peníze, mobil a drahé věci nedávejte nahoru do tašky.
- Nikdy nenoste drahé věci zadní kapse kalhot.
- Nenoste všechny drahé věci na jednom místě.
- Nenoste u sebe hodně peněz najednou.
- Tam, kde je hodně lidí, mějte položenou ruku na kabelce/tašce/kufriu, kde máte drahé věci.

Ukradli mi mobil – metodická poznámka

Sociokulturní kontext

Při tvorbě pracovního listu jsme vycházeli ze skutečnosti, že se zejména ve větších městech cizinci často stávají oběťmi kapesních zlodějů. Studenti se tak často mohou dostat do situace, kdy budou potřebovat řešit krádež drahých předmětů. Při komunikaci s policejními strážníky a úředníky však bohužel není možné vždy využívat zprostředkovacího jazyka. Tento pracovní list si klade za cíl upozornit studenty na tuto skutečnost a umožnit jim osvojení základní slovní zásoby a základních frází, které v podobných situacích mohou použít.

Návrh práce s pracovním listem

V metodické poznámce záměrně neuvádíme časovou dotaci jednotlivých cvičení, protože je podle nás přímo závislá na jazykové úrovni studenta. Lektor se v rámci lekce/konzultace snaží v maximální možné míře používat češtinu nikoliv však na úkor porozumění studenta. Zadání jednotlivých cvičení jsou jednoduchá. Věříme, že k dovysvětlení instrukcí postačí lektorům gesta a názorné ukázky. Předpokládáme, že pestrý obrázkový materiál napomůže maximálnímu možnému využití češtiny v průběhu konzultace/lekce. Lektor si musí být jist, že student skutečně rozumí probírané slovní zásobě a důležitým frázím, aby je byl schopen prakticky využít v běžných komunikačních situacích. Kdykoli je to nutné, použije proto lektor zprostředkovací jazyk. Lektor má za všech okolností na zřeteli sociokulturní aspekty jazykových konzultací.

Dialog

Cílem dialogů je především uvedení studentů do konkrétní komunikační situace. Student si prostřednictvím dialogů osvojuje fráze, které může využít v reálné situaci. Dialogy pomáhají studentům si lépe představit konkrétní komunikační situaci a ukotvit se v tématu.

Lektor ukáže studentovi obrázek s krádeží mobilního telefonu. Použije vlastní obrázek nebo obrázek z pracovního listu, na kterém cizí ruka vytahuje mobilní telefon ze zadní kapsy kalhot. Jednoduchými otázkami vyzve studenty k popisu situace.

Např. Co se stalo? Jaký má ten člověk problém?

S pokročilejšími studenty může pokračovat v konverzaci na dané téma. Např. Stalo se vám to někdy? Ukradl vám někdy někdo mobilní telefon? Co jste dělali? Co musí udělat člověk, kterému ukradli mobilní telefon?

Následně lektor vyzve studenty, aby poslouchali příběh. Přečte všechny dialogy najednou. Zeptá se studentů, co se stalo. Podle jazykové úrovně může vyžadovat více či méně podrobností. Snaží se ve stručnosti dobrat k základní dějové linii – např. Petrovi ukradli mobil. Petr musel zablokovat kartu, pak zavolaal na policii. Řekl policistovi, co se stalo. Petr musí jít na policii ještě osobně.

U méně pokročilých studentů lektor přečte dialog ještě jednou a vyzve studenty, aby sledovali text. U pokročilejších studentů je možné tuto část vynechat.

Následně lektor se studenty dialogy přečte. Pokud má k dispozici více studentů, nechá studenty přečíst texty formou dialogu ve dvojici/dvojicích, pokud jde o individuální konzultaci, nechá studenta přečíst roli okradeného, sám se vždy ujímá druhé role. Cílem je, aby si student od počátku fixoval fráze, které může použít v reálné situaci.

Při čtení lektor opravuje výslovnost do té míry, která je nezbytná pro bezproblémové porozumění studentovu projevu.

Cvičení 1

Cílem cvičení je, aby si student osvojil slovní zásobu zaměřenou na drahé předměty, které mu mohou být snadno odcizeny.

Lektor vyzve studenta, aby spojil slova s obrázky. Při kontrole může upozornit studenta na chybná spojení a nechat ho, aby našel správné řešení. Po kontrole doporučujeme slovní zásobu hned procvičit. Lektor k tomu může využít kartičky s obrázky nebo obrázky na počítači, kdy se studenta ptá: Co je to? Další možností je, že se lektor studenta ptá např. Kde je peněženka? Student ukáže obrázek s peněženkou.

Jinou verzí může být spojování kartiček s obrázky a kartiček se slovy. Kontrola a procvičování může probíhat stejným způsobem jako v předchozí aktivitě. Pokročilejší studenti zde mohou rovnou procvičit formu akuzativu. Studenti doplňují do věty správnou formu slova (všech uvedených slov, nebo si tahají obrázky na kartičkách). Co se stalo? Co vám ukradli? Ukradli mi peněženku.

Cvičení 2

Cílem cvičení 2 je opakování minulého času. Současně si student osvojuje fráze, které může použít v krizové situaci krádeže.

Lektor vyzve studenty, aby doplnili do dialogů správná slovesa v minulém čase. Následně lektor překontroluje správné formy a pravopis doplňovaných sloves.

Cvičení 3

Cílem cvičení je opět osvojení frází, které student může použít při komunikaci s policií v případě krádeže. Fráze tu nefixuje pasivně, ale využívá je v praxi.

Lektor vyzve studenty, aby do dialogu doplnili chybějící slova a dialog se hráli (pokud má k dispozici více studentů) nebo sehraje požadovanou situaci spolu se studentem sám. Lektor hraje roli policisty, student roli okradeného.

Pokud to lektor považuje za užitečné, může podobným způsobem variovat i další dialogy ze cvičení 2.

Cvičení 4

Ve cvičení 4 se student seznamuje s bezpečnostními doporučeními, která mohou napomoci k tomu, aby student předešel krádeži svých věcí. Upozorňujeme v něm na nejčastější chyby, které lidé často dělají a kapesní zloději rádi využívají. Cvičení 4 je lexikálně i gramaticky obtížnější, je tedy vhodnější spíše pro pokročilejší studenty nebo pro Slované. Nicméně s pomocí zprostředkovacího jazyka by bylo dobré seznámit s jeho obsahem i méně pokročilé studenty, aby tyto zásady měli na paměti.

Lektor vyzve studenty, aby do vět doplnili slova z nabídky. Při kontrole dbá na správnost významovou i na správnost opisů. Pro pokročilejší studenty je vhodné toto cvičení doplnit konverzací. Příkladové otázky: Dodržujete tato bezpečnostní pravidla? Jak jsou časté kapesní krádeže ve vaší zemi / ve vašem městě? Jaká další pravidla je podle vašeho názoru dobré dodržovat? Okradli vás někdy? Kdy? Kde? Jak? Jak jste situaci řešil/a?

3.4. Metodické doporučení k přípravě didaktické procházky

Didaktická procházka je oblíbenou součástí kurzu, zvláště pokud se jedná o kurz intenzivní, kdy studenti tráví každý den mnoho času se svým vyučujícím v jedné třídě. Možnost vyjít v rámci jazykových lekcí mimo učebnu hodnotí studenti velmi pozitivně. Studentům přinese taková procházka pocit, že se učí „ten skutečný jazyk“ a jsou s ním doopravdy v kontaktu. Didaktická procházka se hodí dobře pro workshop nebo seminář určený pro skupinu. V pilotním projektu jsme ji tedy využívali pro skupinovou výuku zahraničních studentů z různých fakult. Je ale samozřejmě možné vyjít „do terénu“ také s jednotlivcem, s přihlédnutím ke specifickým individuální výuky. Zde však zůstaneme u procházky skupinové zaměřené na studenty jednotlivých fakult.

3.4.1. Cíle

Pokud lektor začne procházku připravovat, dává smysl podívat se na celou věc od konce. Co je cílem? Očekávané cíle ze strany pedagoga se mohou značně lišit od cílů studenta. Proto je dobré, zvláště pokud s celou věcí začíná, zařadit na toto téma diskusi a pomocí brainstormingu, myšlenkové mapy nebo dotazníku zjistit, co od procházky očekávají ti, pro které je určena. Zjištění potřeb studentů, ale někdy může narazit na překážky, které není možné obejít. Už v úvodních lekcích se také o studentech dozvíme hodně informací – odkud jsou, co mají rádi, co studují. To znamená, že mnoho informací, které nás mohou inspirovat k vytvoření příhodné procházky, známe a můžeme využít k tématu procházka. Konečná volba konkrétního tématu trasy je samozřejmě na lektorovi.

3.4.2. Studenti – účastníci

Nezákladnější informací jsou obory nebo fakulty, které naši studenti studují. To nám také poskytne informaci, ve které části města se během svého studia pravděpodobně budou vyskytovat nejčastěji. Může nastat situace, že učíme homogenní třídu, která celá žije na jedné koleji, popř. ve stejné části města. Druhým tématem je, jak studenti rádi tráví/rádi by trávili volný čas. Odpověď můžeme částečně odhadovat už z oboru, který studují. Abychom předešli přílišným generalizacím a stereotypnímu hodnocení, hodí se využít právě navrhouvanou myšlenkovou mapu, a to ve zprostředkovacím jazyce (angličtině).

3.4.3.

Povaha procházky

Kulturní specifika se dotýkají už samotné výuky. Pokud vyučujeme skupinu, o jejímž kulturním zázemí nic nevíme, je potřeba se poučit, abychom porozuměli některým aspektům průběhu jednotlivých lekcí. To bude platit také o procházce. Čím více kulturních omezení a rozdílů ve způsobu komunikace budeme znát, tím spíše naplánujeme procházku a její průběh, které budou pro studenty vhodné a přínosné.

Vyhnete se také situacím, které jsou oboustranně nepřijemné.

Příklad: Může se stát, že se nám ve třídě objeví studentky z Blízkého Východu, které vůbec nejsou zvyklé komunikovat s muži a i v České republice se tomu snaží maximálně vyhýbat. Ve chvíli, kdy zjistíme, že tyto studentky už přivykly komunikaci ve třídě, kde jsou i studenti muži. Můžeme je zkusit podpořit exkurzí do knihovny, kde bude celou skupinu provázet muž. Přímou komunikaci můžeme zajistit konkrétními úkoly, které musí jednotliví studenti a studentky v knihovně zjistit. Tento postup nám umožňuje do jisté míry moderovat průběh setkání studentů s majoritní společností – exkurze do knihovny je dopředu domluvená, průvodce je informován, že studenti mohou mít otázky v češtině, i když se učí česky docela krátce apod.

Velkým tématem, které může dojem z procházky, ale i z celého pobytu v České republice ovlivnit, je jídlo. Studenti jsou ze své země zvyklí na jídlo, které je výrazně odlišné, často kvalitnější než v České republice. Mnozí studenti, kteří přijíždějí, jsou navíc často vegetariány nebo vegany a narážejí na problém s nákupem vhodných potravin nebo jídla v restauraci.

Příklad: Příprava vycházky pro vegany a vegetariány. Vybereme vhodné obchody – kde mají kvalitní ovoce a zeleninu a sortiment vhodný pro bezmasé stravování. Bezobalové obchody, restaurace, kde vaří vegetariánsky nebo vegansky¹ – happy hours a místa, kde se dá ušetřit – trhy a místa, kde se dají koupit sezónní potraviny.

Při rozhodování o samotné formě procházky musíme zvážit povahu jednotlivých studentů, zda jsou spíše introvertní či extrovertní. Jakou měrou jsou samostatní. Někteří studenti po 14 dnech v Praze ještě nebyli v centru města, zatímco jiní studenti se byli podívat na Karlův most už v den příjezdu do Prahy. To může souviset s jejich zemí původu a tamními zvyklostmi. Úzce s problematikou souvisí také věk a zkušenosti, skupina studentů primárně z prvních ročníků bude obecně pravděpodobně mnohem méně samostatná než skupina studentů z magisterských případně doktorských programů.

Základními kritérii je velikost a složení skupiny, téma procházky a lokalita, kam se vydáváme, a délka trvání procházky. O povaze procházky můžeme pak primárně přemýšlet z hlediska aktivního zapojení studentů. Jedním typem je procházka interaktivní, kdy účastníci kurzu přímo komunikují se svým okolím. Na druhé straně spektra míry aktivního zapojení studenta do komunikace, je procházka poznávací, tzn. studenti poznávají své okolí, ale aktivně se nezapojují do rozhovoru. Většina procházek probíhá na pomezí těchto dvou variant – studenti se zapojují řízeně do určité míry.

Možností, jak studenty zapojit a procházku didakticky využít je řada. Vhodné je dopředu si připravit, s kým studenti budou během procházky komunikovat, a s příslušnými osobami se domluvit. Výhodou tohoto postupu je, že studenti musí vystoupit mimo svou komfortní zónu, ale není to pro ně tak náročné, jako kdyby měli sami na ulici oslovit neznámého člověka.

a) informační procházka (Co kde najdu? Kam mám jít, když mám problém?)

- Provést studenty po jednotlivých místech univerzity, která mohou potřebovat

- Vysvětlit jim, k čemu které součásti slouží, k čemu jim to může být dobré, kdy tam mohou jít, kde najdou praktické informace (otvírací doba apod.)

- Zadat studentům ve skupinách praktické úkoly, které mají vyřešit (s ohledem na jejich jazykové a kulturní znalosti a schopnosti) – např. zeptat se na konkrétní informace (Kde je...), zařídit si průkazku apod.

- Je dobré předem zaměstnance upozornit, aby se jim mohli věnovat a nespěchali, byli chápavější

b) kulturní procházka (s průvodcem, bez průvodce, kulturní památky, památná místa)

- vhodnější pro pokročilejší studenty nebo slovanské studenty

- domluvit návštěvu/prohlídku konkrétního místa podle zájmu studentů – knihovny (případně nějaké historické památky apod., ideálně něco, co není normálně přístupné, pokusit se vyjednat průvodce/zaměstnance, který by studentům pomohl)

- s vyšší pokročilostí je možné nechat studenty, aby si připravili krátké vyprávění/představení daného místa a přednesli je na místě ostatním studentům (stačí stručná informace na max. 5 min.)

¹ Odkaz na veganské a vegetariánské restaurace v Praze – v angličtině: https://www.happycow.net/europe/czech_republic/prague/

c) kulturní procházka 2

- ukázat studentům podle jejich zájmu místa, kam mohou jít za zábavou – malá kina, kavárny s kulturním programem, klubová divadla, restaurace, parky, vyhlídky apod.

- zde je praktické připravit pro studenty seznam míst podle jednotlivých kategorií, který jim zůstane jako „katalog“ a k návštěvě pak vybrat jedno nebo více míst podle aktuálního kulturního programu (výstava, festival apod.)

- studenti opět mohou dostat praktické úkoly ve skupinách – najít na výstavě konkrétní informace, zjistit nějaké informace z programu apod.

d) praktická procházka

- pokud pracujeme se studenty, kteří žijí na jednom místě a mají problém se ještě orientovat, může být užitečné seznámit je s praktickými aspekty života – kde je pošta, kde jsou jaké obchody, dobré restaurace a kavárny, kde je policejní stanice, nemocnice, bankomat, banka, trhy apod.

- zde se nabízí opět řada praktických úkolů, co mohou studenti v rámci tréninku zařídit nebo zjistit, odvážnější učitel může studenty například nechat po částech ve skupinkách pořídit vlastní nákup, na který jim dá peníze (musí ovšem počítat s tím, že ne vždy dostane přesně to, co si představoval)

e) gastronomická procházka

- pro některé skupiny studentů může být zajímavé i poznávání místní kuchyně

- můžeme tak se studenty vyrazit na farmářské trhy, food festivaly, do kavárny, cukrárny, specializovaných obchodů, seznámit je buď s tradičními českými jídly a nápoji nebo jim naopak pomoci najít takové podniky, které jim umožní sehnat potraviny, které potřebují (vegetariánský a veganský sortiment apod.)

- aby procházka nebyla pouze o střídání obchodů a restauračních zařízení, je možné ji doplnit např. muzeem čokolády, návštěvou pivovaru, pražských vinic, pokusit se domluvit návštěvu nějaké výroby s prohlídkou apod.

Checklist pro organizátora procházky

O studentech – počet, věk, typ studia, domovské země, mateřské jazyky, pokročilost	
Jaké obory/fakulty studují	
Kde bydlí	
Jak rádi tráví volný čas	
Měla by procházka obsahovat placené prvky (restaurace, muzeum, prohlídka apod.)	
Jakou stravu preferují	
Jaká mají kulturní specifika	

3.4.4. Procházka po praze – ukázka interaktivních úkolů

1. Tohle je fakulta FTVS. Co je co? Spojte.

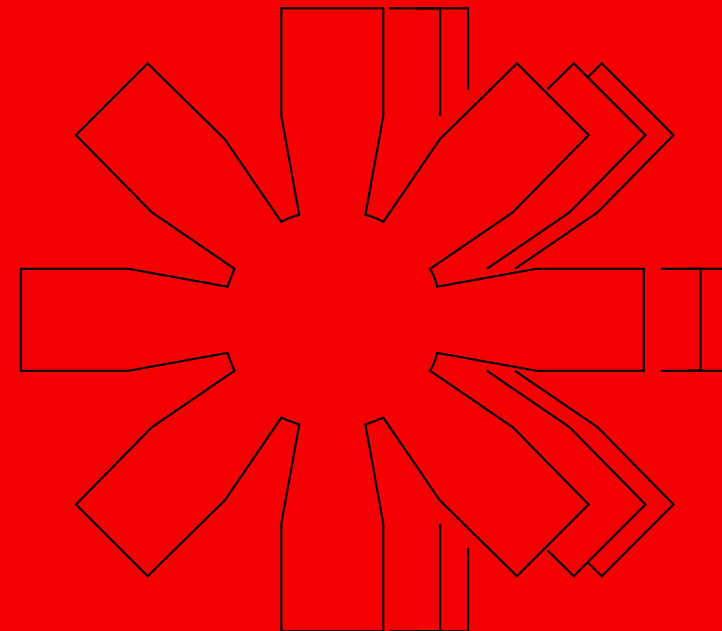
1. Study department	A. učebna
2. Library	B. studovna
3. Canteen	C. katedra sportu
4. Reception	D. menza
5. Department of Sport	E. knihovna
6. Study room	F. recepce
7. Classroom	G. budova
8. Building	H. studijní oddělení

Nevíte, kde je menza / katedra sportu / knihovna...?
Hledáte učebnu C113. Jak musíte jít? Budova _____ ,
patro _____ .

2. Hledejte informace.

1. Chceme jet na stanici Staroměstská. Jak musíme jet?
2. Tohle je Městská knihovna. Můžete jít do knihovny v pondělí ráno?
Hledejte na www.mlp.cz „Pobočky“ (branches). Kde bydlíte? Která knihovna je blízko?
3. To je Klementinum. Můžete tady studovat, když nemáte registraci?
Další informace na www.nkp.cz.
4. Hledejte na mapě, kde je Karolinum. Jak musíme jít?
5. To je pedagogická fakulta.
  - o Kde je aula?
  - o Kde je učebna S303?
  - o Kde je učebna R010?
  - o Kde můžete kouřit?

6 Hledejte na facebooku Kampus Hyberska. Jaké akce tam jsou?

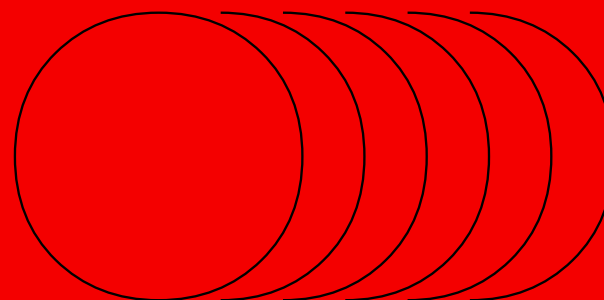
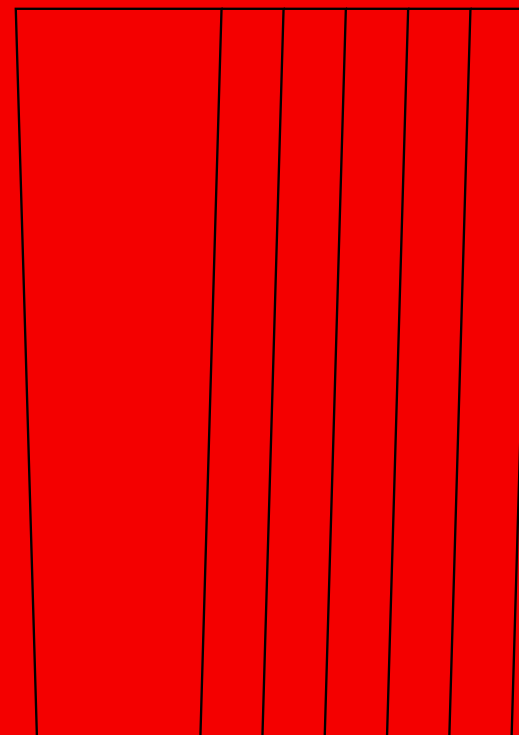
ZÁVĚR

V předkládané metodice mají čtenáři možnost seznámit se s výsledky ankety mezi zahraničními studenty a také několika dílčími postřehy od zahraničních akademických pracovníků. Závěry ukazují, že je prostor pro další zkvalitnění života cizinců v České republice, a to skrze lepší osvojení češtiny ve vybraných komunikačních situacích.

Metodika má sloužit především jako příručka pro organizátory a lektory v praxi. V praktické části je proto navržena jazyková konzultace jako specifický formát pro učení cizinců česky. Zároveň jsou zde uvedeny konkrétní pracovní listy, které vznikly jako výsledek zmapování problematických situací u cílové skupiny a byly použity při konzultacích a výuce. Vedle toho je zde zpracován postup vytvoření metodické poznámky a praktické vycházky jako

dobře využitelného nástroje pro práci v terénu. Návrhem jazykových konzultací, vytyčením jejich hlavního obsahu a možností zajištění jejich vlastní realizace se může Ústav jazykové a odborné přípravy ve spolupráci centra InterU připojit k činnosti UK Pointu a rozšířit tak portfolio nabízených služeb, především v rámci aktivity staff Welcome Centre, s nímž již byla spolupráce navázána a bude vhodné systematicky pokračovat.

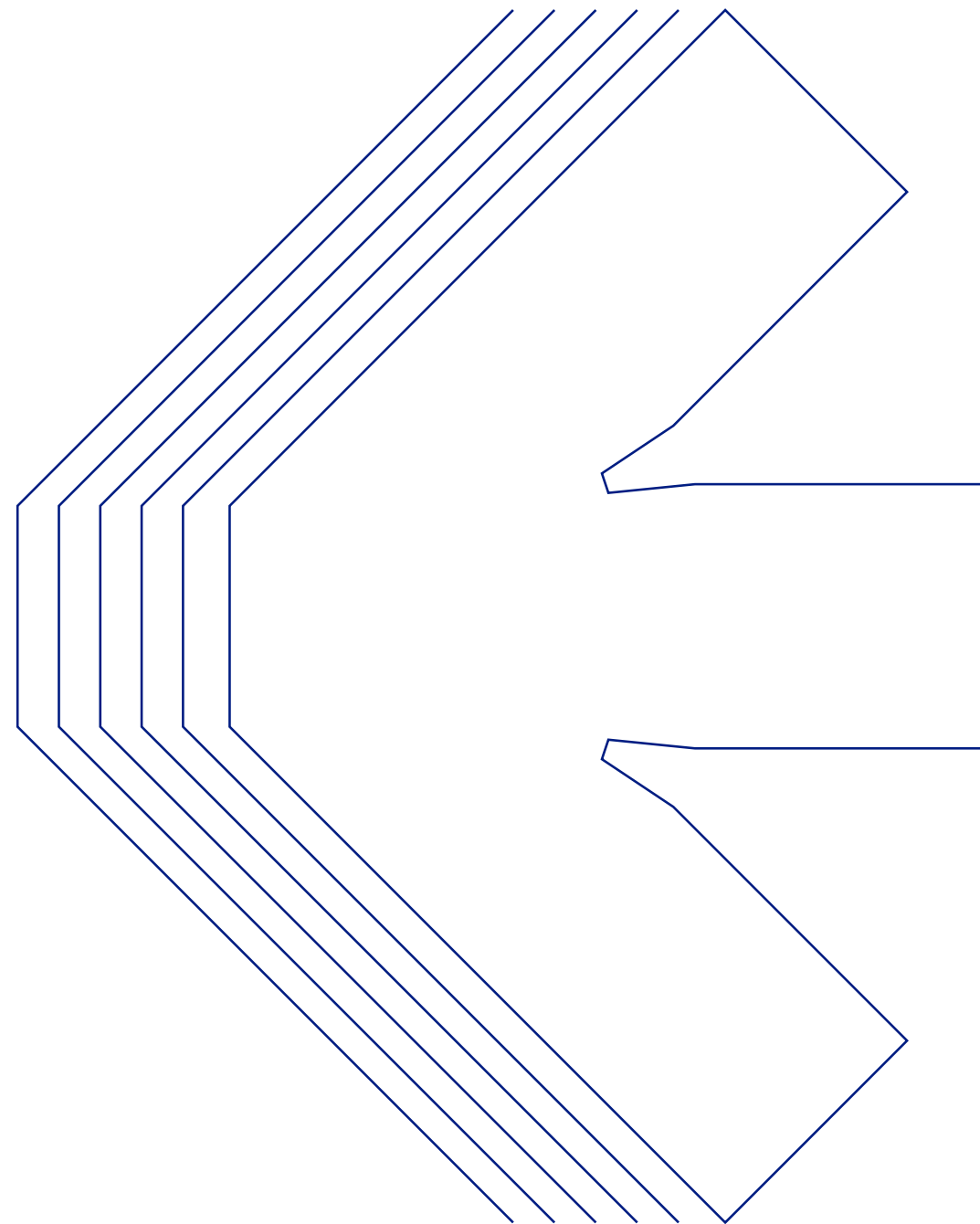

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

IU Centrum
InterU

Vydal: Ústav jazykové a odborné
přípravy Univerzity Karlovy
v roce 2022

Recenzovala: PhDr. Dana Hůlková
Nývtová, Ph.D.

Grafická úprava: Nicoleta Puiu
Vytiskl: Tygr tisk